

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว
ด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ดร.ณิ มณีรัตน์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษา)
ปีการศึกษา 2548
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ISBN 974-09-2321-6

A COMPARISON OF LEARNING ACHIEVEMENTS ON COMMUNICATIVE
FRENCH FOR TOURISM USING A VIDEODISC WITH AND WITHOUT
DESCRIPTIVE CHARACTERS CUEING FOR
MATTHAYOM SUKSA 6 STUDENTS'

DARUNEE MANEERAT

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
(EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

2005

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ISBN 974-09-2321-6

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร
ด้านการท่องเที่ยวด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้
อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชื่อผู้เขียน นางสาวครุณี มณีรัตน์

ภาควิชาและคณะ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

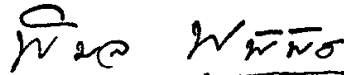
รองศาสตราจารย์สุภณิต อารีหทัยรัตน์

ประธานกรรมการ

อาจารย์จามรี ศิริภัทร

รองศาสตราจารย์ศศิธร แม้นสงวน

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

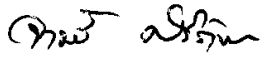
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

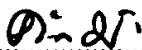
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุภณิต อารีหทัยรัตน์)

กรรมการ

(อาจารย์จามรี ศิริภัทร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ศศิธร แม้นสงวน)

กรรมการ

(อาจารย์ไพศาล สุวรรณเศรษฐ์)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้นำ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชื่อผู้เขียน นางสาวครุณี มณีรัตน์

ชื่อปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา เทคโนโลยีการศึกษา

ปีการศึกษา 2548

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ศุภานิต อารีหทัยรัตน์ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์จามรี ศิริภัทร
3. รองศาสตราจารย์ศศิธร แม้นสงวน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้รูปแบบ The Randomized Control Group Pretest-Posttest Design มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อผลิตแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว เรื่องซีจรรย์านรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้นำ

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส จำนวน 54 คน โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ที่ศึกษาอยู่ในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 กลุ่มละ 27 คน โดยให้กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยาย และกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบไม่มีการชี้นำ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ 1) แผ่นวิดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยายและแบบไม่มีการชี้หน้า 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 ดำเนินการทดลองโดยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วจึงให้เรียนเนื้อหาวิชา กลุ่มทดลอง 1 เรียนด้วยแผ่นวิดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยาย ส่วนกลุ่มทดลอง 2 เรียนด้วยแผ่นวิดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้หน้า เมื่อเรียนจบให้นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน แล้วจึงนำผลการทดสอบไปวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนจากแผ่นวิดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยาย ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.13/88.00 และบทเรียนจากแผ่นวิดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวแบบไม่มีการชี้หน้า ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.13/80.25 ดังนั้น บทเรียนจากแผ่นวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 2 แบบ ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผ่นวิดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยายและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผ่นวิดิทัศน์แบบไม่มีการชี้หน้า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

The students who learned with the tourism videodisc with descriptive characters cueing constituted experimental group 1, while the students who learned with the tourism videodisc without cueing constituted experimental group 2.

The results of study were: (1) the efficiency ratio of the tourism videodisc with descriptive characters cueing was 81.13/88.00 and that without cueing was 80.13/80.25, and (2) the students' learning achievements in either group were significant difference at the .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ศุภนิศ อารีหทัยรัตน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์จามรี ศิริภัทร รองศาสตราจารย์ศศิธร แม้นสงวน กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ไพศาล สุวรรณเศรษฐ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้คำปรึกษา คำแนะนำ พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรุสพรหม จารุคุล หมวดภาษาต่างประเทศ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง อาจารย์อัญชฎิยา ไครตศรีเมือง และอาจารย์นริรัตน์ แยมลม้าย โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเนื้อหาและให้ความสะดวกในการใช้สถานที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วิชัย สกุตโรจนประวัติ คุณชนะ เอี่ยมเกตุแก้ว และคุณปรเมศวร์ โยธายุท ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพสื่อ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างสื่อที่ใช้ในการศึกษานี้

ขอขอบคุณ คุณณพล อิศรานนท์ ที่กรุณาอนุเคราะห์ในการถ่ายทำวีดิทัศน์ และลูกศิษย์ที่รัก นางสาวศิริประภา ค่านคร ที่ทำหน้าที่พิธีกรอย่างดียิ่ง นายสุภวัฒน์ ชมชาญ สำหรับเสียงบรรยาย ที่ทำให้การสร้างสื่อวีดิทัศน์ชุดนี้สำเร็จไปด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณจุฑามาศ ชูจินดา ที่ได้คำปรึกษาในการประมวลผลข้อมูลอย่างดียิ่ง และขอบพระคุณ คุณแม่ พี่ผู้เป็นกำลังใจและเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ตลอดระยะเวลาการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพ

ดรุณี มณีรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง.....	(12)
สารบัญภาพประกอบ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.....	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.....	15
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิดิทัศน์.....	17
ความหมายของวิดิทัศน์.....	17
ความสำคัญและคุณค่าของวิดิทัศน์ต่อการเรียนการสอน.....	19
ประเภทของรายการ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา.....	26
รูปแบบของรายการวิดิทัศน์.....	27
การผลิตรายการวิดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน.....	29
แผ่นวิดิทัศน์.....	44

บทที่	หน้า
เครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์	46
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสารคดี	50
ความหมายของสารคดี	50
รูปแบบของรายการสารคดี	51
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะ.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
งานวิจัยในประเทศ.....	57
งานวิจัยต่างประเทศ	61
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	65
การดำเนินการทดลอง.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
4 การวิเคราะห์ผลการศึกษา.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	78
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	78
สมมติฐานการวิจัย	78
ขอบเขตของการวิจัย.....	78
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	79
วิธีดำเนินการวิจัย	80
สรุปผลการวิจัย.....	80
การอภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะ	83

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะทั่วไป	83
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	84
ภาคผนวก	
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินสื่อการสอนและด้านเนื้อหา	85
ข แบบประเมินเนื้อหาและสื่อการสอน	93
ค แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ ทางการเรียนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	98
ง ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (r_p) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	119
บรรณานุกรม	131
ประวัติผู้เขียน	138

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการหาประสิทธิภาพพบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดี แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย (ทดลองรายบุคคล)	72
2 ผลการหาประสิทธิภาพพบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์สารคดี แบบไม่มีการชี้แนะ (ทดลองรายบุคคล).....	72
3 ผลการหาประสิทธิภาพพบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์สารคดี แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย (ทดลองกลุ่มย่อย)	73
4 ผลการหาประสิทธิภาพพบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์สารคดี แบบไม่มีการชี้แนะ (ทดลองกลุ่มย่อย).....	73
5 ผลการหาประสิทธิภาพพบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์สารคดี แบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยาย (ทดลองภาคสนาม).....	74
6 ผลการหาประสิทธิภาพพบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์สารคดี แบบไม่มีการชี้แนะ (ทดลองภาคสนาม)	74
7 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2.....	75
8 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1.....	75
9 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 2.....	76
10 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2.....	77

สารบัญญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 โครงสร้างภายในแผ่นวีดิทัศน์	45

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้สังคมโลกก้าวสู่ยุคไร้พรมแดน ทุกประเทศทั่วโลกต่างกำลังปรับตัว เพื่อก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการศึกษา เป็นที่ยอมรับว่าการติดต่อสื่อสารเป็นหัวใจของทุกระบบ ทุกองค์การของสังคม เพราะที่ใดมีสังคมย่อมต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อถ่ายทอดความหมายต่าง ๆ ตลอดจนถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และยังเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยการใช้ภาษาท่าทาง ภาษาพูดและภาษาเขียน ก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และรูปแบบที่ใช้ในการสื่อความหมายระหว่างกันก็คือ ภาษา (อรุณีประภา หอมเศรษฐี, 2540, หน้า 19) ภาษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการติดต่อ สื่อสาร โดยเฉพาะในแง่ของการศึกษา ภาษาจัดเป็นวิชาทักษะอันเป็นพื้นฐานนำไปสู่การเรียนรู้ ในวิชาอื่น ๆ ผู้ที่มีความสามารถหรือมีทักษะทางภาษาดี จะสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ดี (วรรณวิภา ตันทะสิรี, 2541, หน้า 50) และเนื่องจากสังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมสารสนเทศ การติดต่อสื่อสารสามารถทำได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ภาษาก็ยังมีความ สำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ ดังนั้นวิธีการสอนภาษาในปัจจุบันจึงมีพื้นฐานจากแนวคิดที่ว่า ภาษาคือเครื่องมือในการสื่อสาร และเป้าหมายของการสอนภาษาคือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารได้ (ละเอียด จุฑานันท์, 2543, หน้า 80) เป็นการใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ เน้นให้ ผู้เรียนคุ้นเคยกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันและนำภาษาไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นที่ว่า ความสามารถในการเรียบเรียงประโยค มิใช่เป็นความสามารถในการสื่อสาร การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสามารถใช้ประโยคได้หลายชนิด ในโอกาสต่าง ๆ กัน เช่น การอธิบาย การแนะนำ การถามตอบ การขอร้อง การออกคำสั่ง เป็นต้น ซึ่งผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยค ไปใช้ให้เป็นปกติวิสัย

ตามโอกาสต่าง ๆ ของการสื่อสาร เพราะการเข้าใจแบบแผนทางด้านไวยากรณ์ของภาษา เพียงอย่างเดียว คงไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง แต่ต้องเรียนรู้ภาษาเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม (ศิริพันธ์ สามัญ, 2539, หน้า 69)

ในยุคโลกาภิวัตน์เช่นนี้ ความจำเป็นในการใช้ภาษาต่างประเทศมีมากขึ้น ความรู้ ด้านภาษาอังกฤษเพียงภาษาเดียวคงไม่เพียงพอ ควรมีความรู้ความเข้าใจเพื่อสื่อสารเป็น ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษา (จกมล สุภเวชย์, 2541, หน้า 184) และภาษาฝรั่งเศส เป็นภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่เป็นภาษาราชการขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งใช้กัน อย่างกว้างขวางในวงการต่าง ๆ เช่น ในด้านการเมือง การทูต การทหาร การแพทย์ การ ศึกษาและด้านธุรกิจการท่องเที่ยว เพราะมีประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาหลักถึง 4 ประเทศ คือ ฝรั่งเศส เบลเยียม แคนาดาและ สวิสเซอร์แลนด์ นอกจากนี้ยังมีประเทศอื่น ๆ ที่เรียกว่า Les pays francophones ซึ่งใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาราชการ มากกว่า 35 ประเทศ

ในบรรดาผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศสที่ได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น จึงเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ นำความเจริญไปสู่ท้องถิ่น ตลอดจนเป็นสาเหตุให้เกิด การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นควบคู่กันไป ดังที่ ญัฐพงศ์ สุกรี (2540, หน้า 39) ได้กล่าวถึงแผนพัฒนาการท่องเที่ยวปี 2541-2542 ไว้ว่า นโยบายการ พัฒนาการท่องเที่ยวจะส่งเสริมอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรการท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาว และคงไว้ซึ่งความเป็นไทย ส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามา มีบทบาทในการร่วมมือกันแก้ไข

สถานการณ์การท่องเที่ยวของตลาดภูมิภาคเอเชียตะวันออก ตั้งแต่ต้นปี 2542 มี แนวโน้มปรับตัวดีขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวยุโรปหลังไหลเข้าสู่ประเทศไทยเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง ในอัตราที่สูงตั้งแต่ต้นปี โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 2.11 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นใน อัตราร้อยละ 21.51 (จำแนกตามสัญชาติ) ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวจากตลาดหลัก 3 ตลาด ได้แก่ เยอรมัน ฝรั่งเศส อังกฤษ รวมประมาณร้อยละ 60 ส่วนนักท่องเที่ยวจาก ประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 30 (สิริรัตน์ ไกรวานิช และบุญสม สิทธิพงษ์, 2542, หน้า 13)

ในส่วนของตลาดประเทศฝรั่งเศส รัฐบาลฝรั่งเศสได้เพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนมากขึ้นด้วยการลดชั่วโมงทำงาน ลดภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ลดภาษีสำหรับนายจ้าง และเพิ่มสวัสดิการให้ผู้ที่มีการครอบครัวเพิ่มขึ้น คาดว่าปัจจัยเหล่านี้จะกระตุ้นให้ชาวฝรั่งเศส ซึ่งรักการท่องเที่ยวเป็นชีวิตจิตใจ มีเวลาให้กับครอบครัวและการพักผ่อนกับการท่องเที่ยวมากขึ้น ประเทศไทยจึงน่าจะได้อันดับกลุ่มครอบครัวจากตลาดมากกว่าเดิม

จากข้อมูลแผนการตลาดท่องเที่ยว ในจุลสารการท่องเที่ยว ฉบับที่ 2 เดือน เมษายน-มิถุนายน พ.ศ. 2545 โดย วรรณญา เจริญสุขใส (2545, หน้า 8) ได้ให้รายละเอียดไว้ว่าในปี 2544 ประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจำนวน 10.06 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 5.92 สถานการณ์การท่องเที่ยวไทยมีการเจริญเติบโตที่ดีมาโดยตลอด และแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมก็คือ กรุงเทพฯ ภูเก็ต พัทยา เชียงใหม่ หาดใหญ่ เกาะสมุย ตามลำดับ สอดคล้องกับข้อมูลของนิตยสาร Travel and Leisure ซึ่งเป็นนิตยสารที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวของสหรัฐอเมริกา ได้จัดอันดับเมืองที่น่าท่องเที่ยวในโลกประจำปี และกรุงเทพมหานครก็ได้รับการจัดเป็นเมืองน่าเที่ยวอันดับที่ 3

จะเห็นได้ว่าการรณรงค์โครงการปีท่องเที่ยว เน้นให้ภาครัฐและเอกชนร่วมมือกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในท้องถิ่น ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดได้เข้ามามีส่วนร่วม นำสิ่งที่มีคุณค่าในท้องถิ่นมาเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจให้แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนร่วมมือกันดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

จากการที่กรุงเทพมหานคร ได้ชื่อว่าเป็นนครแห่งวัฒนธรรมที่มีศักยภาพของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวสูง และมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น อาทิเช่น สถานที่รอบเกาะรัตนโกสินทร์ วัดวาอารามต่าง ๆ ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกอย่างต่อเนื่อง (เกรียงศักดิ์ หัสนิธิ, 2544, หน้า 10) ได้กล่าวถึงบทบาทในการพัฒนากรุงเทพมหานครไว้ว่า ผู้บริหารกรุงเทพมหานครได้จัดให้มีศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานครตามนโยบายของนายพิจิตร รัตตกุล เพื่อรองรับปีการท่องเที่ยวไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2541-2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสารแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมถึงการ

บริการข้อมูลทางวิชาการด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมแก่นักเรียน นิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าที่สร้างความภาคภูมิใจ ก่อให้เกิดความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของศิลปะ สามารถที่จะสืบสานความเป็นไทยต่อไป

จากโครงการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ ได้มีการสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีหลายรูปแบบด้วยกัน ได้แก่ ถนนคนเดิน ลานคนเมืองเพื่อวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมสัญจรย่านบางลำพู รถโดยสารท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร และการขี่จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์

การขี่จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวหันมาใช้พาหนะในการเดินทาง ที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี พร้อมกับความเพลิดเพลินในการชมสถานที่ต่าง ๆ ที่สวยงามและมีคุณค่ารอบเกาะรัตนโกสินทร์

การติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างประเทศที่พูดภาษาฝรั่งเศส เช่น การให้ข่าวสารข้อมูล การให้บริการ และการนำชมสถานที่ ต้องใช้ภาษาเป็นสื่อที่สำคัญยิ่ง สุปรานี เสาภายน (2524, หน้า 140) ได้สนับสนุนให้มีการใช้ภาษาแม่ของผู้มาติดต่อ เนื่องจากจะให้ผลทางด้านจิตวิทยาอย่างมาก ซึ่งลูกค้าจะมีความยินดี ถ้าได้พูดคุยกับผู้ให้บริการด้วยภาษาแม่ของตนเอง

ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่พูดภาษาฝรั่งเศสได้ดี จึงต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นอย่างดี กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดหลักสูตรวิชาภาษาฝรั่งเศสไว้ให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่สนใจได้เลือกเรียนมานานแล้ว แต่ปัญหาที่พบ คือแม้ผู้เรียนจะเรียนรู้โครงสร้างของภาษาอย่างดี ก็ยังไม่สามารถถ่ายทอดพูดคุย หรือสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้ หรือถ้าจะสื่อสารได้บ้าง ก็มักใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมตามสภาพสังคม บุคคล และกาลเทศะ มีผู้วิจัยศึกษาสาเหตุ วิธีการเพื่อพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาฝรั่งเศส ที่จะให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ ดังที่ ศรีธัญญา ประทุมราช (2532, หน้า 63) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิต ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 พบว่า ความ

สามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารของนักเรียน โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และสังกัดกรมการฝึกหัดครู ไม่ถึงเกณฑ์ 60% จึงได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับครูผู้สอน ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ นักเรียน ได้มีทักษะในการใช้ภาษาฝรั่งเศสทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนอย่างถูกต้อง และสามารถสื่อความหมายได้จริง

ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส และจัดให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นวิธีการสอนในการสื่อความหมาย การอธิบายความและเน้นทักษะกระบวนการ และสอดคล้องกับหลักสูตรวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้แก่วิชาดังต่อไปนี้

ฝ. 041 ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้

ฝ. 042 ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียน ได้ฝึกฝนการใช้ภาษาให้ครอบคลุมเนื้อหา ตรงตามหลักสูตรการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวต้องตระหนักถึงปัจจัยในด้านต่าง ๆ เช่น เวลา จำนวนนักเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน ความสำคัญของภาษาท่าทาง ภาษาพูด วัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในภาษาที่เหมาะสมถูกต้อง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ค่อนข้างเป็นเรื่องยากที่จะจัดการเรียนการสอนให้ นักเรียน ได้มีโอกาสฟังเสียงจากเจ้าของภาษาโดยตรง ส่วนการที่จะให้ นักเรียน ฟังเสียงของเจ้าของภาษาจากเครื่องบันทึกเสียงเพียงอย่างเดียว นั้น นักเรียน จะต้องสร้างจินตนาการเกี่ยวกับเรื่องสถานที่ เวลา วิธีการดำรงชีวิต หรือระดับของภาษา บางครั้งก็จะเข้าใจได้ยากเช่นกัน ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคต่อ การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสอย่างยิ่ง

การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสจะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หากมีการนำสื่อการสอน มาช่วยแก้ปัญหา สื่อจะเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจความหมายของเนื้อหาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนต้องการ ดังที่ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2531, หน้า 1) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อการสอนช่วยส่งเสริมให้ ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์มากที่สุด ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจมีมโนทัศน์

ทักษะและทัศนคติที่ถูกต้อง สามารถแสดงเรื่องราวหรือเนื้อหา ที่ช่วยให้ผู้สอนสื่อความหมายที่ต้องการไปยังผู้เรียนได้ง่ายขึ้น สร้างความสนใจในเวลาอันรวดเร็ว แม้ว่าสื่อการเรียนการสอนภาษาที่ดีมีหลายประเภท เช่น บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน วิดีทัศน์เป็นต้น สื่อแต่ละประเภทรุ่นนั้นมีคุณสมบัติเฉพาะ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว

หากพิจารณาถึงคุณสมบัติของสื่อวีดิทัศน์ จะเห็นว่า สื่อวีดิทัศน์มีคุณสมบัติที่สามารถแสดงให้เห็นได้ทั้งภาพ และได้ยินเสียงไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ยังสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการผลิต ให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้นได้อีก เช่น การใช้คอมพิวเตอร์กราฟิก มาช่วยการสร้างภาพพิเศษ ภาพเคลื่อนไหว และการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการตัดต่อ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ สนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีดังที่ ซึ่ง พรทิพย์ อันทิวโรทัย (2541, หน้า 75) ได้กล่าวถึงกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของครูมนตรี ตราโมท ว่าสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ในปัจจุบันเช่น แถบบันทึกเสียง วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ จะช่วยให้การเรียนการสอนสะดวกสบายขึ้นกว่าสมัยก่อน วีดิทัศน์เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมทางภาษา เป็นสื่อที่ให้รายละเอียดได้ตามต้องการ ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ Lancien (อ้างถึงใน อรพรรณ สุริยพันธุ์, 2536, หน้า 3) ได้กล่าวถึงการเรียนด้วยวีดิทัศน์ไว้ว่า การเรียนจากสื่อวีดิทัศน์ เป็นการเรียนที่มีชีวิตชีวาสามารถจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี และยังเป็นวิธีเดียวที่ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลจากประเทศเจ้าของภาษา จะได้สัมผัสกับภาษาที่ใช้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ ณรงค์ สมพงษ์ (2535, หน้า 292) ได้กล่าวว่า การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเป็นการผสมผสานระหว่างการเห็น การได้ยินและการเคลื่อนไหว (sight, sound and motion) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมอย่างหนึ่ง จึงได้มีการนำเอาเทปโทรทัศน์หรือวีดิทัศน์มาใช้ทางการศึกษามากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ และผลงานวิจัยของวัลลยา บริสุทธิพันธ์ (2539, หน้า 3) ได้กล่าวถึงการใช้อุปกรณ์เป็นสื่อการเรียนการสอนว่า ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังและการพูดดีขึ้น เนื่องจากมีแรงจูงใจในการเรียน เพราะวีดิทัศน์ช่วยนำโลกภายนอกมาไว้ในห้องเรียน ทำให้ได้เรียนรู้การใช้ภาษาตามสถานการณ์ที่เป็นจริง

ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าทันสมัยขึ้น จากเดิมบันทึกภาพวีดิทัศน์ลงในม้วนวีดิทัศน์หรือเทปโทรทัศน์ มาเป็นการบันทึกลงใน CD-ROM (Compact Disc-Read Only Memory) และอ่านข้อมูลด้วยแสงเลเซอร์ มีขนาดเล็ก มีความทนทานสูง เก็บรักษาง่าย สามารถเล่นได้กับคอมพิวเตอร์ทั่วไป และเครื่องเล่น VCD ในขณะที่ม้วนวีดิทัศน์จะมีการเสื่อมคุณภาพได้ภายหลังจากการเล่นหลายครั้ง และข้อมูลอาจถูกทำลายได้โดยสนามแม่เหล็ก (กิดานันท์ มลิทอง, 2543, หน้า 199) นอกจากนี้ยังสามารถตัดต่อภาพ บันทึกเสียงบรรยายและดนตรีประกอบในคอมพิวเตอร์ แล้วนำไปบันทึกลงแผ่นวีดิทัศน์ชนิด CD-RW (Compact Disc-Rewritable)

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น ดำรงความต้องการการเรียนภาษาฝรั่งเศสและปัญหาในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาและครูในโปรแกรมวิชาการท่องเที่ยว การสร้างบทเรียนและชุดการสอนเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม การสร้างชุดการสอนเรื่องการนำชมนาฏศิลป์ไทย การสร้างชุดการสอนเรื่องการนำเที่ยววัด เป็นต้น ผู้วิจัยได้เกิดแนวคิดที่จะผลิตแผ่นวีดิทัศน์ในรูปแบบการนำเสนอแบบรายการสารคดีที่มีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายและแบบไม่มีการชี้แนะ เพื่อประกอบการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นรูปแบบของรายการที่น่าสนใจ สามารถให้ทั้งความรู้ และความเพลิดเพลิน ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน และให้ความสนใจมากขึ้น ดังที่ จันรรค์ อัญญามงคล (2531, หน้า 207) ได้กล่าวถึงรายการสารคดีว่าเป็นรายการที่นำเสนอเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง โดยมีการนำเสนอในรูปแบบเดียวหรือหลายรูปแบบ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการนำเสนอที่มีทั้งเอกภาพ (unity) และความหลากหลาย (variety) โดยเลือกใช้เทคนิคการชี้แนะ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแก่นสำคัญของสิ่งที่ศึกษาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (Winn อ้างถึงใน สมหมาย ตติยะวรรณ, 2540, หน้า 31) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการตอบสนองตามที่ผู้สอนต้องการ โดยการเน้นให้เห็นชัดว่าเป็นส่วนที่สำคัญ จะช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้ดีและแม่นยำ โดยเฉพาะการชี้แนะโดยใช้ตัวอักษรบรรยาย จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของเนื้อหาเกิดความคิดรวบยอด สามารถแยกแยะ สรุป และจัดลำดับความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกี่ยวข้องได้ซึ่ง ไพโรจน์ เภาใจ (2520, หน้า 20) ได้อธิบายความหมาย

ของเครื่องชี้แนะว่า “เครื่องชี้แนะ (cues) คือ การให้ร่องรอยเพื่อเน้นให้ผู้เรียนเห็นชัดว่า เป็นส่วนสำคัญ ซึ่งมีการเน้นหลายแบบ เช่น ใช้อักษรตัวเขียนใหญ่ ใช้ตัวเอน เน้นให้เด่น ใช้ตัวสี ชิดเส้นใต้ ใส่เครื่องหมายคำพูด เขียนเติม พุดย่า ลูกศรชี้ และอื่น ๆ”

จากผลงานการวิจัยของรัชฎาวรรณ นิ่มนวล (2538, หน้า 45) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการชี้แนะไว้ว่า การชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย ด้วยคำพูด และการแนะนำ สามารถใช้เป็นเครื่องชี้แนะเพื่อดึงดูดความสนใจ ในขณะที่มีการใช้ภาพประกอบการสอน ซึ่งการชี้แนะด้วยคำพูด (verbal cues) สามารถทำได้โดยใช้การพูด หรือพิมพ์เป็นข้อความลงในภาพนั้น ๆ นับเป็นวิธีการที่ง่าย และก่อให้เกิดผลเป็นอย่างดี

โดยปัจจัยสำคัญที่กล่าวไปแล้ว และความสอดคล้องกันระหว่างความต้องการ การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งความพร้อมในแง่ความเป็นแหล่งท่องเที่ยว รอบเกาะรัตน โกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะผลิตแผ่นวีดิทัศน์ สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ เรื่อง “ชี้จักรยานรอบเกาะรัตน โกสินทร์ กรุงเทพมหานคร” สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เป็นประโยชน์ และเพิ่มประสิทธิภาพการสอนภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เข้าใจได้ง่าย มีความเพลิดเพลิน สามารถทบทวนและฝึกฝนเนื้อหาจนเกิดการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ของการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อผลิตแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ เรื่องชี้จักรยานรอบเกาะรัตน-โกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้ได้ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดี แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดี แบบการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยายกับไม่มีการชี้หน้ามีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 4 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากรซึ่งจะเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 27 คน ที่มีผลการเรียนใกล้เคียงกัน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) แล้วแบ่งกลุ่มการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม คือ จากห้องเรียนที่ 1 เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยาย และจากห้องเรียนที่ 2 เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้หน้า

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีครั้งนี้ คือ เนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4. สื่อที่ใช้ในการทดลอง คือ วีดิทัศน์ที่บันทึกลงบนแผ่นวีดิทัศน์ มีรูปแบบการนำเสนอแบบสารคดีท่องเที่ยว จำนวน 2 แผ่น ซึ่งมีเนื้อหาหลักเหมือนกัน แต่การนำเสนอรูปแบบที่ต่างกัน คือ

4.1 แผ่นวีดิทัศน์แผ่นที่ 1 เป็นการนำเสนอรูปแบบที่มีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยายในการเน้นเนื้อหา หรือใจความที่มีความสำคัญ

4.2 แผ่นวีดิทัศน์แผ่นที่ 2 เป็นการนำเสนอรูปแบบที่ไม่มีการชี้หน้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แผ่นวิดิทัศน์สารคดี หมายถึง งานสะท้อนแสง มีลักษณะเป็นแผ่นพลาสติกแบนกลม ผิวหน้าเคลือบด้วยโลหะสะท้อนแสง สำหรับบันทึกบทเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง ชี้อภิธานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร การดำเนินเรื่องแบบสารคดีท่องเที่ยว ซึ่งมีการนำเสนอ 2 รูปแบบ คือ

1.1 แผ่นวิดิทัศน์แผ่นที่ 1 เป็นการนำเสนอรูปแบบที่มีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยาย ในการเน้นเนื้อหา หรือใจความที่มีความสำคัญ

1.2 แผ่นวิดิทัศน์แผ่นที่ 2 เป็นการนำเสนอรูปแบบที่ไม่มีการชี้หน้า

2. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายถึง ผลการเรียนรู้โดยใช้แผ่นวิดิทัศน์การสอน ที่วัดผลจากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ชัยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล 2521, หน้า 136)

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยในการทำแบบฝึกหัดที่ผู้เรียนสามารถทำได้ถูกต้องระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการตอบแบบทดสอบในด้านความรู้ ซึ่งวัดได้จากตอบแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหลังการเรียน

4. วิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว หมายถึง เนื้อหาวิชาภาษาฝรั่งเศส ที่มีขอบข่ายของถ้อยคำ และสำนวน โครงสร้างทางภาษาที่จำเป็นเกี่ยวกับการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว เรื่อง การช้อภิธานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ได้สื่อแผ่นวีดิทัศน์วิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านท่องเที่ยว เรื่องชี้จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ที่มีรูปแบบการนำเสนอแบบรายการสารคดีแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้หน้า
2. ได้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์ สารคดีแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยาย กับแบบไม่มีการชี้หน้า
3. ได้แนวทางในการสอนภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้านที่ต่อเนื่องจากวิชาภาษาฝรั่งเศสทั่วไป
4. ได้แนวทางในการผลิตและพัฒนาแผ่นวีดิทัศน์วิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว ในแต่ละท้องถิ่นที่มีศักยภาพเหมาะสมเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว หรือเรื่องอื่น ๆ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ดังนี้

1. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
2. ทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์
 - 3.1 ความหมายของวีดิทัศน์
 - 3.2 ความสำคัญและคุณค่าของวีดิทัศน์ต่อการเรียนการสอน
 - 3.3 ประเภทและรูปแบบของรายการวีดิทัศน์
 - 3.4 การผลิตวีดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน
 - 3.5 แผ่นวีดิทัศน์
 - 3.6 เครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสารคดี
 - 4.1 ความหมายของสารคดี
 - 4.2 รูปแบบของรายการสารคดี
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ในปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปจากการสอนกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ มาเป็นการเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร คือการใช้ภาษาในการสื่อความหมายในสถานการณ์จริง และในการสื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจกันได้ มนุษย์ต้องมีสมรรถวิสัยหรือมีความสามารถ (compétence) ในการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี ซึ่ง Canale and Swain (1981 อ้างถึงใน วัลยา บริสุทธิพันธ์, 2539, หน้า 7) ได้ให้นิยามของการสื่อความหมายทางภาษา (communicative compétence) ประกอบด้วย

1. ความสามารถหรือสมรรถวิสัยในการใช้ระเบียบวิธีของภาษา (grammatical compétence) ประกอบด้วยระบบคำศัพท์ โครงสร้าง ความหมาย และระบบเสียง
2. สมรรถวิสัยในการใช้ภาษาทางสังคม (sociolinguistic compétence) เนื่องจากภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคลในสังคม กฎเกณฑ์หรือระเบียบวิธีของการใช้ภาษา การปฏิบัติตนในการใช้ภาษา และในวัฒนธรรม เช่น กาลเทศะ รูปแบบภาษาที่เหมาะสมที่จะใช้กับบุคคลใด ในโอกาสใด เพื่อสื่อความหมายหรือเจตนารมณ์ใดจึงเป็นสิ่งสำคัญ
3. สมรรถวิสัยในการใช้ความสัมพันธ์ของเนื้อความ (discourse compétence) หมายถึงความสามารถในการใช้ระเบียบวิธีของความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อความ โดยใช้ความรู้เชิงไวยากรณ์และความสามารถในการเชื่อมโยงข้อความที่สื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม ตามวัตถุประสงค์ของการใช้กฎเกณฑ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเนื้อความ

4. สมรรถวิสัยในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (strategic compétence) ประกอบด้วยวิธีทั้งที่เป็นภาษา (verbal) และที่นอกเหนือภาษา (nonverbal) ซึ่งเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่ออธิบาย บรรยาย และระเบียบวิธีและวัฒนธรรมในการใช้ภาษา

Morrow (อ้างถึงใน สุนันทา ปั้นปรีชา, 2540, หน้า 12) ได้เสนอหลักการที่ควรคำนึงในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้ คือ

หลักการที่ 1 นักเรียนต้องรู้ว่าตนกำลังทำอะไร (know what you are doing) ต้องรู้ว่าเรียนไปทำไม เรียนแล้วใช้ประโยชน์เพื่อการสื่อสารได้อย่างไร

หลักการที่ 2 ส่วนรวมทั้งหมดสำคัญกว่าส่วนย่อย (the whole is more important than the sum of the parts) สิ่งสำคัญของการสื่อสารคือ การปฏิบัติการในระดับเหนือกว่า ประโยคใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ดังนั้น นักเรียนอาจเรียนในรูปแบบที่แยกกัน แต่จะต้องสามารถนำมาใช้รวมกันได้ใน การปฏิสัมพันธ์กันเพื่อการสื่อสาร

หลักการที่ 3 กระบวนการสื่อสารมีความสำคัญเท่าเทียมกันกับรูปแบบภาษา (the processes are as important as the forms) การส่งเสริมการสื่อสารของนักเรียนจึงต้องมีการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับการสื่อสารที่แท้จริง ดังนั้น การฝึกรูปแบบของการสื่อสาร โดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

1. ช่องว่างระหว่างความรู้ (information gap) ในชีวิตจริงนั้น การสื่อสารจะเกิดขึ้นต่อเมื่อฝ่ายหนึ่งทราบข้อมูล แต่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ทราบและต้องการที่จะทราบ จึงเกิดการสื่อสารขึ้น ดังนั้น ในห้องเรียนครูควรสร้างสถานการณ์ที่จะทำให้เกิดช่องว่างของข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมในช่องว่างนั้น

2. การเลือกใช้ภาษา (choice) การสื่อสารที่แท้จริงนั้น ผู้พูดสามารถเลือกได้ว่า จะพูดอะไรตามความคิดเห็นของตนและจะใช้รูปแบบภาษาอย่างไร ดังนั้น ในห้องเรียนถ้าครูควบคุมภาษาที่นักเรียนใช้ การสื่อสารก็จะล้มเหลวได้

3. ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) การสื่อสารกันนั้นผู้พูดจะต้องมีจุดมุ่งหมายไว้ในใจแล้วว่าต้องการอะไร และคำพูดที่อีกฝ่ายหนึ่งตอบมานั้นจะเป็นการตรวจสอบว่าผู้พูดบรรลุเป้าหมายที่ตนต้องการหรือไม่

หลักการที่ 4 การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการปฏิบัติจริง (to learn to do it) ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่จะสื่อสารได้โดยการฝึกกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการปฏิบัติจริง

หลักการที่ 5 การใช้ภาษาผิดไม่ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรง (mistakes are not always a mistake) トラバドที่ข้อความนั้นไม่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร ครูควรอนุโลมและไม่ควรหยุดผู้เรียน หรือแก้ส่วนที่ผิดในขณะที่เรียนหรือทำกิจกรรม เพราะจะเป็นการทำลายความเชื่อมั่นของผู้เรียนในการใช้ภาษา

จะเห็นได้ว่า การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นและจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การเรียนรู้ที่จะใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม ผู้เรียนต้องมีความสามารถหลาย ๆ ด้าน ไม่เฉพาะแต่มีความรู้

ทางด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ยังต้องสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายให้ถูกต้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริง และมีความรู้การปฏิบัติตนเพื่อที่จะใช้ภาษาตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมอย่างเหมาะสม เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สามารถสื่อสารกัน ได้เข้าใจ ถูกต้องตรงกัน ฉะนั้นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนจึงต้องสอดคล้องกับการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารด้วยเช่นกัน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีพื้นฐานจากแนวคิดที่ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และเป้าหมายของการสอนภาษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารได้ Hymes (อ้างถึงใน ละเอียด จุฑานันท์, 2543, หน้า 80) ได้ให้ความหมายของการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารว่าเป็นความสามารถในการใช้ภาษา ติความภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม เป็นความสามารถที่รู้ว่าเมื่อใดควรจะทำอะไร พูดกับใคร ที่ไหน ในลักษณะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานั้นในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นที่เข้าใจกันได้และสามารถใช้ภาษานั้น ๆ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในขั้นสูง

แนวทางการสอนแบบใหม่ มีดังนี้ (ธิดา บุญธรรม, 2527, หน้า 3-5)

1. ลักษณะของผู้เรียน

- 1.1 บ่งบอกความต้องการการเรียนภาษาอย่างเห็นได้ชัด
- 1.2 ความต้องการของผู้เรียนเอื้ออำนวยในการจัดหลักสูตรเพื่อสนองตอบ
- 1.3 ผู้เรียนรู้ขีดความสามารถของตนเองในเรื่องเวลา หรือแม้แต่ทุนทรัพย์
- 1.4 ผู้จัดหลักสูตรเองก็สามารถแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความต้องการตาม

ธรรมชาติของผู้เรียน

2. จุดประสงค์ของการเรียนภาษา

- 2.1 เน้นการเรียนเพื่อประโยชน์ภายนอกที่มองเห็นจุดประสงค์อย่างเด่นชัด
- 2.2 เน้นจุดประสงค์เพื่อการสื่อสาร การนำไปใช้ประโยชน์จริง

2.3 จุดประสงค์จะถูกกำหนดจากความต้องการของผู้เรียน การให้ความสำคัญแก่ทักษะใดทักษะหนึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการ

2.4 มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย สภาพที่แท้จริงของลักษณะงาน ความต้องการการใช้ภาษา มากำหนดจุดประสงค์และกระบวนการเรียนการสอนภาษาภายหลัง

2.5 เราพบว่า การวางแผนทางการศึกษา ภาษาจะต้องประสานระหว่างทักษะทางภาษาที่ต้องการใช้จริงกับสังคมภายนอก

3. จะสอนเนื้อหาอะไรกับผู้เรียน

3.1 เนื้อหาเป็นทักษะเพื่อการสื่อสาร เป็นลักษณะทางภาษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบกับภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของกลุ่มผู้เรียนและกลุ่มผู้ใช้ที่ต่างกัน

3.2 ภาษาที่จะสื่อจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มผู้เรียน เรียกได้ว่ามีลักษณะของแต่ละกลุ่ม

3.3 การจัดโปรแกรมมีสภาพที่ยืดหยุ่นและปรับได้ ตามสภาพทางสังคม สภาพการเรียนรู้ ความต้องการ และเวลา

3.4 ทักษะใดทักษะหนึ่ง อาจจะไม่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้เรียนบางกลุ่ม

3.5 เนื้อหายืดหยุ่นของ la compétence de communication

4. แนวการสอน

4.1 ยึดทฤษฎีผสมผสานทางการศึกษาในแนวปฏิบัติจริง ผสมผสานทางทฤษฎีการศึกษาในเรื่องความรู้ (cognitive domaine) สังคม จิตวิทยา และการปฏิบัติจริง

4.2 มักใช้วิธีการสอนแบบหน่วยการสอน

4.3 ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน

4.4 บรรยากาศในการเรียนมีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

4.5 ให้ความสำคัญแก่แรงจูงใจและความต้องการ

4.6 บทบาทของภาษาแม่เพื่อการเรียนรู้ที่รวดเร็วและคล้ายคลึงกัน จากภาษาอื่น ๆ ที่ผู้เรียนภาษาใหม่เคยเรียนรู้มาแล้ว

4.7 เริ่มมีการประเมินผลตนเอง auto-évaluation โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่มีอาชีพจะเริ่มใช้ภาษาในงานและประเมินความสามารถตนเอง

4.8 สื่อการสอนนิยมใช้ของจริง เช่น สื่อทางภาพและเสียง ใ้ถูกนำมาใช้ใน ห้องเรียนมากขึ้น

หลักการสำคัญตามแนวคิดของนักภาษาศาสตร์กลุ่มที่เน้นการสื่อสาร โดยมี แนวคิดทางด้านจิตวิทยาตามกลุ่มความคิดความเข้าใจและกลุ่มภาษาศาสตร์สังคม มีดังนี้ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537, หน้า 33-34)

1. การเรียนภาษาย่อมมีเป้าหมาย
2. ความสามารถในการใช้ประโยคและความคิดอย่างต่อเนื่องทั้งหมด ขณะสื่อสาร มีความสำคัญกว่าส่วนประกอบย่อย ๆ ในประโยค

3. กระบวนการของการสื่อสาร มีความสำคัญเท่ากับรูปแบบภาษา

4. ข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์มิใช่อุปสรรคที่สำคัญที่สุดของการสื่อสาร

สรุปได้ว่าการสอนภาษาสมัยใหม่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนและความต้องการของ ผู้เรียนเป็นหลัก โดยใช้แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ประกอบกับสื่อการสอนและ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำเอาภาษาไปใช้ได้ตามความต้องการ อย่างถูกต้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์

ความหมายของวีดิทัศน์

วีดิทัศน์ ใ้ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอนกันอย่างแพร่หลาย จนเป็นที่ยอมรับ กันว่า เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงเพราะสามารถที่จะเห็นภาพที่เหมือนจริงเป็นธรรมชาติ และได้ยินเสียงไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของวีดิทัศน์ไว้ดังนี้คือ

ราชบัณฑิตยสถาน (2535, หน้า 376) ได้ให้ความหมายของวีดิทัศน์ว่า หมายถึง แถบบันทึกภาพ แถบเคลือบสารแม่เหล็กใช้บันทึกสัญญาณภาพ ส่วนแถบบันทึกเสียง คือ แถบเคลือบสารแม่เหล็ก บันทึกสัญญาณเสียง แถบวีดิทัศน์ทำด้วยสาร โพลีเอสเตอร์ (polyester) มีขนาดความกว้างของเทปหลายขนาดตั้งแต่ ½, ¾, 1 หรือ 2 นิ้ว แล้วแต่ชนิด ของระบบเครื่องเล่น

บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ (2534, หน้า 179) ได้กล่าวว่า วิดิทัศน์ คือ กระบวนการบันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและเสียงไว้ในสื่อกลางที่เป็นวัสดุทางแม่เหล็กไฟฟ้า และรวมไปถึงกระบวนการถ่ายทอดภาพและเสียงโดยผ่านอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ไปสู่ผู้รับด้วย

สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534, หน้า 233) ให้คำจำกัดความหมายของวิดิทัศน์ว่า หมายถึง การบันทึกภาพเคลื่อนไหวลงในเส้นเทปบันทึกภาพในรูปของสนามแม่เหล็ก โดยใช้กล้องถ่ายภาพโทรทัศน์ เปลี่ยนภาพเป็นสัญญาณทางไฟฟ้า แล้วนำสัญญาณทางไฟฟ้ามาบันทึกไว้ในรูปของสนามแม่เหล็กบนเส้นเทปโดยใช้เครื่องเทปบันทึกภาพ (video tape recorder) เมื่อต้องการจะดูภาพเครื่องเทปบันทึกภาพจะสามารถนำเอาภาพที่เก็บไว้ในรูปของสนามแม่เหล็กบนเส้นเทปเปลี่ยนกลับมาเป็นสัญญาณทางไฟฟ้า ส่งต่อไปยังเครื่องรับโทรทัศน์หรือมอนิเตอร์ จะเกิดภาพเคลื่อนไหวไปปรากฏบนจอของเครื่องรับได้เป็นภาพเคลื่อนไหว มีสีสวยงามเหมือนธรรมชาติ

ศักดิ์ ประจุกศิลป์ (2537, หน้า 147) ให้ความหมายวิดิทัศน์ว่าเป็น โสตทัศนูปกรณ์ที่ให้ความสะดวกมากในการใช้สอย สามารถตัดต่อเพิ่มเติมหรือลบภาพที่ไม่ต้องการออกได้สะดวกในการถ่ายบันทึกรายการ หรือผลิตรายงานเพื่อการประชาสัมพันธ์ได้เองและสามารถบังคับให้ภาพเลื่อนเดินหน้า (forward) หรือหมุนกลับ (rewind) เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนนำเสนอ

กิดานันท์ มลิทอง (2543, หน้า 198) ได้ให้ความหมายวิดิทัศน์ไว้ว่า ตามปกติเรามักจะเรียกทับศัพท์ว่า “วิดีโอ” แต่ตามศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถานเรียกว่า “วิดิทัศน์” โดยแบ่งเป็นวัสดุ คือ แถบวิดิทัศน์ และอุปกรณ์เครื่องเล่นวิดิทัศน์ แถบวิดิทัศน์ เป็นวัสดุสามารถบันทึกภาพและเสียงไว้ได้พร้อมกันในแถบเทปในรูปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และยังสามารถลบแล้วบันทึกลงใหม่ได้เช่นเดียวกันกับเทปบันทึกเสียง แถบวิดิทัศน์ทำด้วยสารโพลีเอสเตอร์ มีขนาดความกว้างของแถบเทปหลายขนาดตั้งแต่ ½ นิ้ว, ¾ นิ้ว, 1 นิ้ว หรือ 2 นิ้ว ทั้งนี้แล้วแต่ชนิดและระบบของเครื่องเล่นวิดิทัศน์นั้น ๆ ในปัจจุบันนี้วิดิทัศน์ได้รับความนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายตามบ้านเรือน สถาบัน การศึกษา และสถานีโทรทัศน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้โทรทัศน์การสอนและการศึกษา เนื่องจากสะดวกในการใช้มากสามารถบันทึกบทเรียนหรือการสอนไว้ได้และนำมาใช้ได้อีกหลายครั้ง เช่น ในการสอนแบบ

จุลภาค (micro-teaching) เพื่อให้ผู้เรียนได้บันทึกภาพ การทดลองสอนของตนไว้ชมเพื่อ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เป็นต้น

มนตรี โปธิ์มงคล (2544, หน้า 25) ได้สรุปความหมายของวิดีโอทัศน์ หรือวิดีโอเทป โทรทัศน์ หรือแถบวิดีโอทัศน์ว่า เป็นแถบสังเคราะห์ เคลือบด้วยแม่เหล็กสามารถบันทึก ภาพและเสียงไว้ในเส้นเทปในรูปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เครื่องรับโทรทัศน์เป็นเครื่อง แสดงภาพและเสียง ซึ่งสามารถนำรายการที่ถูกบันทึกไว้มาใช้ได้หลาย ๆ ครั้ง

จากความหมายที่นักวิชาการกล่าวไว้ต่าง ๆ กันพอสรุปได้ว่า วิดิทัศน์ เป็นการ บันทึกภาพเคลื่อนไหวด้วยสัญญาณคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า บันทึกภาพและเสียง ได้พร้อมกัน มีสีสวยงามเหมือนธรรมชาติ สามารถที่จะนำมาเปิดชมได้ทันที หรือย้อนกลับมาดูใหม่ ได้หลายครั้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เนื่องจากได้เห็นภาพและเสียงพร้อมกันจึง เปรียบเสมือนร่วมอยู่ในเหตุการณ์จริง นอกจากนี้ยังสามารถอัดสำเนาเทปได้เป็นจำนวน มาก และสามารถนำไปบันทึกซ้ำได้ใหม่ วิดิทัศน์จึงนับเป็นสื่อที่มีความสำคัญมากอย่าง หนึ่งที่เหมาะสำหรับนำไปใช้ในการเรียนการสอน

ความสำคัญและคุณค่าของวิดีโอทัศน์ต่อการเรียนการสอน

ในปัจจุบัน วิดิทัศน์ได้ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในการเรียนการสอน ไม่ว่าจะ เป็นการสอนในโรงเรียน หรือการสอนนอกระบบโรงเรียน ซึ่งนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิดีโอทัศน์ ต่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ความสำคัญของวิดีโอทัศน์มี 8 ประการดังนี้ (วิจิตร ภัคศิริตัน, 2523, หน้า 227-328)

1. เป็นสื่อการสอน ที่สามารถนำเอาสื่อการสอนหลายอย่าง มาใช้ร่วมกันอย่าง สะดวก เป็นการใช้สื่อที่เรียกว่า สื่อประสม ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์
2. เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม มัธยม วิทยาลัย และชั้นอุดมศึกษา
3. เป็นแหล่งวิทยาการอันสมบูรณ์ นักเรียนได้มีโอกาสได้รับประสบการณ์จาก บทเรียนที่ครูได้เลือกสรรแล้วเป็นอย่างดี

4. ช่วยปรับปรุงการสอนของครูประจำการ ครูประจำการสามารถจดจำตัวอย่างหรือกลวิธีการสอนที่ดี หรือในแขนงวิชาที่ตนไม่ถนัด จากครูที่สอนวิดิทัศน์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวิชาเหล่านั้น

5. ใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล ในบทเรียนที่มีการปฏิบัติ การทดลองวิทยาศาสตร์ และช่วยในการสอนจุลภาค (micro teaching) ช่วยนักศึกษาฝึกสอน โดยถ่ายเป็นวิดิทัศน์ แล้วนำออกฉายเพื่อการประเมินผลการสอนของตน

6. สามารถทำการสอนล่วงหน้าแล้วบันทึกวิดิทัศน์ไว้ จัดข้อผิดพลาดในการสอน โดยลบส่วนที่ผิดทิ้งแล้วอัดใหม่ ก่อนที่จะนำวิดิทัศน์นั้น ไปออกรายการ และผู้สอนไม่ต้องเดินทางไปสอนจริง ๆ

7. สามารถผลิตรายการได้ทั้งใน และนอกห้องส่ง บทเรียนวิดิทัศน์อาจถ่ายทอดไปยังเครื่องรับที่อยู่ในห้อง หรือในที่ใด ๆ ซึ่งเป็นระยะไกล ๆ

8. บทเรียนวิดิทัศน์มีครูสอนคนเดียว อาจถ่ายทอดไปยังนักเรียนจำนวนมาก ๆ ได้พร้อมกัน นับว่าเป็นการประหยัดในด้านเวลา อุปกรณ์ จำนวนครูผู้สอน และด้านการเงินอย่างมาก

คุณค่าของวิดิทัศน์ที่ใช้ในวงการศึกษา มีดังนี้ (อนันต์ธนา อังกินันท์ และ เกื้อกูล คุปรัตน์, 2524, หน้า 183-186)

1. การนำเหตุการณ์ต่าง ๆ มาสู่ห้องเรียน การใช้เทปโทรทัศน์สามารถจับภาพได้ทันต่อเหตุการณ์ อาจจะถ่ายจากเหตุการณ์จริง ๆ หรืออาจจะบันทึกจากโทรทัศน์ก็ได้ ทำให้นักเรียนมีโอกาสดูเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วยตัวเอง การใช้เครื่องวิดีโอเทปแบบกระเป๋าก็สามารถทำได้อย่างสะดวกสบายมาก เพราะสามารถนำไปผลิตรายการ นอกสถานที่ได้แม้แต่ในชนบทที่ไกลออกไป

2. สามารถจัดข้อผิดพลาดในการสอน ครูสามารถทำการสอนล่วงหน้าได้ โดยการบันทึกเป็นเทปโทรทัศน์เอาไว้ ถ้าไม่ดีก็ลบทิ้งเฉพาะตอนนั้นแล้วอัดใหม่ได้ นอกจากนั้นยังสามารถนำเอาส่วนที่เป็นภาพยนตร์ ส่วนที่ไปสัมภาษณ์วิทยากร เสียงเพลงเข้ามาผสม ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ใช้กับผู้เรียนจำนวนมาก ในการจัดทำเป็นวิดิทัศน์เรียบร้อยแล้ว สามารถนำไปสำเนาและส่งไปยังศูนย์ต่าง ๆ ที่ได้จัดทำขึ้น หรืออาจจะนำออกจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ

ทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้มาก เช่น บางโรงเรียนครูอาจมีคุณภาพไม่พอหรือขาดแคลนอุปกรณ์การสอน เป็นต้น

4. ประหยัดเวลาเงิน และผู้สอน การใช้วีดิทัศน์นี้ ทำให้นักเรียนสามารถดูรายการได้พร้อมกันทีละหลาย ๆ ห้องเรียน หรือหลายสถาบัน อีกทั้งยังประหยัดเงิน เมื่อใช้แล้วลบทิ้งก็สามารถนำไปบันทึกใหม่ได้ ม้วนเทปก็ไม่แพงมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ ส่วนผู้สอนนั้นแทนที่จะต้องใช้หลาย ๆ คน ก็อาจใช้เพียงคนเดียวแต่สามารถใช้สอนคนเป็นจำนวนมากได้

5. นักเรียนสามารถนำมาใช้เรียนเป็นกลุ่มหรือคนเดียวได้ ในการใช้วีดิทัศน์นั้นนักเรียนจะนำมาใช้ศึกษาบทเรียนเมื่อใดก็ได้ เมื่อสามารถรวมตัวกันเข้าเป็นกลุ่มก็สามารถนำบทเรียนมาศึกษาได้ หากไม่เข้าใจตอนใด อาจย้อนกลับไปดูเฉพาะตอนนั้นซ้ำก็ครั้งก็ได้ หรือบางครั้งหากนักเรียนมีเครื่องวีดีโอเทปที่บ้าน ก็อาจจะขอยืมม้วนเทปไปเปิดเองที่บ้านก็ย่อมทำได้

6. ใช้บันทึกจากภาพยนตร์ หรือ โทรทัศน์ได้ ในการดูภาพยนตร์ที่นำมาฉายหรือดูรายการโทรทัศน์ หากชอบรายการใดและเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการให้นักเรียนดูในห้องเรียน อาจบันทึกรายการหรือภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ไว้ได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

7. บันทึกการสาธิต ในการสาธิตการสอนจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก เช่น การหล่อหุ่นจำลอง การเตรียมไฮโดรเจน การปรุงและการจัดทำอาหารซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องเสียเวลา ค่าใช้จ่าย และกำลังคนเป็นจำนวนมาก เพื่อประโยชน์ในการสอน ไม่ต้องสาธิตให้ดูทุก ๆ ครั้ง ก็สามารถจัดทำเป็นวีดิทัศน์เอาไว้ เมื่อต้องการใช้เมื่อใดสามารถนำออกมาใช้ได้ทันที

8. บันทึกเพื่อจัดทำรายการแนะนำอาชีพต่าง ๆ โรงเรียนสามารถบันทึกเป็นรายการทางโทรทัศน์ โดยการไปถ่ายทำจากผู้ที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่น่าสนใจในห้องถื่น เช่น การปลูกข้าวเจ้า การเลี้ยงสัตว์ การทำสวนครัว การเลี้ยงปลา การเลี้ยงไหมและการทอผ้า ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยทั่วไปในการพัฒนาอาชีพของตน

9. บันทึกเทคนิคการใช้เครื่องมือต่าง ๆ โดยเฉพาะเครื่องมือทางด้านช่าง เป็นสิ่งที่ยากลำบากในการที่จะเขียนเป็นข้อความได้ ถึงแม้จะมีภาพประกอบที่เป็นภาพนิ่งก็ยัง

เข้าใจยาก วิธีสะดวกก็คือการจัดทำเป็นวีดิทัศน์ซึ่งทำให้ผู้ดูเข้าใจมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้เครื่องกลิ้ง เครื่องเจาะ เครื่องสำรวจพื้นที่ เป็นต้น

10. บันทึกรายการเพื่อการศึกษาพิเศษ เป็นการศึกษาที่นอกเหนือไปจากหลักสูตร และมีความประสงค์จะให้นักเรียนได้เรียนรู้ เช่น การเชิญวิทยากรจากภายนอกเข้าไปพูด ในโรงเรียน การเล่นเกม การเล่นดนตรีและขับร้อง ฯลฯ

ประโยชน์และคุณค่าของโทรทัศน์ทางการศึกษามีดังนี้ (ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และอนันต์ธนา อังกินันท์, 2525, หน้า 78-79)

1. โทรทัศน์เป็นอุปกรณ์อันสำคัญในการสอนและการเรียนของนักเรียน โดยใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับชั้น ตั้งแต่ประถม มัธยม วิทยาลัย และชั้นอุดมศึกษา

2. เป็นแหล่งวิทยาการอันสมบูรณ์ โทรทัศน์เป็นแหล่งเผยแพร่ภาพการสอนไปได้กว้างขวาง นักเรียนมีโอกาสรับประสบการณ์จากบทเรียนโทรทัศน์ที่ครูได้เลือกสรรแล้วเป็นอย่างดี

3. ช่วยปรับปรุงการสอนของครูประจำชั้น ครูประจำการสามารถจดจำตัวอย่างหรือกลวิธีในการสอนที่ดี หรือในแขนงวิชาที่ตนไม่ถนัด จากครูสอนทางโทรทัศน์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาเหล่านั้น แล้วนำไปปรับปรุงการสอนของตนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพดีขึ้น ทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

4. ใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล ในบทเรียนที่มีการแสดง เป็นตัวอย่างวิชาที่มีการปฏิบัติจริง ๆ เช่น การทดลองในวิชาวิทยาศาสตร์ ชีววิทยา เคมี ศิลปะ ขับร้อง ดนตรี ละคร หรือการแสดงกิจกรรมในวิชาอื่น ๆ ผู้เรียนจากโทรทัศน์ก็สามารถเรียนได้ดี เช่นเดียวกับการสอนจากครูจริง ๆ นอกจากนี้โทรทัศน์ยังช่วยการสอนแบบจุลภาค และช่วยนักเรียนฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ โดยถ่ายเป็นเทปโทรทัศน์แล้วนำออกฉายเพื่อประเมินผลการสอนของตน จะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น

5. สามารถบันทึกเป็นเทปโทรทัศน์ ในการออกรายการ โทรทัศน์นั้น สามารถทำการสอนล่วงหน้าแล้วบันทึกเทปออกรายการภายหลังได้ สามารถขจัดข้อผิดพลาดในการสอน โดยลบทิ้งแล้วอัดทับใหม่ ก่อนที่จะนำเทปนั้นไปออกรายการ ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปโดยถูกต้องและมีคุณภาพตลอดรายการ นอกจากนี้สามารถนำเทปนั้น

ไปออกรายการการสอนในสถาบันอื่น ๆ ได้ในภายหลัง โดยผู้สอนไม่ต้องเดินทางไปสอนจริง ๆ

6. ใช้ร่วมกับโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์อื่นได้ดี ในการสอนทางโทรทัศน์ทุกครั้ง ความรู้ที่เสนอทางโทรทัศน์นั้น เสนอได้มากและหลายทาง โดยสามารถใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง รูปภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ ของจริง หุ่นจำลอง หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ร่วมกับการสอนทางโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี

7. สามารถผลิตรายการได้ทั้งในและนอกห้องส่ง บทเรียนทางโทรทัศน์ที่อยู่ในหรือนอกห้องเรียนอาจถ่ายทอดไปยังเครื่องรับที่อยู่ในห้อง หรือไปยังเครื่องรับในที่ใด ๆ แม้เป็นระยะทางไกล ๆ และอาจใช้แลกเปลี่ยนรายการระหว่างสถานีแต่ละสถาบันได้อีกด้วย

8. โทรทัศน์ใช้สอนกับนักเรียนจำนวนมาก บทเรียนทางโทรทัศน์ที่มีครูสอนเพียงคนเดียว อาจถ่ายทอดรายการไปยังนักเรียนเป็นจำนวนมาก เช่น ห้องเรียนขนาดใหญ่ หรือห้องอื่น ๆ พร้อม ๆ กันหลายห้อง นับว่าเป็นการประหยัดในด้านเวลา อุปกรณ์ จำนวนครูผู้สอน และด้านการเงินเป็นอย่างมาก

মনস্য নিনাতনন্থ (2526, หน้า 30) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิดิทัศน์ว่าเป็นสื่อการศึกษาที่ให้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากเพราะว่าสามารถจะเห็นภาพและได้ยินเสียง สามารถที่จะให้ความรู้ในทุกรูปแบบตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหาขบวนการที่ซับซ้อน ทั้งยังสามารถนำบทเรียนเก่า มาสอนซ้ำให้เด็กได้ชมใหม่ โดยไม่ผิดเพี้ยนทุกเวลาที่ต้องการทุกรายการ

ไพบูลย์ จันทยศ (2526, หน้า 42) ได้กล่าวถึงคุณค่าวิดิทัศน์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนว่าค่าใช้จ่ายในการที่จะผลิตเป็นวิดิทัศน์ไม่ได้แพงมากนัก ภาพยนตร์ที่ดี ๆ มีสารก็สามารถยืมมาบันทึกได้เองการถ่ายทำจากของจริงก็ทำได้สะดวก ไม่ต้องล้างฟิล์มเหมือนภาพยนตร์ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้วิดิทัศน์ในการเรียนการสอนก็คือนักเรียนได้เห็นทั้งภาพและได้ยินทั้งเสียงเหมือนภาพยนตร์หรือการชมโทรทัศน์ซึ่งจะมีส่วนเร้าใจและให้ความเข้าใจได้มากกว่าฟังครูบรรยาย เพราะภาพและเสียงที่ปรากฏทำให้นักเรียนไม่เบื่อ

วสันต์ อดิษฐ์ (2533, หน้า 5-6) กล่าวถึงวิดิทัศน์ที่ให้คุณค่า ในด้านการศึกษา และการเรียนการสอนว่า

1. สามารถเป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอน และผู้เรียนในห้องบรรยายขนาดใหญ่ได้ อย่างดี ช่วยให้ผู้เรียนเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนขึ้น เช่น การทดลองการสาธิต นอกจากนี้ ยังทำให้ผู้เรียนเรียน ได้เป็นจำนวนมาก โดยการเพิ่มจำนวนมอนิเตอร์ให้มากขึ้น
2. สามารถนำเอาวิดิทัศน์ ภาพยนตร์ ภาพถ่าย สไลด์ ฯลฯ มาประกอบเป็นสื่อใน รายการได้เป็นอย่างดี
3. สามารถนำเอาสิ่งที่อยู่ไกลตัวผู้เรียนมาสู่ผู้เรียนได้ แทนที่จะบรรยายด้วยปากเปล่า เพียงอย่างเดียว
4. ขจัดอุปสรรคเรื่องเวลา ระยะทางออกไป เพราะวิดิทัศน์สามารถส่งผ่านในระบบ โทรทัศน์ได้ ทำให้ความรู้แพร่หลายได้อย่างกว้างขวางขึ้น
5. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการศึกษาทางไกล
6. เทคนิคทางภาพพิเศษจะช่วยให้การผลิตรายการส่งเสริมการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น
7. วิดิทัศน์เป็นสื่อในการสร้างค่านิยม ทักษะคติได้เป็นอย่างดี เพราะภาพเสียงและ การแสดงที่ออกมาข่มเข้าใจคนได้ง่ายกว่าสื่ออย่างอื่น

สันทัต ภีบาลสุข (2527, หน้า 24) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับวิดิทัศน์ต่อการเรียน การสอนว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านวิดิทัศน์ กำลังเข้ามามีบทบาท ทางด้านการเรียนการสอน มากขึ้น เพราะสามารถจะนำไปใช้ได้ในทุกระดับชั้น สามารถใช้ได้กับทุกวิชา โดยอาจ ใช้วิดิทัศน์เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาดังนี้

1. พัฒนาการสอน โดยใช้วิดิทัศน์บันทึกการสอนเอาไว้ เพื่อให้ครูผู้สอน และ คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ได้ทบทวน และพิจารณาหาแนวทางในการปรับปรุง การเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
2. ช่วยในการประเมินผล การกระทำของตนเอง และเปิด โอกาสให้มีการแก้ไข ปรับปรุงการกระทำให้ดียิ่งขึ้น
3. สามารถใช้กับกลุ่มผู้เรียนต่าง ๆ ได้ กล่าวคือ

3.1 การศึกษามวลชน โดยผลิตรายการแล้วส่งให้สถานีเป็นผู้ส่งกระจายสาร

3.2 การศึกษากับกลุ่ม ปัจจุบันใช้ได้ผลมากเพราะมีผลย้อนกลับ (feedback)

รวดเร็ว

3.3 การศึกษารายบุคคล โดยการผลิตรายการ เพื่อการศึกษาเป็นรายบุคคล

Kinder (อ้างถึงใน สุทธิย์ ขจัดภัย, 2541, 15) ได้ทำการวิจัยพบว่า โทรทัศน์ศึกษาเหมาะสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนทุกระดับชั้นวิชา ทั้งนี้เพราะเป็นเครื่องเร้าความสนใจของนักเรียน ดังนั้นโทรทัศน์จึงนับว่าเป็นอุปกรณ์การสอนที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

Huebener (อ้างถึงใน สุทธิย์ ขจัดภัย, 2541, หน้า 15) ได้กล่าวถึงข้อดีในการใช้โทรทัศน์ศึกษาว่าโทรทัศน์ดึงดูดความสนใจนักเรียนได้ดี นักเรียนเรียนด้วยความพอใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อโทรทัศน์และได้กล่าวถึงบทเรียนที่ใช้สอนทางโทรทัศน์ว่าไม่ขัดกับบทเรียนที่เรียนตามปกติ

วีระ ไทยพานิช (2545, หน้า 349-350) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวิดิทัศน์ดังต่อไปนี้

1. สามารถเป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในห้องเรียนห้องบรรยายขนาดใหญ่ได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนได้เห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ชัดเจน เช่น การสาธิตทดลอง ผู้เรียนสามารถดูได้ทั่วถึงเพียงเพิ่มจำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ให้มากขึ้น

2. สามารถนำสื่อการสอนชนิดอื่นมาใช้ร่วมกันได้เป็นอย่างดี เช่น ภาพถ่ายของจริง แผนภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ ภาพยนตร์ เป็นต้น

3. สามารถนำสิ่งที่อยู่ไกลตัวผู้เรียนมาสู่ผู้เรียนได้ เช่น วิชาภูมิศาสตร์สามารถให้ผู้เรียนท่องเที่ยวไปทั่วโลกด้วยรายการโทรทัศน์

4. ช่วยขจัดอุปสรรคและเวลา ทั้งด้านออกอากาศ ระบบส่งตามสายเคเบิลการบันทึกเป็นเทปวิดิทัศน์ไว้

5. เป็นสื่อที่เข้าถึงมวลชนได้จำนวนมาก

6. เทคนิคการทำภาพพิเศษ ช่วยให้การผลิตรายการส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

7. การบันทึกภาพที่สามารถนำมาดูย้อนกลับได้ทันที เช่น ใช้เพื่อการฝึกพูดฝึกสอนหน้าชั้นเรียน เป็นต้น

8. มีอิทธิพลทางจิตใจของผู้ชม ทำให้เหมาะที่จะเป็นเครื่องมือสร้างค่านิยมต่าง ๆ แก่ผู้ชมได้

จากแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านที่ได้ให้ความเห็นคล้ายคลึงกันเกี่ยวกับ ความสำคัญและคุณค่าของวิดิทัศน์พอสรุปได้ว่า วิดิทัศน์เป็นสื่อที่มีประโยชน์มากมาย ต่อการเรียนการสอน สามารถใช้ร่วมกับสื่ออื่น ๆ ได้หลายชนิด เช่น สไลด์ เทปบันทึก เสียง แผนภูมิ ของจริง สถิติ เป็นต้น นับเป็นสื่อที่สามารถใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด ผู้เรียนสามารถรับรู้เรื่องราวและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และใช้ได้ทั้งผู้เรียนกลุ่มใหญ่ (ในรูปของวงจรรปิด) กลุ่มเล็ก และกลุ่มผู้อยู่ห่างไกล ซึ่งปัจจุบันขั้นตอนในการผลิตเพื่อนำเสนอเรื่องราวความรู้และทักษะใหม่ ๆ ง่ายขึ้น ผู้สอนก็สามารถสร้างขึ้นมาได้และราคาของวิดิทัศน์ ก็ถูกลงเรื่อย ๆ จึงนับได้ว่า วิดิทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณค่า และมีความสำคัญ ต่อการเรียนการสอนมากที่สุดสื่อหนึ่ง และรูปแบบของรายการวิดิทัศน์ที่ใช้ในการศึกษานั้น มีรูปแบบที่น่าสนใจต่าง ๆ กัน

ประเภทของรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

ประเภทของรายการ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (กิดานันท์ มลิทอง, 2543, หน้า 197; และวีระ ไทยพานิช, 2545, หน้า 347-348)

1. รายการ โทรทัศน์เพื่อธุรกิจการค้า (commercial television)

รายการ โทรทัศน์ประเภทนี้มุ่งทางด้านธุรกิจและการ โฆษณากิจการและสินค้า เป็นส่วนใหญ่ มุ่งต่อผู้ชม คือ ประชาชนโดยทั่วไปทุกระดับชั้น ลักษณะของรายการส่วนมาก เป็นประเภทบันเทิงสลับ โฆษณา และเป็นรายการข่าวสารความรู้ ศิลปวัฒนธรรมบ้างเล็กน้อย

2. รายการ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา (educational television)

รายการ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา มีความหมายกว้าง ลักษณะของรายการมีจุดมุ่งหมาย ที่จะเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่ผู้ชมทั่วไปทุกระดับ ไม่มีการทดสอบความรู้เพื่อให้ประกาศนียบัตร หรือปริญญาบัตรแก่ผู้ชม มีรายการต่าง ๆ เช่น ข่าวสารความรู้ทางด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปวัฒนธรรม สังคมวิทยา จิตวิทยา กฎหมาย การพัฒนาประเทศ การส่งเสริม

แนะนำความรู้ในด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการทำมาหาเลี้ยงชีพในบางครั้งอาจจัดบทเรียนเฉพาะแก่ผู้ชมบางประเภท หรือบางอาชีพด้วย

3. รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน (instructional television)

รายการโทรทัศน์ประเภทนี้มีลักษณะของรายการเป็นการสอนเนื้อหาบทเรียนเป็นรายวิชาโดยตรง ตามที่หลักสูตรกำหนด มีจุดมุ่งหมายเจาะจงผู้ดูรายการ โดยเฉพาะในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน การเรียนการสอนจะมีลักษณะคล้ายกับการสอนในห้องเรียนที่มีครูสอนจริง ๆ ในต่างประเทศจะให้สิทธินักเรียนที่ชมรายการการเรียนการสอนเพื่อรับประกาศนียบัตร หรือปริญญาบัตรด้วย

รูปแบบรายการวิทยุทัศน์

รูปแบบการนำเสนอทางรายการโทรทัศน์มีหลายรูปแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตเทปวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษา รูปแบบการผลิตรายการวิทยุทัศน์ทางการศึกษา มีดังนี้ (วสันต์ อดิศักดิ์, 2533, หน้า 146-175 และชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง, 2541, หน้า 731-736)

1. รายการสอนตรง (direct teaching) เป็นการถ่ายทอดความรู้ โดยเน้นการเรียนการสอนในเนื้อหาเป็นหลัก เมื่อครุมีความสามารถสูงในการสอน การอธิบาย จะทำให้รายการแบบนี้ยังมีประสิทธิภาพ

2. รายการบรรยาย (monologue) เป็นรายการที่มีผู้มาปรากฏตัวพูดคุยกับผู้เรียนเพียงคนเดียว โดยเน้นการให้ความรู้ความคิดทั่ว ๆ ไป แก่ผู้เรียน และการใช้เทคนิคการนำเสนอให้น่าสนใจโดยหาสื่ออื่นมาประกอบการบรรยายให้น่าสนใจขึ้น

3. รายการสัมภาษณ์ (interview) เป็นรายการที่ใช้วิธีการนำข้อสนเทศจากบุคคลบางคน โดยผ่านทางคำถามและคำตอบ เสมือนเป็นการแสวงหาความจริงในนามของผู้เรียน การสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์นั้น ผู้เรียนสามารถได้ยินเสียงและเห็นภาพ ที่จะก่อให้เกิดความรู้ในความรู้สึก สีหน้าของผู้ร่วมรายการตลอดจน เหตุการณ์อื่นประกอบการสัมภาษณ์นั้น

4. รายการสนทนา (talk show) เป็นรายการที่มีผู้ร่วมรายการตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมสนทนาในประเด็นที่น่าสนใจในขณะนั้น โดยมีผู้ดำเนินการเป็นผู้นำการสนทนา

เชื่อมโยงประเด็น ควบคุมการสนทนาให้เป็นไปด้วยดี ทำให้ผู้เรียนได้รับความคิดที่หลากหลายและอาจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามปัญหาต่าง ๆ หรือร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย

5. รายการข่าว (newscast) เป็นการเสนอรายการเหตุการณ์สำคัญที่เป็นที่สนใจ หรือมีผลกระทบ โดยจะเสนอให้เป็นปัจจุบันหรือทันทีที่เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น ข่าวควรตอบคำถามได้ 6 ประการ คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร รายการข่าวเป็นรูปแบบหนึ่งที่จะเลือกเป็นรายการเพื่อการศึกษาได้ โดยอาจจะเป็นประเด็นในการติดต่อหรืออภิปรายเพิ่มเติมของผู้เรียน

6. รายการสอนแบบจุลภาค เป็นการสอนในสถานการณ์แบบย่อส่วนในห้องเรียนแบบง่าย ๆ ที่สามารถควบคุมได้ทุกกระบวนการ โดยใช้ผู้เรียนเพียง 5-6 คน และใช้เวลาประมาณ 5-15 นาที เป็นการฝึกทักษะต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริงต่อไป

7. รายการสถานการณ์จำลองเป็นการนำวีดิทัศน์มาบันทึกสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมกับงานในสาขานั้น ๆ สามารถนำมาให้ข้อมูลย้อนหลังและวิพากษ์วิจารณ์กันภายหลัง ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะมองเห็นบุคลิกท่าทีของตนเองขณะอยู่ในสถานการณ์ได้ดีเพื่อการปรับปรุงหรือการฝึกพูด

8. รายการสารคดี การสารคดีคือ การอธิบายถึงข้อเท็จจริง โดยมีการแสดงประกอบในบางส่วนหรือทั้งหมด โดยมุ่งให้ผู้เรียนทราบวิธีการดำเนินงานตามลำดับขั้น เช่น สารคดีการทำงาน วิดีทัศน์เป็นสื่อที่ดีมากสำหรับการสารคดี เพราะสามารถเห็นภาพและได้ยินเสียงเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเรียน

9. รายการสารคดี เป็นรายการเพื่อการเล่าเรื่องราวที่น่าสนใจให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง สารคดีนั้นควรจะทำให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ไร้อารมณ์ และการโน้มน้าวจิตใจ

10. รายการเกมหรือทายปัญหา (game show or quiz show) เป็นรายการแข่งขัน อาจจะรายบุคคลหรือเป็นทีมก็ได้ โดยมีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินการ

11. รายการดนตรีและร่ายรำ เป็นการเสนอภาพที่ปรากฏในแง่ของผลของภาพ เช่น การจัดองค์ประกอบของภาพ การใช้เงาในการตกแต่งภาพ การเคลื่อนไหวต่าง ๆ และ

ในแง่ของการให้ข่าวสาร เช่น เทคนิคการใช้นิ้วมือกับเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวของมือหรือเท้าในการรำรำ เป็นต้น การจับภาพและการตัดต่อภาพจะต้องตรงอารมณ์และจังหวะของภาพที่ปรากฏ ซึ่งเหมาะกับการส่งเสริมกิจกรรมพิเศษและการสอนทางภาษามาก

12. รายการละครหรือละคร โทรทัศน์เป็นการผสมผสานระหว่างความสามารถในการเขียนบท การแสดงการจัดฉาก การถ่ายภาพ การตัดต่อ ตลอดจนการให้แสงและเสียงประกอบการแสดง สื่อวีดิทัศน์สามารถจะรวมสิ่งเหล่านี้ไว้ได้ในทุก ๆ ด้านการนำเสนอรายการ โทรทัศน์การศึกษาด้วยรูปแบบของละคร เป็นที่น่าสนใจมากที่สุด แต่ขณะเดียวกันก็เป็นการยากที่สุดในการผลิตด้วยเพราะต้องอาศัยความสามารถสูงมาก

13. รายการแม็กกาซีน (magazine programme) เป็นรายการที่ใช้รูปแบบการนำเสนอเช่นเดียวกับนิตยสาร จุดเด่นของรายการประเภทนี้คือ ความสามารถเชื่อมโยงให้ส่วนย่อยต่าง ๆ เข้ามาเป็นรายการเดียวกันอย่างสอดคล้อง รายการแม็กกาซีนสามารถเป็นได้ทั้งรายการสาระกึ่งบันเทิง และรายการทางวิชาการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า รายการโทรทัศน์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ รายการโทรทัศน์เพื่อการค้า รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และรายการโทรทัศน์เพื่อการเรียนการสอน ส่วนรูปแบบของการนำเสนอรายการโทรทัศน์นั้นมี 13 รูปแบบ เช่น รายการบรรยาย รายการสนทนา รายการอภิปราย รายการสัมภาษณ์ รายการเกม รายการละคร รายการสาธิต รายการเพลง รายการนิตยสาร รายการสารคดี รายการถ่ายทอดสด รายการดนตรีและรำรำและรายการแม็กกาซีน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการเรียนการสอน มีรูปแบบการนำเสนอเป็นรายการสารคดีโดยมีเทคนิคการชี้หน้าด้วยตัวอักษรบรรยายประกอบรายการ

การผลิตรายการวีดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน

การผลิตรายการวีดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอนโดยเรียงลำดับขั้นตอนการผลิตไว้ 13 ขั้นตอน มีดังนี้ (ไพโรจน์ ตรีณชนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี, 2528, หน้า 76)

1. กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน ผู้ผลิตจะต้องรู้จุดประสงค์ของเรื่องประเภทของผู้ชม และวิธีการที่จะใช้สอนในห้องเรียน
2. รวบรวมข้อมูลและเอกสาร จะต้องรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่จำเป็นสำหรับจัดทำรายการวีดิทัศน์ ตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งคุณภาพและปริมาณด้วย ขั้นนี้นับว่ามีความสำคัญมาก
3. คัดเลือกข้อมูลและเอกสารหลังจากรวบรวม ตรวจสอบข้อมูลและเอกสารทั้งหมดแล้วคัดเลือกเฉพาะที่เหมาะสมใช้ในการทำรายการเท่านั้น
4. การเขียนบทวีดิทัศน์ เป็นการเรียบเรียงเรื่องและจัดเนื้อหารายการ
5. การเตรียมบันทึกวีดิทัศน์โดยจัดทำตาราง การบันทึกและจัดเจ้าหน้าที่ประจำแต่ละงาน และต้องแน่ใจว่าเจ้าหน้าที่แต่ละคน รู้งานในหน้าที่เป็นอย่างดี
6. งานศิลปกรรม เตรียมงานศิลป์สำหรับหัวเรื่อง แผ่นภาพพลิก ฉากและอุปกรณ์อื่น ๆ
7. เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิตการทดลอง (ถ้ามี) ก่อนการบันทึกวีดิทัศน์ ต้องแน่ใจว่าสิ่งต่าง ๆ ที่จะใช้ในการสาธิตจะต้องพร้อมที่จะใช้งาน
8. การบันทึกวีดิทัศน์ ก่อนการบันทึกควรตรวจสอบดูเครื่องมือและการต่อสายทั้งหมดให้เรียบร้อย โดยเฉพาะเมื่อมีการบันทึกนอกสถานที่เพื่อป้องกันการผิดพลาด
9. การตัดต่อวีดิทัศน์หลังจากบันทึกเทปแล้ว นำมาตัดต่อ เพื่อให้เรื่องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เหมาะสมตามที่กำหนดไว้
10. การบันทึกเสียง ขั้นนี้จะเป็นการบันทึกเสียงเกี่ยวกับการบรรยาย คนตรีและเสียงประกอบอื่น ๆ
11. การตรวจแก้ไขก่อนนำไปใช้ เพื่อเป็นการตรวจแก้ไขเล็ก ๆ น้อย ๆ
12. การนำรายการไปใช้ เป็นการเสนอรายการต่อผู้ชม
13. การประเมินรายการ รายการที่จัดทำขึ้น ต้องมีการประเมินผลบ่อย ๆ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรายการ

วิธีผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์การศึกษา มีดังนี้ (สมคิด ชีรศิลป์, 2530, หน้า 142-144)

1. หัวเรื่องที่ต้องการบรรยาย ต้องการสอนหรือชื่อเรื่อง ชื่อรายการหรือแต่งเรื่อง หรือเลือกเรื่องสุดแต่จะเป็นวิทยุโทรทัศน์นอก หรือในสถาบันการศึกษา
 2. เลือกลักษณะของกลุ่มผู้ชมว่าเหมาะกับเรื่องหรือรายการหรือไม่
 3. เขียนสคริปต์หรือบทโทรทัศน์
 4. กำหนดตัวผู้แสดง ผู้ออกรายการและผู้ร่วมรายการ
 5. ซ่อมบทผู้ออกรายการหรือผู้แสดงตามบทวิทยุโทรทัศน์
 6. เตรียมอุปกรณ์ประกอบรายการ
- ขั้นตอนการผลิตรายการ โทรทัศน์มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (ณรงค์ สมพงษ์, 2535, หน้า 253-281)

1. การวางแผนการผลิต (planning)
2. การเตรียมการถ่ายทำ (preparation)
3. การผลิตรายการ (production)
4. งานผลิตหลังการถ่ายทำ (post production)

การวางแผนการผลิต (planning) ขั้นตอนการวางแผนการผลิตมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการผลิต การพิจารณากลุ่มผู้ดู การศึกษาเนื้อหาและกำหนดรูปแบบของรายการ การเขียนบท ในกระบวนการวางแผนก่อนการผลิตรายการ ควรปรึกษารื้อกับทีมงาน เพื่อให้ได้รายการที่มีคุณภาพ การวางแผนว่าจะผลิตรายการเป็นแบบใด มีความยาวเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของรายการ
2. งบประมาณที่ใช้ในการผลิตรายการ
3. เครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตรายการเท่าที่มีอยู่
4. กลุ่มเป้าหมายที่จะนำรายการไปใช้
5. ลักษณะของเนื้อหาของรายการ

การเตรียมการถ่ายทำ (preparation) หลังจากทีวางแผนการผลิตและเขียนบทโทรทัศน์เรียบร้อยแล้ว ทีมงานผู้ผลิตจะต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ พร้อมกำหนดตารางการถ่ายทำรายการให้เรียบร้อยก่อนการถ่ายทำจริง ดังต่อไปนี้

1. แยกชื่อทสำหรับถ่ายทำจากบทโทรทัศน์ฉบับสมบูรณ์ให้เป็นสคริปต์สำหรับถ่ายทำ (shooting script) โดยการเรียงลำดับชื่อทที่จะทำการถ่ายทำในฉากเดียวกันไว้ด้วย

กัน ถึงแม้ว่าจะอยู่ต่างจากกันก็ตาม ถ้าเป็นการถ่ายทำในห้องสตูดิโอ ซึ่งต้องสร้างฉากขึ้นเองก็ต้องถ่ายทำในฉากนั้น ๆ เสร็จเรียบร้อยทั้งหมดก่อนแล้วจึงค่อยไปถ่ายทำในฉากต่อไป เช่นเดียวกับการถ่ายทำนอกสถานที่ก็ควรกำหนดถ่ายในสถานที่นั้นให้เสร็จก่อนที่จะเคลื่อนย้ายไปถ่ายในสถานที่อื่น ๆ ต่อไป

2. ออกไปสำรวจสถานที่ที่จะใช้ในการถ่ายทำทั้งหมด โดยเฉพาะการถ่ายทำนอกสถานที่ ผู้กำกับและผู้กำกับศิลป์ควรจะได้ดูความพร้อมต่าง ๆ ทางด้านบุคลากรและสถานที่ในการถ่ายทำโดยสำรวจและนัดหมายบุคคลที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทำ

3. กำหนดตารางการถ่ายทำตามชื่อทที่แยกไว้แล้ว โดยแยกตามเวลาและสถานที่ถ่ายทำเป็นแห่ง ๆ ไป ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในขั้นของการถ่ายทำ ซึ่งไม่จำเป็นที่จะทำการถ่ายทำตามลำดับของบทเสมอไป การรวมชื่อทต่าง ๆ ที่ต่างตอนกันแต่ภายในฉากและสภาพแวดล้อมเดียวกันจะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายลงมา

4. วางผังรายการและกำหนดสถานที่ถ่ายทำ การวางผังรายการเป็นหน้าที่ของผู้กำกับฉาก และผู้กำกับรายการที่จะร่วมกันกำหนดฉาก และร่วมกันกำหนดผังรายการขึ้นบนกระดาษตารางตามสเกลที่เป็นจริง ซึ่งอาจได้มาจากการพิมพ์โครงสร้างของแปลนห้องไว้เป็นพื้นแล้วเขียนตำแหน่งของผู้แสดงที่ตั้งกล้อง การเคลื่อนที่ของกล้องไปยังจุดต่าง ๆ จุดที่ตั้งแผ่น caption และข้อมูลอื่น ๆ การเขียนแผนผังนี้ควรคำนึงถึงความสะดวกในการเคลื่อนไหวของผู้แสดง การเคลื่อนที่กล้องไม่ทำให้สายเคเบิลพันกัน โดยกำหนดกล้อง 1 ทางด้านซ้ายและกล้อง 2 ไว้ทางขวามือเมื่อหันเข้าหาเวทีแสดง

5. ดำเนินการจัดฉากและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการถ่ายทำให้ครบทันเวลาที่กำหนดไว้ในตาราง หากเป็นการถ่ายทำตามสถานที่จริงควรติดต่อเจ้าหน้าที่และแจ้งให้ทราบถึงวัสดุหรืออุปกรณ์ที่จะต้องใช้ประกอบฉาก ถ้าไม่มีให้จัดหาจากที่อื่นเตรียมไว้ก่อนการถ่ายทำ การเตรียมวัสดุรวมถึงเครื่องแต่งกายสำหรับผู้แสดงแต่ละคนในกรณีที่การผลิตรายการนั้นจำเป็นต้องใช้เครื่องแต่งกายพิเศษ

6. ทีมงาน ควรมีการประชุมปรึกษาหารือกันก่อนที่จะเริ่มการถ่ายทำจริง ๆ เพื่อซักซ้อมความเข้าใจให้ตรงกัน ถกเถียงปัญหาและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่จำเป็นก่อนการถ่ายทำ

7. ทำการซักซ้อมบทผู้แสดงก่อนการถ่ายทำจริง การซ้อมอาจเป็นการซ้อมแห้ง โดยผู้แสดงซ้อมกันเอง หรือซ้อมสดหน้ากล้องก่อนการถ่ายทำจริง ๆ จะได้ไม่ผิดพลาด เมื่อเริ่มถ่ายทำจริง

8. ถ้าเป็นการถ่ายทำนอกสถานที่ต้องติดต่อนัดหมายกับผู้แสดงและเจ้าของสถานที่ไว้ล่วงหน้านานพอสมควร

ขั้นผลิตรายการ (production) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานทางเทคนิคต่าง ๆ เช่น การบันทึกภาพ การกำกับรายการ การบันทึกเสียงขณะถ่ายทำ ฯลฯ การถ่ายทำในขั้นผลิตรายการนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การถ่ายทำภาพในสถานที่ (indoor or studio shooting) เป็นการถ่ายทำ เทปโทรทัศน์ในห้องสตูดิโอ โดยจัดฉากสำหรับถ่ายทำภายในห้องสตูดิโอใช้กล้อง 2 กล้อง ขึ้นไปทำการถ่ายทำ ขณะเดียวกันภายในห้องควบคุม (control room) ก็จะมีผู้กำกับรายการ ผู้กำกับฝ่ายเทคนิค และบุคคลอื่น ๆ ทำงานประสานกัน ผู้กำกับรายการจะสั่งให้ทำการตัดต่อภาพด้วยสวิทเซอร์ (switcher) หรือเครื่องผสมภาพพิเศษ (special effect generator) ภายในห้องควบคุมทันที โดยอาจทำการบันทึกเป็นวีดิทัศน์ใส่เทปไว้เพื่อออกรายการต่อไปหรือออกเป็นรายการสด

การถ่ายทำภายในสถานที่จำเป็นต้องใช้ทีมงานในการถ่ายทำดังนี้

- 1) ช่างกล้อง (cameraman) 2-3 คน
- 2) ผู้กำกับเวที (floor manager) 1 คน
- 3) ผู้กำกับการแสดง (acting director) 1 คน
- 4) ผู้กำกับฝ่ายฉาก-ฝ่ายศิลป์ (art director) 1 คน
- 5) ผู้กำกับรายการ (program director) 1 คน
- 6) ผู้ช่วยผู้กำกับรายการ (assistance director) 1 คน
- 7) ช่างแสง (lighting engineer) 1 คน
- 8) ผู้ควบคุมเทปโทรทัศน์ (VTR controller) 1 คน
- 9) ผู้ควบคุมเทเลซีน (telecine controller) 1 คน
- 10) ช่างเสียง (sound engineer) 1 คน

ทีมงานทุกคนจะต้องคอยฟังคำสั่งจากผู้กำกับรายการที่จะสั่งงานให้เริ่มทำการถ่ายทำผ่านทางหูฟัง ทุกคนจะต้องทำงานสัมพันธ์กัน โดยตลอดจนจบรายการ

การถ่ายทำนอกสถานที่ (outdoor shooting) เป็นการถ่ายทำภายนอกห้องสตูดิโอ โดยถ่ายทำจากสถานที่จริง อาจจะเป็นการใช้ตัวแสดงหรือถ่ายจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่าง ๆ โดยไม่ใช่ตัวแสดงก็ได้ ซึ่งจะขจัดความยุ่งยากในการออกแบบฉากออกไป แต่ทั้งนี้ต้องมีการเตรียมการก่อนออกถ่ายทำเป็นอย่างดี

การถ่ายทำนอกสถานที่นั้นมีอยู่ 2 แบบ คือ

1. Electronic News Gathering (ENG) คือ การบันทึกภาพด้วยกล้องเพียงกล้องเดียวและเครื่องบันทึกเทป (VTR) แบบเคลื่อนที่ (portable) แบบการหาข่าว คือ ช่างกล้องเป็นผู้ถ่าย และอาจจะมีผู้ช่วยมาสะพายเทปโทรทัศน์ให้ ดังนั้นการถ่ายข่าวอาจใช้คนเพียง 2 คนเท่านั้น แต่สำหรับการถ่ายทำรายการการศึกษานอกสถานที่ด้วยกล้อง ๆ เดียวนั้นควรมีทีมงานเท่าที่จำเป็นอย่างน้อย 4-5 วัน จึงจะทำการถ่ายทำได้สมบูรณ์และไม่หนักจนเกินไป คือประกอบด้วย

- 1.1 ช่างกล้อง
- 1.2 ผู้ช่วยกล้องหรือผู้ควบคุม
- 1.3 ผู้กำกับรายการ
- 1.4 ช่างแสง
- 1.5 ช่างเสียง

2. Electronic Fields Production (EFP) เป็นการถ่ายทำโดยใช้เครื่องมือครบชุดเช่นเดียวกับการถ่ายทำในห้องสตูดิโอ โดยใช้กล้องตั้งแต่ 2 กล้องขึ้นไป มีสายเคเบิลจากตัวกล้องต่อเข้าเครื่องตัดภาพ (swicher) หรือเครื่องทำภาพพิเศษ (SEG) ซึ่งในระบบนี้อาจยกไปตั้งไว้ในสถานที่ต่าง ๆ ที่จะถ่ายทำหรือใช้รถ OB Van (outdoor roadcasting) ซึ่งติดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้เรียบร้อยแล้วสามารถปฏิบัติงานได้ทันที การถ่ายทำด้วยระบบนี้จะช่วยลดภาวะการตัดต่อลงไปมากเหลือเพียงการตัดต่อจากเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

เทคนิคการถ่ายทำในห้องสตูดิโอ การถ่ายทำในห้องสตูดิโอจำเป็นต้องทำงานสัมพันธ์กันอย่างดี โดยแต่ละคนจะต้องเข้าใจหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติงานสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

1. ทีมงานทุกคนจะต้องทำงานประสานกันระหว่างบุคคลต่าง ๆ ฟังคำสั่งจากผู้กำกับรายการทางหูฟัง

2. ช่างกล้องควรมีบทสำหรับถ่ายทำ (Shooting script) เฉพาะกล้องไว้ด้วยเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเปลี่ยนแปลงมุมกล้อง

3. ผู้กำกับเวทีควรให้สัญญาณเริ่มและหยุดการบันทึกตามผู้กำกับรายการสั่ง

4. มีการซ้อมบทหรือซ้อมกล้องก่อนการถ่ายทำจริง

เทคนิคการถ่ายทำนอกสถานที่

1. ตรวจสอบอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนออกไปถ่ายทำ ไม่ควรให้ขาดสิ่งใดไป มิฉะนั้นจะเกิดปัญหากับกองถ่ายเมื่อออกเดินทางไปแล้ว เช่น แบตเตอรี่ ม้วนเทป ไมโครโฟน และตรวจสอบว่าสถานที่นั้นมีไฟฟ้าหรือไม่

2. ผู้กำกับรายการหรือผู้กำกับการแสดงต้องทำหน้าที่ควบคุมกองถ่ายให้ทำงานประสานกัน

3. ทำการถ่ายทำตาม shot ที่แยกไว้แล้ว โดยถ่ายทำให้เสร็จในสถานที่เดียวกัน แล้วจึงเคลื่อนย้ายไปถ่ายทำในสถานที่แห่งใหม่เพื่อประหยัดเวลาและความสะดวกในการเตรียมงาน

4. ก่อนเริ่มถ่ายทำให้แต่ละ shot ควรถ่ายหมายเลข shot ตามที่ระบุไว้ในบทโดยเขียนลงในแผ่นสเลท (slate) ทุกครั้งก่อนเริ่มถ่ายทำใน shot นั้น และควรเว้นช่วงหัวและท้าย shot ไว้อย่างน้อย 5 วินาที เพื่อความสะดวกในการนำไปตัดต่อภายหลัง

5. หากทำการถ่ายทำตามบทไม่ได้ควรตัดสินใจแก้ปัญหาโดยแก้ไขบทได้ตามความเหมาะสม แต่ไม่ควรแก้ไขบทมากเกินไป การดำเนินเรื่องจะเสียไป ควรเป็นการตัดสินใจของผู้กำกับรายการ

6. ถ้าเห็นว่ามี shot ที่น่าจะนำไปใช้ได้อาจพิจารณาถ่ายเป็น stock shot เก็บไว้ใช้ในภายหลัง

7. หากทำได้ควรตรวจสอบเช็คภาพที่ถ่ายทำแล้วไปด้วยเพื่อความแน่นอน

8. ต้องจดบันทึก shot ที่ได้ถ่ายไปแล้วทุก shot รวมทั้งการถ่ายซ้อมว่าเป็น shot หรือ take ใดและในแต่ละ take ใช้ได้หรือไม่

เทคนิคการบันทึกภาพเทปโทรทัศน์ การบันทึกภาพเทปโทรทัศน์ด้วยกล้องแบบเคลื่อนที่ (portable camera) ในทางเทคนิคจะต้องติดตั้งเครื่องมือและดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตั้งกล้อง ไมโครโฟน เทปโทรทัศน์ และมอนิเตอร์เพื่อตรวจเช็คภาพ
2. ทำการต่อเชื่อมสายสัญญาณต่าง ๆ ของอุปกรณ์แต่ละชิ้นเข้าด้วยกัน
3. ป้อนม้วนเทป (video cassette) เข้าเครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์แล้วกดปุ่มบันทึกภาพ (record) พร้อม ๆ กับปุ่มเดินเทป (play) กระแสไฟจะถูกส่งเข้าไปเลี้ยงกล้อง ภาพจะปรากฏในมอนิเตอร์เล็ก ๆ ที่ติดกับตัวกล้อง
4. ปรับปุ่มตั้งไวท์บาลานซ์ (white balance) ที่ตัวกล้องตามแต่ลักษณะของกล้อง โดยมากใช้การกดปุ่มจนกระทั่งไฟสัญญาณหรือตัวอักษรแสดงในจอมอนิเตอร์ว่าใช้ได้ แล้วจึงกดปุ่มควบคุมขึ้นขณะปรับไวท์บาลานซ์ต้องหันกล้องเข้าหากระดาษขาวและปรับภาพจนสีขาวเต็มพื้นที่ภาพ การปรับไวท์บาลานซ์ก็เพื่อให้กล้องสามารถถ่ายภาพวัตถุได้ตรงกับแสงสีต่าง ๆ ตรงตามความเป็นจริง ไม่ผิดเพี้ยนไปจากธรรมชาติ การปรับจะต้องทำทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนสภาพแสงหรือเมื่อปิดกล้อง ถ้ากล้องนั้นมีปุ่มให้เลือกถ่ายกับแหล่งกำเนิดแสงที่อุณหภูมิสีต่าง ๆ กันก็ต้องปรับตั้งปุ่มให้ตรงกับอุณหภูมิของแหล่งกำเนิดแสงนั้น ๆ ก่อนจึงปรับไวท์บาลานซ์เช่นเมื่อถ่ายกับแสงแดดจะปรับตั้งที่ 5,400-5,600 องศาเคลวิน ($^{\circ}\text{K}$) ถ่ายกับแสงไฟทั้งสแตนด์ ปรับตั้งที่ 3,200-3,400 องศาเคลวิน เป็นต้น
5. ปรับตั้งระบบควบคุมกล้องอื่น ๆ เช่น การปรับหน้ากล้องอัตโนมัติ (automatic) หรือปรับด้วยมือ (manual) การใช้ซูมภาพด้วยมอเตอร์หรือปรับที่เลนส์และระบบอื่น ๆ ซึ่งผู้ถ่ายสามารถศึกษาได้จากหนังสือคู่มือการใช้กล้อง
6. ทดสอบการใช้ไมโครโฟนที่ติดหัวกล้องหรือไมโครโฟนที่แยกจากตัวกล้องเพื่อตั้งระดับในการบันทึก
7. ทดลองใช้ระบบทั้งหมดในการบันทึกภาพ แล้วถอยหลังเทปกลับมาฉายดูว่าผลของการบันทึกภาพเป็นอย่างไร
8. ทำการบันทึกภาพจริง ๆ โดยบันทึกภาพหัวข้อทและท้ายชื่อทนอกเหนือจากภาพที่ต้องการไว้อย่างน้อย 5 วินาที

งานผลิตหลังการถ่ายทำ (post production) หลังการถ่ายทำเป็นขั้นตอนการตัดต่อ และบันทึกเสียง หรือสร้างผลพิเศษทางภาพบางอย่างเพิ่มเติม เช่น การจางซ้อน (dissolve) การเลื่อนเข้า-ออก (fade-in fade-out) หรือการซ้อนภาพ (superimpose) เป็นต้น ซึ่งต้องอาศัยหลักการตัดต่อภาพที่ดีโดยการนำช็อตต่าง ๆ ที่ถ่ายทำแล้วมาต่อเข้าด้วยกันตามลำดับช็อต จาก และตอนใหม่ เพื่อให้ได้ม้วนเทปต้นฉบับ (master tape) ที่สื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากนั้นทำการบันทึกเสียงลงบนเทปเฉพาะในส่วนของแถบเสียง (sound track) การบันทึกเสียงอาจทำไปพร้อม ๆ กับการตัดต่อก็ได้โดยบันทึกเสียงคำบรรยายหรือเสียงเพลงลงในแถบเสียงไปก่อนเป็นช่วง ๆ แล้วจึงทำการตัดต่อภาพตามเสียงที่บันทึกไว้ การบันทึกเสียงไปพร้อม ๆ กับการตัดต่อมีข้อดี คือ ช่วยทำให้การเสนอภาพกระชับไม่เยิ่นเย้อและช่วยให้สามารถเลือกภาพมาใส่ให้เหมาะสมกับคำบรรยายในช่วงต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

การตัดต่อ เทปโทรทัศน์นั้นแตกต่างจากการตัดต่อภาพยนตร์กล่าวคือ การตัดต่อภาพยนตร์นั้นเป็นการตัดฟิล์มออกเป็นช็อต ๆ แยกออกจากกันแล้วจึงนำมาปะติดปะต่อกันใหม่ให้ถูกต้องเป็นช็อต ๆ ต่อเนื่องกันไป แต่สำหรับการตัดต่อเทปโทรทัศน์เป็นกระบวนการของการถ่ายทอดสัญญาณทางอิเล็กทรอนิกส์จากม้วนหนึ่งไปยังอีกม้วนหนึ่ง โดยผ่านทางสายเคเบิลโดยไม่ต้องตัดเส้นเทปมาต่อกัน

การถ่ายทำในห้องสตูดิโอโดยใช้กล้องหลาย ๆ กล้อง หรือการถ่ายทำภายนอกสถานที่แบบ Electronic Fields Production (EFP) จะได้เทปที่มีการตัดต่อด้วยเครื่องตัดภาพ (switcher) ที่สมบูรณ์แล้วหรืออาจเป็นเพียงการนำมาต่อกันระหว่างฉากหรือตอนเท่านั้น แต่สำหรับการถ่ายภาพ ในแบบ Electronic News Gathering (ENG) ซึ่งใช้กล้องเดียวแล้วการตัดต่อจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากการถ่ายทำในหลาย ๆ สถานที่และการถ่ายภาพมิได้เรียงลำดับตามช็อตที่กำหนดไว้ในบท จึงต้องนำมาเรียงลำดับช็อตเสียใหม่ให้ดูเหมือนกับเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ก่อนที่จะเริ่มตัดต่อเทปโทรทัศน์ ต้องตรวจเช็คภาพ และเสียงจากเทปที่ถ่ายมา (original tape) ทุกม้วนแล้วบันทึกไว้ในตารางแสดง stock shot ว่าลักษณะภาพเป็นอย่างไร ใช้ได้หรือไม่ ในกรณีที่ถ่ายช็อตนั้นมาหลายเทค (takes) ควรเลือกว่าจะใช้เทคใดมาตัดต่อ

วิธีการตัดต่อเทปโทรทัศน์ การตัดต่อเทปโทรทัศน์แบบต่าง ๆ สำหรับการผลิตเทปขนาดเล็กในระบบ โสมมูส เช่น วีเอช เอส หรือเบต้า-แมก อาจทำง่าย ๆ เพียงการต่อสายสัญญาณภาพ (video) กับสายสัญญาณเสียง (audio) จากเครื่องเล่น (player) ไปยังเครื่องบันทึก (recorder) แล้วทำการบันทึกสัญญาณภาพและเสียงเป็นตอน ๆ ไปตามลักษณะภาพที่ต้องการ แต่สำหรับการตัดต่อที่ต้องการคุณภาพ สำหรับการผลิตเทปขนาดใหญ่ เช่น แบบยูเมติก จำเป็นต้องใช้เครื่องตัดต่อโดยเฉพาะซึ่งประกอบด้วยเครื่องเล่นเทป เครื่องบันทึกพร้อมมอเนเตอร์ต่อเชื่อมกับเครื่องควบคุมการตัดต่อ (editing controller) ซึ่งมีปุ่มควบคุมการเคลื่อนที่ของเทปทั้ง 2 เครื่อง ให้แน่นอนเที่ยงตรง เป็นเฟรมต่อเฟรมสามารถกำหนดจุดเริ่มบันทึก และจุดสุดท้ายที่จะหยุดการบันทึกได้อย่างถูกต้องแม่นยำ นอกจากนี้ยังมีฟังก์ชัน (function) ให้เลือกบันทึกภาพและเสียงแยกกันได้ ทำให้สามารถตัดเฉพาะภาพหรือเลือกบันทึกเสียงช่วงใดช่วงหนึ่งได้ตามต้องการ ถ้าต้องการผลพิเศษอื่น ๆ ในการต่อเชื่อมระหว่างข้อต่อข้อต่อก็สามารถต่อเชื่อมวงจรของเครื่องตัดต่อกับเครื่องผสมสัญญาณภาพ (special effect generator) จากเครื่องเล่นหลาย ๆ เครื่องเข้าด้วยกันได้

การตัดต่อพื้นฐานของเทปโทรทัศน์มีฟังก์ชันให้เลือกได้หลายแบบคือ

1. assembly เป็นการต่อเชื่อมข้อต่อข้อต่อ โดยถ่ายทอดสัญญาณเสียงและภาพจากเครื่องเล่นไปยังเครื่องบันทึกพร้อม ๆ กัน
2. insert เป็นการแทรกสัญญาณภาพหรือสัญญาณเสียงแทนสัญญาณภาพ หรือสัญญาณเสียงที่มีอยู่เดิม โดยที่สัญญาณควบคุม (synchronized track) ยังคงอยู่ ซึ่งสามารถทำได้ 2 แบบ คือ

2.1 การแทรกสัญญาณภาพ (video insert)

2.2 การแทรกสัญญาณเสียง (audio insert)

สำหรับการแทรกสัญญาณเสียงนี้สามารถแยกออกได้เป็น 2 ช่อง (channel) คือ ช่อง 1 และช่อง 2 ซึ่งสามารถกำหนดการแทรกสัญญาณเสียงในช่องใดช่องหนึ่ง แยกจากกันได้ เสียงที่บันทึกมาจากสถานที่จริงปกติจะถูกบันทึกไว้ในช่องที่ 2 เสมอ ดังนั้นเมื่อนำมาตัดต่อสัญญาณเสียงจากสถานที่จริงจะถูกถ่ายทอดมาไว้ในช่องที่ 2 เสมอ เปิดโอกาสให้บันทึกเสียงอื่น ๆ ไว้ในช่องที่ 1 ได้อีก 1 ช่อง เช่นบันทึกสัญญาณเสียง คำบรรยาย

หรือเสียงเพลงก่อนเพื่อทำการตัดต่อภาพภายหลัง การใช้ฟังก์ชัน insert นี้ ม้วนเทปที่จะบันทึกต้องมีสัญญาณควบคุมภาพ (synchronized track) เดิมอยู่ ฟังก์ชันนี้จึงจะทำงาน

ในการตัดต่อภาพทั้ง 2 แบบนี้ สามารถควบคุมเวลาที่บันทึกภาพในแต่ละครั้งได้ โดยดูจากตัวเลขที่แสดงเวลาของเครื่องเล่นและเครื่องบันทึก ซึ่งแสดงเวลาเป็นเฟรม (frame) วินาที (second) และนาฬิกา (minute) ตามลำดับ ตัวเลขเหล่านี้จะช่วยให้กำหนดเวลาเริ่มและเวลาหยุดบันทึกสัญญาณภาพและเสียง ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ (ตามลักษณะของเครื่อง U-matic อาจคลาดเคลื่อนได้ประมาณ ± 2 เฟรม) ความยาวของม้วนเทป 25 เฟรม จะเท่ากับเวลา 1 วินาที

การตัดต่อภาพทางเทคนิคมีขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ป้อนเทปที่ถ่ายต้นฉบับ (original tape) เข้าเครื่องเล่น (player) และป้อนเทปเปล่าเข้าเครื่องบันทึก (recorder) ในกรณีที่ตัดต่อด้วยการแทรกภาพตลอดทั้งม้วนต้องนำม้วนเทปเปล่ามาบันทึกภาพให้มีสัญญาณซิงค์ลงไปแล้วเสียก่อนจึงนำไปตัดต่อได้ (สัญญาณซิงค์อาจนำมาจากกล่องหรือจากเครื่องเล่นเทปอื่น ๆ ก็ได้)

2. ถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียง (ตามแต่จะเลือก) จากเครื่องเล่นไปยังเครื่องบันทึกด้วย การเลือกฟังก์ชันที่ต้องการจากเครื่องควบคุมการตัดภาพ แล้วกดปุ่มบันทึกตามโปรแกรมที่เราตั้งไว้เสร็จแล้วเครื่องบันทึกจะย้อนเทปกลับมาที่ตอนท้ายของช็อตซึ่งบันทึกเสร็จแล้วประมาณ 1-2 เฟรม สูดท้ายก่อนจบช็อตนั้นหรือจะย้อนกลับมาตั้งจุดที่จะตัดต่อใหม่ตรงจุดไหนก็ได้

3. เลือกภาพในช็อตที่ 2 จากเครื่องเล่นจนได้ภาพที่ต้องการแล้วจะกำหนดจุดที่จะเริ่มถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียงจากเครื่องเล่นไปยังเครื่องบันทึก จากนั้นจึงทำการถ่ายทอดสัญญาณตามขั้นตอนในข้อ 2

4. ทำการบันทึกสัญญาณในช็อตต่อ ๆ ไปจนจบเรื่อง

อนึ่ง ถ้าต้องการบันทึกเสียงไปพร้อม ๆ กับการตัดต่อก็อาจทำได้โดยใช้ audio insert บันทึกเสียงลงในช่อง 1 ก่อนจึงตัดภาพตามเสียงนั้น

เทคนิคการบันทึกเสียง การบันทึกเสียงลงเทปโทรทัศน์ เป็นการผสมสัญญาณเสียงจากแหล่งต่าง ๆ กันเช่น คำบรรยาย (narration) ดนตรี (music) เสียงจากสถานที่จริง ๆ (room tone) เสียงพิเศษต่าง ๆ (sound effect) โดยอาจบันทึกรวมกันในช่องเสียงช่องใด

ช่องหนึ่ง (ปกตินิยมใช้ช่อง 2) หรือจะบันทึกแยกช่องกันก็ได้ ตัวอย่างเช่น บันทึกคำบรรยายไว้ในช่อง 1 เสียงดนตรีและเสียงประกอบอื่น ๆ อยู่ในช่อง 2

เครื่องมือที่จำเป็นในการบันทึกเสียงเทปโทรทัศน์ ได้แก่

1. เครื่องเล่นเทป (tape recorder)
2. เครื่องเล่นแผ่นเสียง (phonograph)
3. ไมโครโฟน (microphone)
4. เครื่องขยายเสียง (amplifier)
5. เครื่องผสมสัญญาณเสียง (mixer)
6. เครื่องเล่น/บันทึกเทปโทรทัศน์ (video player recorder)

การบันทึกเสียงสามารถดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บันทึกเสียงบรรยายลงในม้วนเทป โดยอ่านคำบรรยายต่อกันไป ไม่ต้องหยุดเป็นช่วง ๆ การบันทึกเสียงลงม้วนเทปไว้ก่อน ทำให้สะดวกในการลงเสียงภายหลังและแก้ไขข้อผิดพลาดได้ง่าย

2. ทำการผสมเสียง คำบรรยาย และดนตรี ตลอดจนเสียงประกอบอื่น ๆ ด้วยเครื่องผสมสัญญาณเสียง (Sound mixer) แล้วป้อนสัญญาณไปบันทึกไว้ที่ช่องใดช่องหนึ่งของเครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์

นอกจากนี้ ทิพย์เกสร บุญอำไพ (2540, หน้า 257-259) ได้กล่าวถึง การวางแผนผลิตรายการ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา มีขั้นตอนที่ควรดำเนินการตั้งแต่การแสวงหาแนวความคิด การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ การวิเคราะห์กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย การค้นคว้าเนื้อหารายการ การเขียนบท การกำหนดสถานที่และฉากในการถ่ายทำ กำหนดวัสดุรายการ การเลือกผู้แสดง เลือกทีมงานการผลิตและตลอดจนการจัดทำงบประมาณ

1. การแสวงหาแนวความคิด การแสวงหาแนวความคิด (idea) หรือเรื่องราวที่จะนำมาผลิตเป็นรายการ รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทุกรายการ จะมีจุดเริ่มต้นจากการเกิดความคิดขึ้นมาว่าจะทำรายการอะไร บางรายการผู้ผลิตรายการจะเป็นผู้คิดขึ้นเอง แต่หลาย ๆ รายการอาจถูกกำหนดมาแล้ว ผู้ผลิตรายการในฐานะที่เป็นผู้สร้างสรรค์รายการ ควรต้องมองและสังเกตจากสิ่งรอบ ๆ ตัวเพื่อแสวงหาแนวความคิดที่เป็นไปได้ แล้วจดบันทึกไว้ หลังจากนั้นจึงนำมาพิจารณาอย่างรอบคอบ มีเหตุมีผล วิเคราะห์ดูว่า

ความคิดใดที่เหมาะสมที่สุด สูดทำยจึงตัดสินใจเลือกความคิดหนึ่งมาผลิตรายการ แต่อย่างน้อยก็ควรถามตนเองดูว่า ความคิดที่จะนำไปใช้นั้นคืออะไร น่าสนใจตรงไหนและมีความเป็นไปได้เพียงไร เพื่อประกอบการตัดสินใจ

การแสวงหาแนวความคิดเพื่อนำมาผลิตเป็นรายการนั้น มีวิธีการแสวงหาได้หลายวิธี ได้แก่ การระดมสมองการอ่าน การเข้าร่วมกิจกรรม และการสังเกต

1.1 การระดมสมอง (brainstorming) ผู้ผลิตรายการหลายคนชอบใช้เทคนิคของกระบวนการกลุ่ม โดยการระดมสมองจากหลาย ๆ คนช่วยกันคิดเพื่อได้ความคิดที่หลากหลาย อาจให้ทุกคนในกลุ่มเสนอความคิด แล้วจดลงไว้ หลังจากนั้นนำมาพิจารณาทีละความคิด มีการอภิปรายกัน นำบางความคิดมาปรับปรุงผสมผสานกัน จนได้ความคิดที่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ดี ผู้ผลิตรายการอาจนำความคิดนี้มาปรับปรุงใหม่ด้วยตนเองเพื่อผลิตเป็นรายการ โทรทัศน์ต่อไป

1.2 การอ่าน จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือประเภทต่าง ๆ เป็นแหล่งในการแสวงหาแนวความคิดได้เป็นอย่างดี เพราะจะมีเรื่องราวรายละเอียดเกร็ดย่อยของเรื่องต่าง ๆ ที่เมื่ออ่านแล้วจะเกิดความคิดที่ขยายแนวออกไปสู่การนำมาผลิตเป็นรายการโทรทัศน์ได้

1.3 การเข้าร่วมกิจกรรม นอกเหนือจากการปฏิบัติงานประจำวันโดยปกติแล้วทุกคนมักจะมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ชื่นชอบปฏิบัติอยู่บางเวลา เช่น เล่นกีฬาที่ชอบ ฟังเพลง เล่นดนตรี เย็บปักถักร้อย และทำอาหาร เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้สามารถทำให้เกิดแนวความคิดในการนำไปสู่การผลิตรายการ โทรทัศน์ได้ทั้งนั้น เช่น รายการแนะนำ การเล่นกีฬางานชนิด เทคนิควิธีการเลือกผ้า การปรุงอาหาร และการแนะนำเครื่องดนตรี เป็นต้น

1.4 การสังเกต ในชีวิตประจำวันของคนเราตั้งแต่ตื่นนอน เดินทางไปทำงาน จนกระทั่งกลับบ้านและเข้านอนนั้น ได้พบเห็นเรื่องต่าง ๆ ผ่านเข้ามามากมาย ถ้าเราสังเกตให้ดีสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่พบพาน และเห็นเป็นเรื่องธรรมดา นั้น สามารถนำมาเป็นประเด็นสำคัญในการจุดประกายแนวคิดเพื่อผลิตรายการ โทรทัศน์ที่น่าสนใจได้ เช่น ชีวิตของในอาชีพต่าง ๆ สภาพความเป็นอยู่ของชุมชน อากาศเป็นพิษ มลพิษทางเสียง น้ำเสีย และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ในการแสวงหาแนวความคิดเพื่อผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ควรคำนึงถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนและเป็นเรื่องที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ด้วย ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ชม

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาโดยทั่วไป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้และความรู้แก่ผู้ชม โดยอาจแบ่งเป็นรายการเพื่อการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งให้ความรู้ทั่วไปแก่ผู้ชม และอีกประเภทหนึ่งจะเป็นรายการเพื่อการสอนซึ่งมุ่งเข้าสู่ห้องเรียนโดยตรง หรือสู่ผู้เรียนที่เรียนวิชานั้น โดยเฉพาะ ดังนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการจึงต้องคำนึงถึงว่าเป็นรายการเพื่อการศึกษาทั่วไป หรือรายการเพื่อการสอน ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของรายการนั้นได้ว่าต้องการให้ผู้ชมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไรในเรื่องใด

3. การวิเคราะห์กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาจะแยกกลุ่มผู้ชมเป้าหมายไปตามวัตถุประสงค์ของรายการ สำหรับรายการเพื่อการศึกษาซึ่งมุ่งให้ความรู้ทั่วไป ต้องคำนึงถึงเพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ความสนใจ และเวลาเข้าชมที่เหมาะสม ส่วนรายการเพื่อสอนกลุ่มผู้ชมเป้าหมายจะเฉพาะเจาะจงไปยังกลุ่มผู้เรียนในระดับชั้นที่เนื้อหาวิชานั้นระบุไว้ ผู้ผลิตรายการก็ยังคงวิเคราะห์ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบรายการที่น่าเสนอ และระยะเวลาหรือความยาวของรายการ ตลอดจนช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการเข้าชม

4. การค้นคว้าเนื้อหารายการ จากการที่ได้แนวความคิดอันจะนำไปสู่ประเด็นเนื้อหาของรายการแล้ว ผู้ผลิตรายการจะต้องค้นคว้ารายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อสร้างแนวความคิดนั้นให้เป็นรูปธรรมมีเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้ชม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การค้นคว้าอาจทำได้หลายวิธี เช่น เข้าห้องสมุด ค้นคว้าจากหนังสือ หรือบทความต่าง ๆ จากรูปภาพเก่า ๆ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในเรื่อนั้น ๆ และเดินทางไปยังสถานที่ ซึ่งจะปรากฏในเรื่องราวของรายการ เป็นต้น การค้นคว้าที่จะทำได้รายละเอียดใหม่ ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาของรายการ ให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และเพิ่มความน่าสนใจให้กับรายการ

5. การเขียนบท เมื่อแสวงหาแนวความคิด และค้นคว้าเนื้อหาสาระได้เพียงพอแล้ว ก่อนจะลงมือเขียนบทโทรทัศน์ ควรจะเขียนเค้าโครงเรื่องย่อก่อน (treatment) ว่า

รายการควรจะดำเนินไปในรูปแบบใด จะมีภาพประกอบคำบรรยายใหม่ มีการสัมภาษณ์ใครบ้าง จะให้เรื่องจบลงอย่างไร ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และกลุ่มผู้ชมเป้าหมายด้วย เมื่อได้รับเค้าโครงเรื่องที่พอใจแล้ว จะนำมาเขียนเป็นบทโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการกำหนดภาพและเสียงให้สอดคล้องกันตามลำดับของเนื้อหาสาระตามเค้าโครงเรื่องที่ได้อ่างไว้ การเขียนบทโทรทัศน์อาจทำได้หลายรูปแบบ บทโทรทัศน์ นับว่าเป็นส่วนสำคัญของการผลิตรายการ ที่จะทำให้ทีมงานการผลิตทุกคนสามารถทำงานร่วมกันได้และผลิตรายการได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

6. การกำหนดสถานที่และฉากในการถ่ายทำ สถานที่ถ่ายทำและฉากต้องเป็นไปตามบทโทรทัศน์ที่เขียนไว้ ดังนั้น ต้อง วางแผนเรื่องนี้อย่างรอบคอบโดยพิจารณาว่าจะเป็นการถ่ายทำ ณ สถานที่จริง หรือเป็นการสร้างฉากในห้องผลิตรายการ หรือจะผสมผสานกันอย่างไรระหว่างการทำในสถานที่ทั้ง 2 แห่ง ซึ่งจะไม่ทำให้ความต่อเนื่องของรายการต้องเสียไป ทั้งนี้จะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์และวัสดุประกอบฉากให้เหมาะสมกับเรื่องราวด้วย โดยการจัดหาจัดซื้อหรือจัดสร้างไว้ล่วงหน้า

7. การกำหนดวัสดุรายการ วัสดุรายการที่ต้องการนำมาประกอบเนื้อหาของรายการให้สมบูรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพ ฯลฯ วัสดุรายการเหล่านี้ผู้ผลิตรายการต้องสำรวจสิ่งที่มีอยู่แล้วก่อนและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ส่วนวัสดุรายการที่ต้องการแต่ยังไม่มี ต้องผลิตขึ้นมาใหม่ ต้องกำหนดรายละเอียดไว้ให้ชัดเจนเพื่อผู้จัดทำจะได้ผลิตขึ้นตามต้องการ

8. การเลือกผู้แสดง ผู้ที่ปรากฏตัวทางโทรทัศน์ซึ่งได้รับเลือกเข้ามานั้นมีผลอย่างยิ่งต่อภาพรวมของรายการ เพราะผู้คนเหล่านี้จะแสดงออกถึงแนวความคิดของผู้ผลิตรายการ และ เสนอเรื่องราวบนจอภาพ ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้พิธีกรหรือผู้แสดงในรายการ จำเป็นต้องมีบทโทรทัศน์ และต้องมีเวลาซักซ้อมก่อนจะดำเนินรายการ ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการควรต้องพิถีพิถันในการเลือกผู้แสดงให้เหมาะสมกับบทบาทตามเรื่องราวในบทโทรทัศน์ เช่น อาจให้มีบทบาทเป็นผู้พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ ผู้อภิปราย ผู้สาธิต วิทยากร ผู้แสดงประกอบละคร

9. การเลือกทีมงานการผลิต การเลือกทีมงานการผลิต ซึ่งประกอบด้วยทีมเทคนิค และทีมประสานงานการผลิต บุคคลเหล่านี้มีส่วนช่วยให้การผลิตรายการประสบความสำเร็จ

สำเร็จ ถ้าได้ทีมงานที่ให้ความร่วมมือ และเต็มใจทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนงานก็จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดังนั้น ผู้ผลิตรายการควร ได้มีการปรึกษาหารือทีมงานที่เลือกแล้วเหล่านี้อ่อนผลิตรายการ

10. การจัดทำงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ เมื่อวางแผนตั้งแต่ข้อ 1-9 แล้ว ผู้ผลิตรายการต้องสามารถประมาณการค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการทั้งหมดออกมาโดยละเอียด ตั้งแต่ค่าใช้จ่ายสำหรับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ค่าสถานที่และอุปกรณ์ประกอบฉาก ตลอดจนวัสดุรายการ ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ฯลฯ เมื่อประมาณการทุกรายการแล้ว ผู้ผลิตรายการต้องกลับมาทบทวนค่าใช้จ่ายทั้งหมดดูอีกครั้งว่าจะสามารถประหยัดหรือตัดทอนรายการใดลงได้บ้างโดยไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพของรายการ

จากขั้นตอนการผลิตรายการวิดิทัศน์ที่มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้นั้นพอสรุปได้ว่า การผลิตรายการ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา จะต้องกระทำตามแผนงานที่วางไว้ ตลอดจนมีการประสานงานในกระบวนการผลิตที่ดี จึงจะทำให้รายการที่ผลิตเกิดประสิทธิภาพสามารถนำไปเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดีสำหรับนักเรียนต่อไป

แผ่นวิดิทัศน์

ซีดี (compact disc) มีลักษณะเป็นแผ่นพลาสติกแบนกลมผิวหน้าเคลือบด้วยโลหะสะท้อนแสงเพื่อป้องกันข้อมูลที่บันทึกไว้ มีทั้งขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 และ 12 เซนติเมตร และมีรูกลมตรงกลาง เรียกว่า "hub" ขนาด 15 มิลลิเมตร ซีดีแผ่นหนึ่งมีความจุข้อมูลตั้งแต่ 680-700 เมกกะไบต์ สามารถเล่นได้นาน 74-80 นาที

ประเภทของแผ่นซีดี แผ่นซีดีออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ซีดี-อ่านอย่างเดียว
2. ซีดี-บันทึกได้
3. ซีดี-บันทึกทับได้

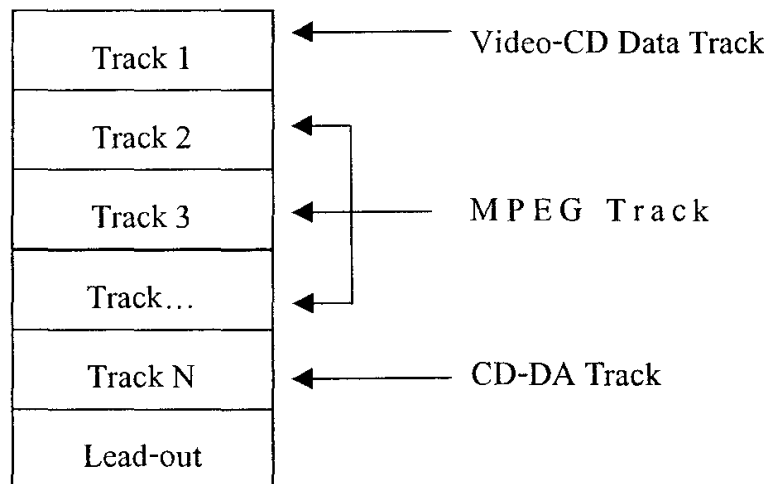
ซีดี-อ่านอย่างเดียว (Compact Disc-Read Only Memory) หรือที่เรียกว่า ซีดี-รอม (CD-ROM) เป็นแผ่นซีดีที่บันทึกข้อมูลที่ผู้ใช้สามารถอ่านข้อมูล โดยไม่สามารถบันทึกข้อมูลลงแผ่นได้

ซีดี-บันทึกได้ (Compact Disc-Recordable) หรือที่เรียกว่า ซีดี-อาร์ (CD-R) เป็นแผ่นที่สามารถบันทึกได้ตั้งแต่ 1 ครั้ง จนถึงมากที่สุด 99 ครั้ง โดยการบันทึกข้อมูลใหม่ต่อ

จากข้อมูลเก่าไปเรื่อย ๆ จนเต็มแผ่น แต่ไม่อาจลบหรือบันทึกข้อมูลใหม่ทับบนข้อมูลเดิมที่บันทึกไปแล้วได้

ซีดี-บันทึกทับได้ (Compact Disc-Rewritable) เป็นแผ่นซีดีที่สามารถลบข้อมูลเดิมออกไป หรือจะบันทึกข้อมูลใหม่ทับข้อมูลเดิมก็ได้ เช่นเดียวกับการบันทึกลงแผ่นบันทึกแม่เหล็กหรือฮาร์ดดิสก์ จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ซีดี-อี (CD-Erasable--CD-E)

โครงสร้างภายในของแผ่นซีดีประกอบด้วยแทรกต่าง ๆ มีได้สูงสุด 99 แแทรก โดยก่อนถึงแทรกแรก เป็นส่วนที่เรียกว่า Lead-in ซึ่งเป็นส่วนที่ใช้นำเข้าสู่การอ่านข้อมูลในแผ่น ต่อจากนั้นจะเป็นแทรกที่ 1 ที่เรียกว่า Video-CD Data Track ส่วนนี้ใช้สำหรับบันทึกข้อมูลที่ใช้ในการเล่นแผ่น ส่วนแทรกต่อไปก็คือ MPEG Track ส่วนนี้เป็นส่วนที่ข้อมูลวิดีโอที่บีบอัดอยู่ในรูปแบบ MPEG-1 ตามมาตรฐาน White Book ส่วนแทรกสุดท้ายก่อนที่จะถึงส่วนปิดท้ายแผ่น หรือ Lead-out ที่เรียกว่า CD-DA Track ซึ่งส่วนนี้จะทำให้สามารถบันทึกข้อมูลแบบซีดีเพลงลงในแผ่นวีดิทัศน์ได้ และท้ายสุดเป็นส่วน Lead-out สำหรับแผ่นเพื่อนำแผ่นไปใช้เล่นได้

ภาพ 1 โครงสร้างภายในแผ่นวีดิทัศน์

ข้อมูลบนแผ่นซีดี แผ่นซีดีสามารถบันทึกข้อมูลได้หลายประเภท ได้แก่

1. ตัวอักษระ มากถึง 680-700 ล้านอักษระ

2. ภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟิกเคลื่อนไหวที่ทำจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์หลายพันภาพ
3. ภาพเคลื่อนไหวแบบวีดิทัศน์ บันทึกภาพแบบบีบอัดได้ 74 นาที
4. ภาพกราฟิก ในลักษณะภาพถ่าย ภาพวาด จำนวนหลายพันภาพ
5. เสียง สามารถบันทึกได้หลายรูปแบบ ได้แก่ เสียงแบบ ADPCM (Adaptive Differential Pulse Code Modulation) ซึ่งบันทึกได้มากที่สุดถึง 18 ชั่วโมง เสียงแบบ Wave form Audio, MIDI (Musical Instrument Digital Interface) และบันทึกเสียงตามมาตรฐาน MPEG ซึ่งเป็นการบันทึกเสียงตามมาตรฐานแผ่นเพลงซีดีซึ่งเล่นได้ยาวนาน 74 นาที และได้เสียงที่ไพเราะกว่า

การอ่านข้อมูล การอ่านข้อมูลบนแผ่นซีดีจะเกิดขึ้นเมื่อแสงเลเซอร์โฟกัสไปยังพื้นผิวแผ่น ถ้าแสงเลเซอร์โฟกัสไปยังจุดหรือ หลุม ข้อมูลจะไม่มี การสะท้อนแสงมากนัก ทำให้มีแสงสะท้อนกระจายกลับมาที่หัวอ่านน้อยหรือแทบจะไม่มีเลยซึ่งจะเป็นสถานะของการอ่านข้อมูล ในทางกลับกันถ้าโฟกัสไปยังเนื้อที่ที่เป็นส่วน พื้น ที่อยู่ระหว่าง หลุม จะมีการสะท้อนแสงมากซึ่งหมายถึงว่าแสงส่วนมากจะสะท้อนกลับมายังหัวอ่านของเครื่องเล่นและจะไม่มี การอ่านข้อมูลเกิดขึ้น ถ้าหัวอ่านแสงอ่านที่หลุมจะแปลงเป็นสัญญาณดิจิทัลในรูปตัวเลข 1 แต่ถ้าอ่านที่พื้นจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นและแปลงเป็นสัญญาณดิจิทัลในรูปตัวเลข 0 รูปแบบของการ เปิด-ปิด นี้จะถูกแปลความหมายโดยการกล้าสัญญาณซึ่งเป็นการถอดรหัส โดยเครื่องเล่นเข้าสู่ส่วนข้อมูล

เครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์

1. คำจำกัดความ เครื่องเล่นแผ่นวีดีโอดิสก์ (Video Disc Players--VDP) คือ เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่เล่นแผ่นบรรจุข้อมูลภาพและเสียง ซึ่งภาพที่ได้จะปรากฏบนจอโทรทัศน์เช่นเดียวกับการเล่นวีดีโอเทป (video tape) ทุกประการ (ปราโมทย์ จามรวิเชียร ม.ป.ป., หน้า 5) เครื่องเล่นแผ่นวีดีโอดิสก์ จะทำหน้าที่แปลงข้อมูลภาพและเสียงที่บันทึกมา กับแผ่นดิสก์ ให้เป็นสัญญาณ ไฟฟ้า เพื่อนำไปปรับสัญญาณคลื่นวิทยุในภาค VHF Modulator ป้อนเข้าต่อเข้ากับเครื่องรับโทรทัศน์ ปัจจุบันเรียกว่า เครื่องเล่นแผ่น วีดิทัศน์

(Video Compact Disc Player) หรือนิยมเรียกอีกชื่อหนึ่งโดยทั่วไปว่าเครื่องเล่นวีซีดี หรือ วีซีดี

เครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ ที่ใช้สำหรับแผ่นวีดิทัศน์ มีการผลิตขึ้นมากมาย สามารถจำแนกชนิดที่ใช้เล่นกับแผ่นวีดิทัศน์ได้ คือ (ไพบูลย์ เปียศิริ, 2545, หน้า 3)

1) เครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วไปที่มีไดรฟ์ CD-ROM, CD-R หรือ DVD-ROM และได้ติดตั้งโปรแกรมสำหรับเล่นแผ่นวีดิทัศน์ในเครื่องด้วย เช่น Power DVD หรือ Window Media Player เป็นต้น

2) เครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ หรือ DVD ตามบ้านหรือแบบพกพาเครื่องเล่นเกม บางรุ่น เช่น Playstation, Dreamcast ฯลฯ

2. พัฒนาการของเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ CD (Compact Disc) ถือได้เป็นเทคโนโลยีใหม่ในการบันทึกเสียง และการบันทึกภาพที่เข้ามาทดแทนการบันทึกแบบเดิม (ศุภนิต อารีหทัยรัตน์, 2543, หน้า 227) ในด้านการบันทึกและเล่น เช่น แถบเทปบันทึกเสียง แผ่นเสียง หรือแม้กระทั่งสื่อทางภาพคือ วีดิทัศน์ หรือมักจะเรียกกันว่า วีซีดี (Video Compact Disc)

ตั้งแต่ปี 1980 เป็นต้นมา ได้มีความพยายามที่จะบันทึกวีดีโอ ลงบนแผ่น CD (Compact Disc) แต่ติดปัญหาในเรื่องปริมาณข้อมูลวีดีโอมีจำนวนมากเกินกว่าที่คอมพิวเตอร์จะรับได้ ซึ่งซีดีรอมไดรฟ์โดยทั่วไปจะเล่นแผ่น CD ที่มีความเร็วเพียง 1X หรือเท่ากับส่งผ่านข้อมูลได้เพียง 150 KB ต่อวินาทีเท่านั้น ต่อมาได้มีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาพเคลื่อนไหว (moving picture experts group) ได้ออกมากำหนดแนวทางในการบีบอัดและเข้ารหัสวีดีโอให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันที่เรียกว่า MPEG-1 ซึ่งมี Philips เป็นบริษัทแรกที่ได้ออกเครื่องเล่นวีดีโอ โดยการบีบอัดแบบ MPEG-1 ลงบนแผ่น CD ตามมาตรฐาน Green Book เรียกว่า แผ่น CD-I ซึ่งมีความสามารถในการตอบโต้กับผู้ใช้ได้ด้วย

ในปี 1993 Philips ได้ร่วมมือกับ JVC พัฒนามาตรฐาน White Book สำหรับการบันทึกวีดีโอลงบนแผ่น CD ที่สามารถใช้เล่นกับคอมพิวเตอร์และเครื่องเล่นวีดิทัศน์ทั่วไปได้ เรียกว่า VCD เวอร์ชัน 1.0 ซึ่งได้ใช้การบีบอัดข้อมูลในแบบ MPEG-1 เช่นเดียวกับ CD-I แต่ไม่สามารถตอบโต้กับผู้ใช้ได้ จนกระทั่งปี 1994 บริษัท Sony และ Matsushita ได้เข้าร่วมกับ Philips และ JVC ทำการพัฒนา VCD เวอร์ชัน 2.0 ออกมา โดยมีการเพิ่มเติม

คุณสมบัติอีกหลายอย่าง เช่น การสร้างเมนูตอบโต้กับผู้ใช้ สนับสนุนการแสดงผลนิ่งแบบ Slide Show และการแทรกเสียงประกอบภาพได้ทำให้น่าใช้งานมากยิ่งขึ้น (ไพบูลย์ เปี้ยศิริ, 2545, หน้า 1-3)

โดยทั่วไปเครื่องเล่น Video Disc Player ในปัจจุบันสามารถเล่นแผ่นวีดิทัศน์ในเวอร์ชัน 1.0 และ 2.0 ได้ แต่การจะใช้คุณสมบัติของเวอร์ชัน 2.0 ได้นั้น จะต้องกดปุ่ม PBC (Power Button Control) บนตัวรีโมทคอนโทรลของเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ก่อน สำหรับคุณภาพของแผ่นวีดิทัศน์ เปรียบเทียบได้กับม้วนวีดีโอเทปในระบบ VHS ซึ่งวีดีโอเทปอาจให้ภาพที่ราบรื่นกว่าเล็กน้อย แต่คุณภาพเสียงของแผ่นวีดิทัศน์จะดีกว่าโดยสรุปแล้วแผ่นวีดิทัศน์ก็คือ การบันทึกข้อมูลภาพเคลื่อนไหวและเสียงลงสู่แผ่น CD และใช้การบีบอัดแบบ MPEG-1 ตามมาตรฐาน White Book เพื่อให้สามารถนำไปเล่นได้กับคอมพิวเตอร์ และเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ทั่วไปได้นั่นเอง ซึ่งข้อกำหนดมาตรฐาน MPEG-1 สำหรับแผ่นวีดิทัศน์มีดังนี้

2.1 ขนาดหรือค่าความละเอียด (resolution) = 320 x 288 ระบบ PAL และ 320 x 240 ในระบบ NTSC

2.2 ค่า bit rate สำหรับ video bit rate จะอยู่ที่ 1.15 Mbps และ audio bit rate อยู่ที่ 224 Kbps

2.3 จำนวนเฟรมต่อวินาที (frame per second) สำหรับระบบ PAL ใช้ 25 Fps ส่วนระบบ NTSC ใช้ 29.97 Fps

3. คุณสมบัติของเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ ในที่นี้จะกล่าวถึงคุณสมบัติของเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์อยู่ด้วยกัน 2 ประการ คือ

3.1 ใช้เป็นเครื่องเล่นแสดงผลทางภาพจากแผ่นวีดิทัศน์ เนื่องจากแผ่นวีดิทัศน์เป็นแผ่นพลาสติกแบนกลม เครื่องเล่นจะทำการอ่านค่าจากหัวอ่านที่เป็นแสงเลเซอร์ โดยอ่านจากข้อมูลจากแผ่นวีดิทัศน์ที่บันทึกเป็นหลุม (pits) และพื้น (land) ของการบันทึกข้อมูลที่มีการจัดเรียงกันเป็นวงก้นหอยรวมถึงลักษณะอื่น ๆ ด้วย (กิดานันท์ มลิทอง, 2544, หน้า 194) ภาพที่เล่นในเวลาจริงและอยู่ในลักษณะปกติโดยไม่บีบอัดภาพนั้น เป็นภาพที่มีความคมชัด 640 x 480 จุดภาพ ซึ่งในการใช้เพื่อความบันเทิงภายในบ้าน ดังนั้นแผ่นวีดิทัศน์จึงมีข้อได้เปรียบกว่าการใช้แถบวีดิทัศน์หลายประการ เช่น ขนาดเล็ก มี

ความทนทานสูง และราคาไม่แพง ในขณะที่แถบวีดิทัศน์จะมีการเสื่อมสภาพได้ภายหลังจากการเล่นบ่อยครั้ง ต้องมีการให้เทปย้อนกลับก่อนการเล่นใหม่ทุกครั้ง และข้อมูลถูกทำลายได้โดยสนามแม่เหล็ก

3.2 ใช้เป็นเครื่องเล่นแสดงผลทางเสียงจากแผ่นวีดิทัศน์ หรือแผ่น CD (Compact Disc) เนื่องจากการอ่านค่านับอาศัยจากการอ่านค่าจากหัวอ่านที่เป็นแสงเลเซอร์ดังที่กล่าวไปแล้วในข้อ 6.4.1 ดังนั้นในคุณสมบัติของเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์จึงสามารถแสดงผลได้ทั้งภาพและเสียง โดยเฉพาะในลักษณะของการแสดงผลทางเสียง เครื่องเล่นจะแสดง track หรือร่องเสียงในแต่ละชุดบันทึกให้มีการอ่านค่าได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากเครื่องเล่นเป็นระบบดิจิทัล การอ่านค่าจึงทำได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ไปประกอบเข้ากับชุดเครื่องเสียงในการนำเสนอ อรรถรสทางดนตรีได้อีกทางหนึ่งด้วย

4. ประโยชน์ของแผ่นวีดิทัศน์ที่นำมาใช้กับการเรียนการสอน

4.1 เป็นสื่อการสอนที่มีอยู่มากมายในปัจจุบัน และมีราคาถูก สามารถหาซื้อได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ หรือตัวซอฟต์แวร์ คือ แผ่นวีดิทัศน์

4.2 ทำให้ครูและนักเรียนสามารถได้รับชมรับฟังเรื่องราวจากสื่อการศึกษาที่ได้จัดทำในรูปแบบของแผ่นวีดิทัศน์ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งผู้สอนสามารถคัดเลือกบทเรียนที่น่าสนใจ และตรงกับเนื้อหาการสอน นำเสนอต่อผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

4.3 เด็กจะมีความสนใจในการเรียน เนื่องจากอาศัยอุปกรณ์ทางภาพและเสียงเป็นตัวโน้มนำ เป็นกิจกรรมที่ทำให้การเรียนมีความน่าสนใจไม่น่าเบื่อ ผู้สอนสามารถอยู่ตำแหน่งอื่นได้โดยไม่ต้องอยู่ที่หน้าชั้นเรียน ซึ่งควบคุมภาพและเสียงโดยรีโมตคอนโทรล

4.3.1 สามารถจะเลือกช่วงการสอน หรือเก็บบางส่วนไว้เพื่อทำการศึกษาและวิเคราะห์ในโอกาสต่อไปได้

4.3.2 เก็บและดูแลรักษาได้ง่าย มีความสะดวกในการเคลื่อนย้ายและพกพาออกไปนอกสถานที่

4.3.3 สามารถกำหนดเวลา และกิจกรรมในการสอนได้ง่ายเพราะมีเวลาที่กำหนดไว้ตามการบันทึกอยู่แล้ว

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสารคดี

ความหมายของสารคดี

สารคดี เป็นรูปแบบรายการรูปแบบหนึ่ง ของการผลิตรายการทางการศึกษา ซึ่งมี นักการศึกษา และนักสื่อสารมวลชนหลายๆ คน ได้ให้ความหมายของคำว่า สารคดี ไว้ ดังนี้คือ

ราชบัณฑิตยสถาน (2535, หน้า 803) ได้ให้ความหมายของสารคดีว่าหมายถึง เรื่องที่ เขียนขึ้นจากเค้าความจริง ไม่ใช่จากจินตนาการ

จันรรค์ อัญญามงคล (2531, หน้า 207) ได้ให้ความหมายของสารคดีว่า “สารคดี” หมายถึง รายการที่เสนอเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง โดยมีการนำเสนอในรูปแบบ เดียวหรือหลายรูปแบบคละเคล้ากัน ไปถือได้ว่าเป็นการนำเสนอเรื่องราวที่มีทั้งเอกภาพ (unity) และ ความหลากหลาย (variety)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2531, หน้า 165) ได้ให้ความหมายของรายการสารคดี ไว้ว่า “สารคดี เป็นรูปแบบของรายการวิทยุโทรทัศน์ ที่เสนอเนื้อหาสาระด้วยภาพ และเสียง บรรยายตลอดรายการ โดยไม่มีพิธีกร ผู้ดำเนินรายการ หรือผู้คนมาพูดคุยกัน”

มาลี บุญศิริพันธ์ (2535, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึงสารคดีว่า คำว่า “สารคดี” มาจากคำ ภาษาอังกฤษว่า “feature” ซึ่งหมายถึง ข้อเขียนที่เป็นเรื่องจริง กล่าวคืออะไรที่เป็นเรื่อง จริงนั่นถือว่าเป็น “สารคดี”

George (อ้างถึงใน รัชฎาวรรณ นิมนวล, 2538, หน้า 28) ได้กล่าวสรุปถึงความหมาย ของสารคดีว่า สารคดี คือเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพ ธรรมชาติของมนุษย์ และสภาวะการณ์ที่ เราทุกคนเข้าใจ เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นกับทุกคน สารคดีทำให้เราสนใจ บุคคลอื่น และเตือนในสิ่งที่มนุษย์มีประสบการณ์ร่วมกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอที่จะสรุปความหมายของสารคดีได้ คือ สารคดี เป็นรูปแบบ ของรายการโทรทัศน์ ที่เสนอเนื้อหาสาระด้วยภาพ และเสียงบรรยาย มีเรื่องราวจากเค้าความ เป็นจริงไม่ได้เกิดจากความคิด หรือจินตนาการ ซึ่งสารคดีจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ และธรรมชาติของมนุษย์ รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้กระทำร่วมกัน ในสังคมเป็นการนำ

เสนอเรื่องราวที่มีทั้งเอกภาพ (unity) และความหลากหลาย (variety) ซึ่งจะเห็นได้ว่ารายการสารคดีนั้น เป็นรายการที่ให้ทั้งความรู้ ความเพลิดเพลินแก่ผู้ชม และเป็นรายการที่บันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวที่น่าสนใจต่าง ๆ มาเสนอแก่ผู้ชม

รูปแบบของรายการสารคดี

รายการสารคดีที่เสนอในปัจจุบันมีหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งรูปแบบของรายการสารคดีไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

รูปแบบของรายการสารคดีออกเป็น 2 รูปแบบ คือ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2531, หน้า 166)

1. รูปแบบสารคดีเต็มรูป ซึ่งจะดำเนินเรื่องราวด้วยภาพตลอดอาจมีการถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องบ้าง แต่สั้น ไม่เกินครึ่งละ 1 นาที อาจจะเสนอคนเดียวกัน ได้หลายครั้งและรายการเดียวอาจมีผู้ให้ความเห็นหลายคน แต่รายการส่วนใหญ่จะเสนอภาพที่เป็นกระบวนการหรือเรื่องราวที่เป็นธรรมชาติ โดยไม่มีผู้ดำเนินรายการ

2. รูปแบบสารคดีกึ่งพูดคนเดียว เป็นรายการสารคดี ที่ผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เดินเรื่องพูดคุยกับผู้ชม และให้เสียงบรรยายตลอดรายการ โดยมีผู้ดำเนินรายการปรากฏตัวตอนต้น ตอนกลางเท่าที่จำเป็น และตอนสรุปรายการ นอกนั้นเป็นภาพแสดงเรื่องราวหรือกระบวนการทางธรรมชาติ อาจมีตัวแทนไปสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาแทรกหรือเสริมความคิดเห็นได้ ผู้ดำเนินรายการอาจพูดในสตูดิโอ หรือพูดในสถานที่ถ่ายทำ

รูปแบบของรายการสารคดีมีลักษณะเฉพาะแบบด้วยกัน คือ (สมคิด ชีรศิลป์, 2530, หน้า 157-158)

1. สารคดีเชิงประวัติ (documentary) คือ เรื่องที่เกิดในอดีตอาจจะเป็นลักษณะการ แสดง หรือละคร หรือเรื่องราว โดยจัดตัวแสดงขึ้นมาใหม่ และดำเนินรูปเรื่องใหม่ โดยคงลักษณะความเป็นจริง ของเรื่องเดิมไว้ อาจทำเป็นเทปโทรทัศน์ ภาพยนตร์ภาพสไลด์

2. สารคดีทั่วไป (feature) โดยรายการสารคดีนั้นต้อง

2.1 ต้องเป็นเรื่องจริง หรืออ้างอิงจากเรื่องจริง

2.2 เสนอหัวข้อเรื่องอย่างละเอียดทุกแง่มุม

รายการสารคดีทั้ง 2 แบบมีพื้นฐานสาระมาจากข่าว และรายละเอียดเรื่องราวที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอ ความคิดเห็น เหตุการณ์เรื่องบางเรื่องในประวัติศาสตร์ การศึกษา วัฒนธรรม และเรื่องราวต่าง ๆ ในปัจจุบัน

โดยทั่วไปแล้วอาจแยกประเภทของรายการสารคดีตามลักษณะของเนื้อหาได้ดังนี้ (จันทร์ อัญญามงคล, 2531, หน้า 211)

1. รายการสารคดีทั่วไป มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวทั่วไปที่จะให้ความรู้ ความน่าสนใจ เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง ยิ่งกว่าจะเน้นสาระที่เป็นข้อเท็จจริงเกินไป
2. รายการสารคดีในโอกาสพิเศษ สารคดีประเภทนี้ ผู้จัดทำข้อมูลได้ง่าย เพราะโอกาสพิเศษต่าง ๆ ได้มีผู้บันทึก หรือ เก็บหลักฐานไว้แล้วมากมายการจัดลำดับเนื้อหาอาจทำได้ในลักษณะการเล่าถึงบุคคล สถานที่หรือโอกาสนั้น ๆ ว่ามีความสำคัญความเป็นมาหรือประวัติอย่างไร การสรุป มักเป็นการให้ระลึกถึงความสำคัญของโอกาสพิเศษนั้น ในแง่ของวัฒนธรรม ประเพณี สังคม และประวัติศาสตร์
3. รายการสารคดีท่องเที่ยว เนื้อหาของรายการการเน้นเรื่องสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมา สิ่งที่น่าสนใจ วิธีเดินทาง การเตรียมตัว ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่าย
4. รายการสารคดีเชิงวิจารณ์ เนื้อหาเน้นในข้อเท็จจริง การแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ การวิเคราะห์ปัญหา การแก้ปัญหา การทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รายการประเภทนี้ก่อนจบมักทิ้งเรื่องราวให้ผู้ชมขบคิดต่อไป
5. รายการสารคดีเชิงข่าว มีเนื้อหาสืบเนื่องมาจากข่าวที่น่าสนใจเป็นการนำเสนอเบื้องหลังข่าวในแง่ของข้อเท็จจริง และเรื่องราวความเป็นมาตลอดจนสาเหตุต่าง ๆ หากเป็นข่าวเกี่ยวกับบุคคล 2 ฝ่าย ต้องเสนอข้อเท็จจริงให้ยุติธรรมแก่ทั้ง 2 ฝ่าย ไม่ควรแทรกความคิดเห็นส่วนตัวลงไป ข่าวที่นำมาทำสารคดีนั้นมักเป็นข่าวที่ยังมีปัญหากล่าวขวัญกันอยู่

นอกจากนี้ รายการสารคดีทั่วไป แบ่งออกเป็น 8 ประเภท มีดังนี้ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2535, หน้า 76)

1. สารคดีบุคคล (personal profiles) คือ เรื่องเกี่ยวกับบุคคล สะท้อนถึงบุคลิกความเป็นอยู่ และทัศนคติการดำรงชีวิตของบุคคลที่น่าสนใจ

2. สารคดีโอกาสพิเศษ (seasonal stories) คือ สารคดีเกี่ยวกับเหตุการณ์สาระตามฤดูกาลในโอกาสพิเศษ เช่น วันสงกรานต์ ปีท่องเที่ยว วันเฉลิมพระชนมพรรษา
3. สารคดีประวัติศาสตร์ (historical feature) นำเสนอสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ความเป็นมา ความสำคัญ สถานที่ และเอกลักษณ์ ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์
4. สารคดีท่องเที่ยว (travel feature) นำเสนอเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ทุกหนแห่ง นำมาเล่าเชิงชวน หรือให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้ชม
5. สารคดีแนววิธีทำ (how-to-do feature) เป็นลักษณะการสอนให้ผลิตสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากวัตถุดิบ ใช้ วิธีทำขนม ตัดเสื้อผ้า ฯลฯ
6. สารคดีเด็ก (children stories) นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กมักเป็นสิ่งที่ให้อารมณ์แก่บุคคลทั่วไปเสมอ เช่น พัฒนาการของเด็ก จิตวิทยาเด็ก การเลี้ยงดูเด็ก เป็นต้น
7. สารคดีสตรี (women stories) จะเสนอเรื่องราวของสตรีในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่เท่าเทียมกันทั้งชายหญิง ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความคิดเห็นที่ทันสมัย ฯลฯ
8. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ จะนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความน่ารัก น่าเอ็นดูแสนรู้ โดยเฉพาะสัตว์เลี้ยงที่อยู่ใกล้กับมนุษย์ มักเป็นเรื่องราวที่ให้ความแปลกใหม่ และความรู้สึกเอ็นดูแก่ผู้รักสัตว์ได้เสมอ

จะเห็นได้ว่า รูปแบบของรายการสารคดีมีมากมายหลายรูปแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับการแบ่งตามลักษณะต่าง ๆ เช่น การแบ่งตามลักษณะเฉพาะเฉพาะของสารคดี การแบ่งตามลักษณะของการเสนอซึ่งนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านก็ได้จัดแบ่งไว้ต่าง ๆ กันมากมายแต่สำหรับรูปแบบของสารคดีที่ผู้วิจัยได้ศึกษานี้ เป็นรูปแบบของสารคดีท่องเที่ยว ที่จะเสนอเนื้อหาเรื่องสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมาและสิ่งที่น่าสนใจ ซึ่งมีการใช้อักษรบรรยาย ในการชี้ นำให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจเนื้อหา หรือเป็นการย้ำให้เกิดความสนใจในเรื่องที่นำเสนอ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะ

ความหมายของการชี้แนะ

การเรียนการสอนในปัจจุบัน มีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก ได้มีการนำเอาเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนกันมากขึ้น ซึ่งอย่างหนึ่งในเทคนิควิธีการเหล่านี้ ก็คือการชี้แนะ นักการศึกษาหลาย ๆ ท่านได้ให้ความเห็นถึงการชี้แนะไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2535, หน้า 89, 269) ปรากฏคำว่า “การ” และ คำว่า “ชี้แนะ” ตามลำดับ ซึ่งได้ให้ความหมายของคำทั้งสองคำนี้เอาไว้ว่า “การ” เป็นคำนามหมายถึงงาน สิ่งหรือเรื่องที่ทำ และถ้าใช้นำหน้าคำกริยาจะทำให้คำกริยาเป็นคำนามส่วนคำว่า “ชี้แนะ” เป็นคำกริยา หมายถึง การชี้แนะ (แนะแนวทางให้ชี้แนะก็ว่า) ดังนั้น การชี้แนะ” จึงหมายถึง งาน สิ่งหรือเรื่องที่ทำเพื่อชี้แนะหรือแนะแนวทางให้

Winn (อ้างถึงใน วินอง แจ็งใจ, 2527, หน้า 43) ได้กล่าวถึงการชี้แนะพอสรุปได้ว่า กลวิธีใช้ตัวชี้แนะ (cueing strategy) เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ โน้ตสน์ ของสิ่งที่ตนศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วชิราพร อัจฉริยโกศล (2531, หน้า 4) กล่าวว่า “การชี้แนะ” (cueing) เป็นเทคนิควิธีที่ช่วยให้ผู้คุมมองเห็นสิ่งที่ (ผู้เสนอ) ต้องการเน้น โดยจะมีการชี้แนะจุดที่สำคัญของเนื้อหาสาระให้เด่นชัดขึ้น”

Fleming and Levie (อ้างถึงใน รัชฎาวรรณ นิ่มนวล, 2538, หน้า 43) ได้กล่าวถึงเครื่องชี้แนะพอสรุปได้ว่า เครื่องชี้แนะเป็นตัวควบคุมประสิทธิภาพของสิ่งเร้า โดยการเพิ่มหรือตัดตัวชี้แนะ หรือ โดยการทำให้ตัวชี้แนะเด่นชัด การจัดกระทำตัวชี้แนะนี้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความคิดรวบยอด

การชี้แนะ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจ โน้ตสน์ ได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และความคิดรวบยอด การชี้แนะจะช่วยทำให้นักเรียนเกิดการตอบสนองออกมาตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน โดยการเน้นให้ผู้เรียนเห็นชัดว่าเป็นส่วนที่สำคัญ เช่น การขีดเส้นใต้ การเขียนตัวอักษร การพิมพ์ตัวหนา การเน้นโดยใช้สี หรือ ลูกศรชี้ เป็นต้น

การใช้เครื่องชี้นำในการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งนักการศึกษาหลายๆ ท่าน ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้เครื่องชี้นำในการเรียนการสอนไว้ดังนี้ คือ

Ausubel (อ้างถึงใน วินอง แจ็งใจ, 2527) ได้กล่าวถึงการชี้นำในการเรียนการสอน พอสรุปได้ว่า การใช้เครื่องชี้นำในการเรียนการสอน จะช่วยปรับสภาพของบุคคลให้เชื่อมโยงกับการเรียนรู้และความจำของข้อมูลข่าวสาร ที่จะรับมาใหม่อย่างมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้ใหม่เกิดขึ้นได้ดีและแม่นยำ

Good and Brophy (อ้างถึงใน วินอง แจ็งใจ, 2527, หน้า 11) กล่าวถึง คุณค่าของการชี้นำโดยทั่ว ๆ ไป พอสรุปได้ว่า การชี้นำสามารถดึงความสนใจไปในจุดต่าง ๆ ได้ช่วยให้สิ่งต่าง ๆ เด่นต่อการมองเห็น บอกให้ผู้เรียนทราบว่าเขาต้องดูที่จุดไหน หรือการใช้คำถามก็จะช่วยให้นักเรียนเกิดกระทำต่อข้อมูล และพบการตอบสนองที่เหมาะสมได้ ดังนั้น การชี้นำจึงสามารถกำกับความสนใจได้ นอกจากนี้ยังช่วยในการสร้าง หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อีกด้วย

Fleming and Levie (อ้างถึงใน รัชฎาวรรณ นิ่มนวล, 2538, หน้า 45) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการชี้นำพอสรุปได้ดังนี้คือ การชี้นำช่วยให้ผู้เรียนได้บูรณาการข้อมูล ข่าวสารไปเก็บไว้อย่างมีแบบแผน ซึ่งเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการจำ และการรับรู้ของสิ่งที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งยุทธวิธีการชี้นำนี้ช่วยให้ผู้เรียนดึงความสนใจ ไปสู่ลักษณะเด่นของข้อมูลใหม่ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการจำได้เป็นอย่างดี

Bullough (อ้างถึงใน รัชฎาวรรณ นิ่มนวล, 2538, หน้า 445) กล่าวถึงคุณค่าของการชี้นำไว้ว่า การชี้นำด้วยคำพูดและการแนะนำ สามารถใช้เป็นเครื่องชี้นำเพื่อดึงดูดความสนใจ ในขณะที่ใช้รูปภาพประกอบ การสอนทางด้านความคิดรวบยอดของสิ่งต่าง ๆ ได้ ซึ่งการชี้นำด้วยคำพูด (verbal cues) สามารถทำได้โดยใช้การพูด การใช้อักษรบรรยายหรือพิมพ์เป็นข้อความลงในภาพนั้น ๆ นับเป็นวิธีการที่ง่าย และก่อให้เกิดผลเป็นอย่างดี

จึงพอสรุปได้ว่า การนำเครื่องชี้นำมาใช้ในการเรียนการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี รับความรู้ใหม่ได้รวดเร็ว และสามารถที่จะเชื่อมโยงความรู้ได้เป็นอย่างดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการจำที่ดี และแม่นยำ นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถ จำแนก และ

เข้าใจความคิดรวบยอดของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งรูปแบบของการชี้หน้านั้น มีหลายรูปแบบด้วยกัน ดังนี้คือ

รูปแบบของการชี้หน้า

การใช้เครื่องชี้หน้าในการเรียนการสอนนั้น มีหลายรูปแบบ ซึ่งนักการศึกษาได้แบ่งรูปแบบ และประเภทของการชี้หน้าไว้ดังนี้

Fleming and Levie (อ้างถึงใน รัฐฉาวรรณ นิมนวล, 2538, หน้า 46) ได้แบ่งรูปแบบของการชี้หน้าไว้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. แบบมาตรฐาน (criterial) ได้แก่ การใช้เครื่องชี้หน้าเพื่อช่วยให้ความคิดรวบยอดนั้นชัดเจนขึ้น หรือไว้ในส่วนสำคัญ เพื่อความมีทักษะซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ เช่น การใช้เครื่องชี้หน้าที่บอกถึงขนาด รูปร่าง รายละเอียด พื้นหลังของภาพ การตัดกัน

2. แบบไม่กำหนดมาตรฐาน (non-criterial) ได้แก่ การชี้หน้าแบบอื่น ๆ ซึ่งเรียกร้องความสนใจ รวมถึงการใช้ลูกศรชี้ การขีดเส้นใต้ด้วย

Bullough (อ้างถึงใน รัฐฉาวรรณ นิมนวล, 2538, หน้า 46) กล่าวถึงการ ใช้เครื่องชี้หน้า และวิธีการชี้หน้าไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. เครื่องชี้หน้าพื้น ๆ ที่พบเห็นทั่วไป ได้แก่ การขีดเส้นใต้ การชี้ การใช้สี ในส่วนหรือคำสำคัญที่ต้องการเน้น การดึงดูดความสนใจโดยใช้คำพูดใช้อักษรบรรยาย การใช้ลูกศรชี้ และการใช้วิธีการซ้อนสีบนแผ่นใส

2. การใช้วิธีการเขียนภาพเลียนแบบของจริง (caricature drawing) ในส่วนของภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญที่เห็นว่า อาจเกิดการผิดพลาดจากการมองได้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเรื่องขนาด การเปลี่ยนสี หรือความเข้มของสี หรือ โครงสร้างพื้นฐานของวัตถุเปลี่ยนไป ดังนั้น วิธีการนี้จะช่วยดึงความสนใจของผู้เรียนไปยังสาระสำคัญนั้น ๆ ได้ ทำให้เกิดการพัฒนา และสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ แล้วจึงใช้ของจริงหรือรูปภาพ เพื่อสร้างความสมบูรณ์และความถูกต้องของความคิดอีกครั้งหนึ่งในภายหลัง

3. การใช้ relevant และ irrelevant cues ในการออกแบบภาพ ซึ่งเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เกิดการถ่ายโอนสถานการณ์ที่พบในห้องเรียน ให้เข้ากับสถานการณ์จริงได้ ซึ่งทำ

ได้โดยใช้เครื่องชี้นำชนิดต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น การสอนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องเขื่อน สามารถชี้นำให้เกิดความเข้าใจได้ โดยการนำภาพของจริงที่เกี่ยวข้องกับเขื่อน เช่น ทะเลสาบ ภูเขา ต้นไม้ ถนน ฯลฯ ออกมาแสดง ส่วนตัวเขื่อนจริง ๆ จะชี้ให้เห็น โดยการใช้ลูกศรชี้ เป็นต้น

4. การใช้เครื่องชี้นำในรูปภาพ ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ในทุก ๆ ภาพ การชี้นำจะใช้เมื่อภาพนั้นมีความซับซ้อน หรือเมื่อมีสิ่งชักนำอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องมากเกินไป จนอาจจะทำให้ผู้เรียนไปสนใจในสิ่งที่ไม่ต้องการ ดังนั้น การใช้ภาพที่ชี้เฉพาะเจาะจงจะช่วยดึงดูดความสนใจได้

จะเห็นได้ว่า รูปแบบของการชี้นำ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนนั้น มีหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบมาตรฐาน คือ การใช้เครื่องชี้นำบอกถึงขนาด รูปร่าง รายละเอียดพื้นหลังของภาพการตัดกัน ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความคิดรวบยอด หรือเห็นถึงความสำคัญและรูปแบบที่ไม่กำหนดมาตรฐานที่แน่นอน เช่น การขีดเส้นใต้ การใช้ลูกศรชี้ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการชี้นำโดยการย้ำถึงข้อความเดิม ที่ได้อธิบายมาแล้วให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญ และจำได้นานขึ้น การชี้นำโดยการใช้รูปภาพ ไดอะแกรม หุ่นจำลอง หรือการสาธิต ฯลฯ และการชี้นำโดยการใช้กฎหลักการ การแนะนำ การใช้ตัวอักษร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการแยกแยะ สรุปรูป และจัดความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกี่ยวข้องได้ สำหรับการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบของการชี้นำแบบตัวอักษรบรรยายเพื่อดึงดูดและสร้างความสนใจให้แก่เด็กและเน้นในส่วนที่มีความสำคัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วีดิทัศน์ในการเรียนการสอน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชี้นำ ดังนี้ ประไพ เทียนเงิน (2534, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้วีดิทัศน์ กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบางน้ำชัน เขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 32 คน ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ หลังการสอนโดยใช้วีดิทัศน์สูงกว่าก่อนการสอน โดยการใช้วีดิทัศน์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนโดยการใช้วีดิทัศน์ สรุปได้ว่า นักเรียนพอใจและสนุกสนานกับการเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับศัพท์ และสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการสอนโดยการใช้วีดิทัศน์

นพพร กระจ่างพจน์ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้วีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ จำนวน 66 คน นักเรียนทั้งหมดมีพื้นฐานภาษาอังกฤษเท่ากันแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองที่ใช้บทเรียนวีดิทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอน และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในทักษะการฟัง-พูด ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอน

อรพรรณ สุริยพันธุ์ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แบบฝึกทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารฟัง-พูด ด้วยวีดิทัศน์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการทดสอบก่อนและหลังการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะฟัง-พูด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสรุปได้ว่า การใช้วีดิทัศน์นั้นช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ทางภาษาอย่างแท้จริงตามสถานการณ์การพูดที่เป็นธรรมชาติ และทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

พิชยา บุญสม (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทเรียนวีดิทัศน์ภาษาฝรั่งเศส สำหรับเรียนด้วยตนเอง ระดับผู้เริ่มเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนารักษ์อุปถัมภ์) กรุงเทพมหานคร จำนวน 26 คน เลือกมาโดยความสมัครใจ ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนวีดิทัศน์ภาษาฝรั่งเศสที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 70.13/61.41

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 60/60 ที่ตั้งไว้ และคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยวิดิทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ไพบูลย์ เพิ่มพูน (2525) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านหนังสือแบบ เรียนชั้นประถมศึกษา ที่อาศัยการเพิ่มจำนวนเครื่องชี้นำด้วยคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ผลปรากฏว่า นักเรียนที่อ่านหนังสือแบบเรียนที่มีภาษาซับซ้อน และไม่ซับซ้อน ที่เพิ่มเครื่องชี้นำด้วยคำ 4 ครั้ง เข้าใจได้มากกว่านักเรียนที่กลุ่มที่อ่านหนังสือแบบเรียนที่ ไม่เพิ่มเครื่องชี้นำด้วยคำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วินอง แจ้งใจ (2527) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ผลการเรียนรู้จากหนังสือ การ์ตูนเรื่องที่ใช้ และไม่ใช้เครื่องชี้นำในการบรรยาย พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ใช้คำชี้นำด้วยคำบรรยาย สูงกว่าผลการเรียนรู้ของ นักเรียน จากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนเรื่อง ที่ไม่ใช้เครื่องชี้นำด้วยคำบรรยาย อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สายทิพย์ ชลธาร (2530) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการชี้นำในบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบ ว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการชี้นำในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับระดับผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นักเรียนที่มีระดับผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเมื่อเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเทคนิค การชี้นำในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5

วิจิตรตรา วงศ์ทรัพย์สกุล (2536) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากเทปโทรทัศน์การสอนที่ใช้และไม่ใช้กราฟิกคอมพิวเตอร์ พบว่า นักเรียนที่เรียนจาก เทปโทรทัศน์การสอนที่ใช้กราฟิกคอมพิวเตอร์ กับนักเรียนที่เรียนจากเทปโทรทัศน์การ สอนที่ไม่ใช้กราฟิกคอมพิวเตอร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

นิตยา โสริกุล (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีทัศน์ที่มีการแทรกคำถาม แทรกการสรุปและแบบปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับความถนัดทางการเรียน ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มที่มีความถนัดทางการเรียนสูง และความถนัดทางการเรียนต่ำ เมื่อเรียนด้วยวิธีทัศน์ที่มีการแทรกคำถาม และแทรกการสรุป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีทัศน์ปกติ

บัณฑิต ศรีประเสริฐ (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากวิธีทัศน์ 2 รูปแบบที่ใช้และไม่ใช้คำถามในการสรุปเนื้อหา ผลการวิจัยครั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ภายหลังจากดูวิธีทัศน์ทั้ง 2 แบบ ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าวิธีทัศน์แบบที่เสนอเนื้อหาให้ดูจนจบ โดยใช้คำถามสรุปท้ายเรื่อง ไม่ได้ทำให้ผลการเรียนรู้ของมารดาผู้เลี้ยงดูเด็กที่ป่วยด้วยโรคหืดหอบสูงกว่า การดูวิธีทัศน์แบบที่เสนอเนื้อหาให้ดูจนจบ โดยไม่ใช้คำถามสรุปท้ายเรื่อง

สมหมาย ตติยะวรรณ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้บทเรียนวิธีทัศน์การสอน การออกเสียงภาษาอังกฤษที่มีตัวชี้้นำเน้นเสียงกับไม่มีตัวชี้้นำเน้นเสียง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนวิธีทัศน์การสอนการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้ง 2 แบบ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากบทเรียนวิธีทัศน์การสอนการออกเสียงภาษาอังกฤษที่มีตัวชี้้นำเน้นเสียงสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนวิธีทัศน์การสอนออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ไม่มีตัวชี้้นำเน้นเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มณฑา คลอวุฒิวัฒน์ (2530, บทคัดย่อ) ได้ทำการสร้างชุดการสอน ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการ สื่อสารด้านท่องเที่ยวและ โรงแรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลปรากฏว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 นอกจากนี้ผลการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนชุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นและชุดการสอนนี้มีประสิทธิภาพเชื่อถือได้

ณัฐรา เกื้อหนุน (2532) ได้ทำการสร้างชุดการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร เรื่องการนำเที่ยววัด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์จอห์น กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.05/84.16 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 นอกจากนี้ ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นช่วยให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้

ศรัณยา ประทุมราช (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิต ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและสังกัดกรม การฝึกหัดครู ผลปรากฏว่า ความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ถึงเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 60 โดยได้ค่าเฉลี่ย 62.03 และนักเรียนสาธิต สังกัดกรมการฝึกหัดครู ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 60 โดยได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 46.49 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Culberson (1974, หน้า 226-237) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านจากการใช้เครื่องชี้ในภาพหนังสือกับการใช้คำบรรยาย ว่าลักษณะใดจะให้ผลดีกว่ากัน ผลการวิจัยปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

Miller and Brennan (อ้างถึงใน วัลลยา บริสุทธิพันธ์, 2539, หน้า 32) ได้ทำการศึกษาการใช้วีดิโอมาช่วยในการสอนภาษาแก่ชาวต่างชาติ พบว่า การใช้วีดิโอเทปได้ผลดีกว่าการใช้เทปบันทึกเสียงเพราะนักเรียนได้ฟังเสียงและเห็นภาพไปพร้อมกัน และยังทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพูด และภาษาท่าทางด้วย

จะเห็นได้ว่า สื่อวีดิทัศน์ จะสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว อาจช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและเพิ่มพูนทักษะ

การใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี โดยเฉพาะหากมีการนำเอาเทคนิคการชี้นำมาใช้เสริมในการผลิต ก็น่าจะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย กับแบบไม่มีการชี้แนะ เรื่องจักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์ สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ โดยมีรูปแบบการวิจัยและรายละเอียดในขั้นวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส ของ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 4 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สุ่มจากประชากรซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส ของ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) จำนวน 2 ห้อง ห้องเรียนละ 27 คน ที่มีผลการเรียนใกล้เคียงกับ โดยแบ่งกลุ่มการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

จากห้องเรียนที่ 1 เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์วิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ด้านการ
ท่องเที่ยว เรื่อง ชี้อัจฉริยะรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร แบบมีการชี้หน้าโดยใช้
อักษรบรรยาย

จากห้องเรียนที่ 2 เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์วิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ด้านการ
ท่องเที่ยว เรื่อง ชี้อัจฉริยะรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร แบบไม่มีการชี้หน้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ ดังนี้

1. แผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว เรื่อง
ชี้อัจฉริยะรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตาม
เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ประกอบด้วยแผ่นวีดิทัศน์ 2 ชุด คือ

1.1 แผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยาย

1.2 แผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้หน้า

2. แบบประเมิน สื่อประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินประสิทธิภาพของแผ่นวีดิทัศน์ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทาง
ด้านสื่อวีดิทัศน์ จำนวน 3 ท่าน

2.2 แบบประเมินประสิทธิภาพของเนื้อหาและแบบทดสอบด้านภาษาฝรั่งเศส
ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส จำนวน 3 ท่าน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบ
ปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

4. แบบฝึกหัดระหว่างเรียน จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

การสร้างเครื่องมือวิจัย

1. การผลิตแผ่นวีดิทัศน์

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาเนื้อหาจากแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาในบทเรียนและกำหนดเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย ๆ

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา

1.4 นำจุดมุ่งหมาย เนื้อหาและแบบการสอนให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชาภาษาฝรั่งเศสตรวจสอบเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับขอบเขตของจุดมุ่งหมาย รวมไปถึงเรื่องการใช้ถ้อยคำของภาษาฝรั่งเศสให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน

1.5 นำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

1.6 ศึกษารายละเอียดและขั้นตอนของการผลิตแผ่นวีดิทัศน์ ดังนี้คือ

1.6.1 ดำเนินการเขียนบทวีดิทัศน์ แล้วนำไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตรายการวีดิทัศน์ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมด้านการลำดับเนื้อหา คุณภาพของภาพ เสียงและเวลาในการนำเสนอ

1.6.2 นำบทวีดิทัศน์ที่ปรับปรุงแก้ไขด้านความตรงตามเนื้อหาขอภาพที่นำเสนอ และความต่อเนื่อง ให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

1.6.3 นำบทวีดิทัศน์ที่สมบูรณ์มาดำเนินการผลิต และบันทึกลงแผ่นวีดิทัศน์ แล้วนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมิน

1.7 นำสื่อที่มีคุณภาพตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ และมีคุณภาพตามเกณฑ์ไปหาประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.7.1 ขั้นตอนทดลองรายบุคคล (one by one testing) โดยจัดนักเรียนซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน กลุ่มที่ 1 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย และกลุ่มที่ 2 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ จากนั้นทำแบบฝึกหัดระหว่าง

เรียนและแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำผลการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อ ได้ประสิทธิภาพของบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายเท่ากับ 84.18/80.80 และประสิทธิภาพของบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะเท่ากับ 85.83/83.33

ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจ ความชัดเจนและความน่าสนใจของสื่อ โดยนักเรียนได้กล่าวว่า ตัวอักษรบางตัวมองไม่ชัดเจน สีสันของตัวอักษรบางช่วงมองไม่ชัดและเสียงบรรยายไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อบกพร่องดังกล่าวเพื่อนำไปหาประสิทธิภาพขั้นกลุ่มย่อยต่อไป

1.7.2 ขั้นทดลองกลุ่มย่อย (small group testing) ผู้วิจัยนำแผ่นวีดิทัศน์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน กลุ่มที่ 1 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายและกลุ่มที่ 2 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ จากนั้นทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำผลการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อ ได้ประสิทธิภาพของบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายเท่ากับ 81.00/90.75 และประสิทธิภาพของบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะเท่ากับ 82.75/80.0 ผู้วิจัยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจในเนื้อหา ความชัดเจนและความน่าสนใจของสื่อ นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความพอใจมาก แต่ก็เสนอแนะผู้วิจัยให้ปรับปรุงในเรื่องแผนที่การเส้นทาง ให้มองเห็นชัดเจนมากกว่าเดิม ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปหาประสิทธิภาพขั้นภาคสนามต่อไป

1.7.3 ขั้นทดลองภาคสนาม (field testing) ผู้วิจัยนำแผ่นวีดิทัศน์ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว และจัดนักเรียนซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน กลุ่มที่ 1 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายและกลุ่มที่ 2 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ จากนั้นทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้นำผลการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อ ได้ประสิทธิภาพของบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบ

มีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายเท่ากับ 81.13/88.00 และประสิทธิภาพของบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะเท่ากับ 80.13/80.25

สรุปได้ว่า บทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนำไปใช้ทดลองทดสอบสมมุติฐานต่อไป

2. การสร้างแบบประเมินสื่อ

2.1 ออกแบบการสร้างแบบประเมินสื่อ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 สร้างแบบประเมินสื่อ โดยแบ่งเรื่องที่ประเมินออกเป็น

- 1) ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ
- 2) ด้านคุณภาพของภาพ
- 3) ด้านคุณภาพของเสียง
- 4) ด้านคุณภาพของเทคนิคการนำเสนอ

2.3 นำแบบประเมินสื่อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญสื่อ ประเมินคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินสื่อประมาณค่า (rating scale) โดยถือเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ดีมาก	ให้	5	คะแนน
ดี	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
พอใช้	ให้	2	คะแนน
ควรปรับปรุง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2537, หน้า 85)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ผลการประเมินในระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ผลการประเมินในระดับดี

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.20-3.49 หมายถึง ผลการประเมินในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ผลการประเมินในระดับพอใช้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ผลการประเมินในระดับต้องปรับปรุง

เกณฑ์การยอมรับคุณภาพของบทเรียน ต้องมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 ขึ้นไป ในแต่ละด้าน ซึ่งหมายถึงในแต่ละด้านของบทเรียนต้องอยู่ในระดับที่ดีขึ้นไป และ

คะแนนเฉลี่ยของแบบประเมินทั้งฉบับ ต้องมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีคุณภาพดีและสามารถนำไปใช้ในการทดลองได้

2.2 ผลของคะแนนเฉลี่ยของแบบประเมินในแต่ละด้าน และค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบประเมินทั้งฉบับมีค่า 3.95 ซึ่งหมายถึงบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์สารคดีภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะเรื่อง ชีจักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้ในการทดลองได้

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก สร้างขึ้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดมุ่งหมายของบทเรียน จำนวน 40 ข้อ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านจุดประสงค์ เนื้อหา และวิธีเขียนข้อสอบ

3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง และสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 1 ชุด

3.3 นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ด้านเนื้อหา (content validity) ความถูกต้องด้านภาษา ก่อนนำไปทดลอง

3.4 นำข้อสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

3.5 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Window v. 12 แล้วทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.2 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ มาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน

3.6 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

4. การสร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียน มีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ดำเนินการสร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เป็นข้อสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ให้ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของเนื้อหาแต่ละเรื่อง

4.2 นำแบบฝึกหัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาตรวจสอบความถูกต้องทางด้านภาษา และเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

ในการทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนทั้งหมดของการทดลองและข้อแนะนำให้กับกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม

2. ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (pre-test) โดยใช้เวลา 20 นาที

3. ดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย และให้กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ โดยใช้เวลาในการทดลอง 15 นาที

4. หลังจากเรียนจบแล้วให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (post-test) โดยใช้เวลา 20 นาที

5. นำคะแนนที่ได้มาตรวจให้คะแนน โดยใช้วิธี 0-1 (zero-one method) โดยมีเกณฑ์กำหนดว่า ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 แห่งในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน

6. รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง กลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มทดลองที่ 2 หลังการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ โดยใช้สถิติ t-test ด้วยโปรแกรม SPSS for Window v. 12

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้นำซึ่งเป็นวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) ได้ทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้นำ
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีที่มีการนำเสนอรูปแบบที่มีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยาย และนักเรียนที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีที่มีการนำเสนอรูปแบบที่ไม่มีการชี้นำ
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีที่มีการนำเสนอรูปแบบที่มีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยาย และนักเรียนที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีที่มีการนำเสนอรูปแบบที่ไม่มีการชี้นำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ คือ

**การหาประสิทธิภาพบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษร
บรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ**

ตาราง 1

ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้
อักษรบรรยาย (ทดลองรายบุคคล)

คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
แบบฝึกหัด	3	40	33.67	84.18
แบบทดสอบ	3	40	32.33	80.80

จากตาราง 1 สรุปได้ว่า ขั้นตอนการทดลองรายบุคคล ประสิทธิภาพของบทเรียนจาก
แผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ
84.18/80.80

ตาราง 2

ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ (ทดลองรายบุคคล)

คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
แบบฝึกหัด	3	40	34.33	85.83
แบบทดสอบ	3	40	33.33	83.33

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า ขั้นตอนการทดลองรายบุคคล ประสิทธิภาพของบทเรียนจาก
แผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.83/83.33

ตาราง 3

ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนผ่านวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย
(ทดลองกลุ่มย่อย)

คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
แบบฝึกหัด	10	40	32.40	81.00
แบบทดสอบ	10	40	36.30	90.75

จากตาราง 3 สรุปได้ว่า ขั้นตอนการทดลองกลุ่มย่อย ประสิทธิภาพของบทเรียนจาก
ผ่านวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ
เท่ากับ 81.00/90.75

ตาราง 4

ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนผ่านวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ (ทดลองกลุ่มย่อย)

คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
แบบฝึกหัด	10	40	33.10	82.75
แบบทดสอบ	10	40	32.00	80.00

จากตาราง 4 สรุปได้ว่า ขั้นตอนการทดลองกลุ่มย่อย ประสิทธิภาพของบทเรียนจาก
ผ่านวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.75/80.00

ตาราง 5

ผลการหาประสิทธิภาพพบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยาย (ทดลองภาคสนาม)

คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
แบบฝึกหัด	20	40	32.45	81.13
แบบทดสอบ	20	40	35.20	88.00

จากตาราง 5 สรุปได้ว่า ขั้นตอนการทดลองภาคสนาม ประสิทธิภาพของพบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.13/88.00

ตาราง 6

ผลการหาประสิทธิภาพพบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ (ทดลองภาคสนาม)

คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
แบบฝึกหัด	20	40	32.05	80.13
แบบทดสอบ	20	40	32.10	80.25

จากตาราง 6 สรุปได้ว่า ขั้นตอนการทดลองภาคสนาม ประสิทธิภาพของพบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.13/80.25

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จากนั้นนำคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมาเปรียบเทียบเนื้อหาค่าความแตกต่าง ซึ่งแสดงไว้ในตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	df	t
กลุ่มทดลอง 1	27	32.89	4.66	52	2.068*
กลุ่มทดลอง 2	27	30.78	2.42		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 เท่ากับ 32.89 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ 30.78 จึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 เรียนบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย และกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1

ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลองที่ 1 ทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนจากนั้นเรียนเนื้อหาบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย และทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 มาเปรียบเทียบกัน ผลการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1

กลุ่มทดลองที่ 1	N	\bar{X}	S	df	t
ก่อนเรียน	27	32.89	4.66	52	2.24*
หลังเรียน	27	35.10	2.57		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 เท่ากับ 32.89 และคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 35.10 สรุปได้ว่า คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยาย สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 2

ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จากนั้นเรียนเนื้อหาบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ และทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 2 มาเปรียบเทียบกัน ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 2

กลุ่มทดลองที่ 2	N	\bar{X}	S	df	t
ก่อนเรียน	27	30.78	2.42		
หลังเรียน	27	32.22	2.50	52	-2.16*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ 30.78 และคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 32.22 สรุปได้ว่า คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้แนะ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่าง

หลังจากที่กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์ สารคดีแบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยายและจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้นำ ผู้วิจัยได้นำคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบ เพื่อหาความแตกต่าง ดังแสดงไว้ในตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S	df	t
กลุ่มทดลอง 1	27	35.19	2.57	52	4.29*
กลุ่มทดลอง 2	27	32.22	2.56		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 เท่ากับ 35.19 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ 32.22 สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยายและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้นำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้บทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยาย กับแบบไม่มีการชี้แนะ เรื่องชี้จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อผลิตแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย กับแบบไม่มีการชี้แนะ เรื่องชี้จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยาย กับแบบไม่มีการชี้แนะ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดี แบบการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยายกับไม่มีการชี้แนะ มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากรซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 27 คน ที่มีผลการเรียนใกล้เคียงกัน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) แล้วแบ่งกลุ่มการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม คือ จากห้องเรียนที่ 1 เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยาย และจากห้องเรียนที่ 2 เรียนด้วยแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้หน้า

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ รูปแบบของบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์ 2 แบบ คือ

3.1.1 แผ่นวีดิทัศน์ที่มีการนำเสนอรูปแบบที่มีการชี้หน้าโดยใช้อักษร

บรรยาย

3.1.2 แผ่นวีดิทัศน์ที่มีการนำเสนอรูปแบบที่ไม่มีการชี้หน้า

3.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องชี้จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. แผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว เรื่องชี้จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ มาตรฐาน 80/80 ประกอบด้วยแผ่นวีดิทัศน์ 2 ชุด คือ

1.1 แผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้หน้าโดยใช้อักษรบรรยาย

1.2 แผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้หน้า

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

3. แบบฝึกหัดระหว่างเรียนจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

4. แบบประเมิน ประกอบด้วย

4.1 แบบประเมินประสิทธิภาพของแผ่นวีดิทัศน์ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อวีดิทัศน์ จำนวน 3 ท่าน

4.2 แบบประเมินประสิทธิภาพของเนื้อหาและแบบทดสอบด้านภาษาฝรั่งเศส ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส จำนวน 3 ท่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการ โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (pre-test) ใช้เวลา 20 นาที แล้วจึงให้กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยาย และให้กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีแบบไม่มีการชี้นำ โดยใช้เวลาในการทดลอง 15 นาที หลังเรียนจบแล้วให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (post-test) โดยใช้เวลา 20 นาที นำคะแนนที่ได้มาตรวจให้คะแนน โดยใช้วิธี 0-1 (zero-one method) โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 แห่ง ในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน แล้วรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ t-test แบบ independent samples test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window v. 12

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. บทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวแบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยาย เรื่องจี้จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.13/88.00 และบทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบไม่มีการชี้แนะ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.13/80.25 ดังนั้น บทเรียนจากแผ่นวีดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 2 แบบ ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายและที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบไม่มีการชี้แนะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย และนักเรียนที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบไม่มีการชี้แนะ จากผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังนี้

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยาย มีผลการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากแผ่นวีดิทัศน์สารคดีวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว แบบไม่มีการชี้แนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้กล่าวได้ว่า

1. ตัวชี้แนะในบทเรียนแผ่นวีดิทัศน์แบบอักษรบรรยาย มีส่วนทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ลำนวนที่ยากได้ง่ายขึ้น เกิดการเรียนรู้ การจำได้อย่างดี มีส่วนดึงดูดความสนใจของนักเรียน สามารถคิดบูรณาการข่าวสารความรู้ได้อย่างถูกต้อง มีแบบแผน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Bullough (อ้างถึงใน รัชฎาภรณ์ นิมนวล, 2538, หน้า 445) ที่ว่าเทคนิคการชี้แนะเป็นวิธีการที่มีคุณค่า โดยเฉพาะการชี้แนะด้วยคำพูด การแนะนำ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยวิธีการพูด การใช้อักษรบรรยาย หรือพิมพ์เป็นข้อความลงในภาพนั้น ๆ นับเป็น

วิธีการที่ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วินอง แจ็งใจ (2527, หน้า 29) ที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนที่ใช้และไม่ใช้เครื่องชี้นำในการบรรยาย พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียนด้วยหนังสือการ์ตูนที่ใช้เครื่องชี้นำด้วยคำบรรยาย สูงกว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือการ์ตูนที่ไม่ใช้คำบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การชี้นำโดยอักษรบรรยาย ที่ผู้วิจัยเลือกใช้ จึงเป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความคิดรวบยอด เข้าใจมโนทัศน์ของสิ่งที่ตนศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการตอบสนองตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้โดยตรง

2. แผ่นวีดิทัศน์สารคดี เรื่องขี้จรรย์ยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้น สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนำไปใช้ง่าย สะดวก เนื่องจากมีขนาดเล็ก กะทัดรัด ประหยัดเนื้อที่ในการจัดเก็บ มีความทนทานสูง ให้สัญญาณภาพและเสียงที่คมชัด ราคาไม่แพง สามารถสำเนาหลาย ๆ ชุดได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนสามารถเล่นได้ทั้งในเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ การที่นักเรียนได้ชมสื่อประกอบการสอน เห็นทั้งภาพและได้ยินเสียง พร้อมทั้งมีเพลงประกอบ ก่อให้เกิดความสนใจ และกระตือรือร้น ในการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสมากขึ้น ทำให้การเรียนรู้เป็นไปตามจุดประสงค์ อันเป็นผลให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนสามารถนำแผ่นวีดิทัศน์สารคดีชุดนี้มาทบทวนใหม่ได้ด้วยตนเอง

3. แผนการทดลองของผู้วิจัย ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน แม้จะมีผลการเรียนใกล้เคียงกัน แต่เมื่อทดลองใช้สื่อแผ่นวีดิทัศน์แบบมีการชี้นำโดยใช้อักษรบรรยาย กับนักเรียนห้องเรียนที่ 1 และนักเรียนห้องเรียนที่ 2 ใช้สื่อแผ่นวีดิทัศน์แบบไม่มีการชี้นำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความแตกต่างกัน เพราะตัวชี้นำที่เป็นอักษรบรรยาย จะช่วยเน้นใจความสำคัญของเนื้อหา สำนวนภาษา คำศัพท์ที่ยากของไทย เช่น พระราชพิธี พิธีหลวง พระอารามชั้นเอก เจริญทัน พระพุทธไสยาสน์ เป็นต้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างจากห้องเรียนที่ 1 รับรู้สาระสำคัญได้ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างจากห้องเรียนที่ 2 และส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนแตกต่างกัน

4. เนื้อหาบทเรียนแบบสารคดีการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจ ได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ในท้องถิ่นของตนเองอย่างจริงจัง เมื่อนำสื่อแผ่นวีดิทัศน์แบบมี

การชี้้นำโดยใช้อักษรบรรยายมาเป็นส่วนเน้น ทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นอีกทั้งมีการทบทวนบทเรียนระหว่างเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สื่อแบบมีการชี้ นำ จึงคงสภาพความเข้าใจ และจดจำเนื้อหาในการเรียนได้ดีกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สื่อแบบไม่มีการชี้ นำ นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ได้ดียิ่งขึ้นเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนมีทักษะในการใช้ภาษาฝรั่งเศสทั้ง 4 ทักษะ คือ ด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ได้อย่างถูกต้องและสามารถสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม เป็นการพัฒนาจากการศึกษาวิจัย ของ ศรีธนา ประทุมราช (2532, หน้า 63) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและสังกัดกรมการฝึกหัดครู พบว่า มีเกณฑ์ต่ำกว่าร้อยละ 60

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่า การใช้สื่อแผ่นวีดิทัศน์ที่มีคุณสมบัติที่ดี ดังที่กล่าวแล้วกับการนำตัวชี้ นำแบบอักษรบรรยายมาใช้ประกอบกัน จะสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ได้รับความรู้ใหม่ได้รวดเร็ว ช่วยให้เกิดการบูรณาการด้านข้อมูลข่าวสารและสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน ใช้ในการสอนซ่อมเสริม และใช้เป็นความรู้เสริมสำหรับนักเรียนที่สอบชิงทุนรัฐบาลประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น ซึ่งจะทำให้แผ่นวีดิทัศน์สารคดีนี้มีประโยชน์ มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการนำแผ่นวีดิทัศน์สารคดีที่มีการชี้ นำด้วยอักษรบรรยาย มาใช้เป็นส่วนประกอบการเรียนการสอน และเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการทดลอง ควรพัฒนาจากสิ่งที่อยู่ใกล้กับแหล่งการศึกษาของนักเรียนเอง เพื่อจะได้มีความเข้าใจ รู้จักสถานที่นั้น ๆ และเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนยิ่งขึ้น

2. สื่อแผ่นวีดิทัศน์ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้น ควรเพิ่มให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมมากพอ เพื่อที่นักเรียนจะได้ฝึกการนำเอารูปแบบภาษาหรือโครงสร้างที่ได้เรียนมาแล้วไปใช้ได้จริง บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ลักษณะการนำเสนอของสื่อแผ่นวีดิทัศน์ ในรูปแบบสารคดีท่องเที่ยว ควรปรับปรุงเป็นแบบมีตัวละคร มีการสนทนาโต้ตอบกัน เพื่อเพิ่มความน่าสนใจมากขึ้น

4. การผลิตแผ่นวีดิทัศน์สารคดีท่องเที่ยว นั้น ควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการขอใช้สถานที่ในการถ่ายทำอย่างละเอียดว่า จะต้องติดต่อกับใคร หน่วยงานใดบ้าง จะได้สะดวกเวลาถ่ายทำจริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในเรื่องการฝึกทักษะทางภาษาฝรั่งเศส โดยใช้แผ่นวีดิทัศน์เชิงปฏิสัมพันธ์ (คอมพิวเตอร์-วีดิทัศน์) เพื่อพัฒนาสื่อแผ่นวีดิทัศน์การสอนภาษาฝรั่งเศสให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำสื่อแผ่นวีดิทัศน์มาใช้เป็นสื่อประกอบการสอนในการพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะ

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำสื่อแผ่นวีดิทัศน์ มาใช้เป็นสื่อประกอบการสอนกับนักเรียนที่มีผลการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสอ่อน หรือค่อนข้างอ่อน เพื่อดูว่าการสอนด้วยสื่อชนิดนี้จะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหรือไม่

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในการประเมินสื่อการสอนและด้านเนื้อหา

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการประเมินสื่อการสอน

1. อาจารย์วิชัย สกุลโรจนประวัตติ
 อาจารย์ ระดับ 7
 หมวตวิชา โสตทัศนศึกษา
 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. คุณชนะ เอี่ยมเกตุแก้ว
 นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ 8
 ศูนย์กรรมวิธีข้อมูล สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. คุณปรเมศวร์ โยธายุทธ
 นักวิชาการ โสตทัศนศึกษา 6 ฝ่ายโสตทัศนศึกษา
 สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการประเมินด้านเนื้อหา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสพรรณ จารุคุณ
 หมวตวิชาภาษาต่างประเทศ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. อาจารย์อัญชลียา โครตศรีเมือง
 หมวตวิชาภาษาต่างประเทศ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
3. อาจารย์นริรัตน์ แย้มละม้าย
 หมวตวิชาภาษาต่างประเทศ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

ที่ ศธ 0518.07/ 1532

บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กทม. 10240

9 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

เรียน อาจารย์วิชัย สุกุลโรจนประวัตติ

ด้วย นางสาวตรุณี มณีรัตน์ รหัสประจำตัว 4412420143 ปัจจุบันเป็นนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวด้วยแผนวิทัศน์
สารคดีแบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6” จำเป็น
ต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ และได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษ จึงขอ
อนุญาตเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์รัตนาดี โชติภพนิช)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2310-8335

ที่ ศธ 0518.07/ 1535

บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กทม. 10240

9 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอบเขตเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

เรียน คุณชนะ เอี่ยมเกิดแก้ว

ด้วย นางสาวอรุณี มณีรัตน์ รหัสประจำตัว 4412420143 ปัจจุบันเป็นนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชา ฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวด้วยแผ่นวีดิทัศน์
สารคดีแบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6” จำเป็น
ต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ และได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษ จึงขอ
อนุญาตเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์รัตนาดี โชติภพนิช)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2310-8335

ที่ ศธ 0518.07/ 1524

บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กทม. 10240

9 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง . ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

เรียน คุณปรเมศวร์ โยธายุทธ

ด้วย นางสาวดรณี มณีรัตน์ รหัสประจำตัว 4412420143 ปัจจุบันเป็นนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวด้วยแฟ้มวีดิทัศน์
สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6” จำเป็น
ต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ และได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษ จึงขอ
อนุญาตเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์รัตนาดี โชติกพนิช)

ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2310-8335

ที่ ศธ 0518.07/ 1535

บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กทม. 10240

9 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง . ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ จารุตุล

ด้วย นางสาวจตุณี มณีรัตน์ รหัสประจำตัว 4412420143 ปัจจุบันเป็นนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวด้วยแผ่นวีดิทัศน์
สารคดีแบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6” จำเป็น
ต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษ จึงขอ
อนุญาตเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์รัตนาดี โชติภพนิช)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2310-8335

ที่ ศธ 0518.07/ 1536

บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กทม. 10240

๙ พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

เรียน อาจารย์นริรัตน์ แยมลมาย

ด้วย นางสาวอรุณี มณีรัตน์ รหัสประจำตัว 4412420143 ปัจจุบันเป็นนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวด้วยแผ่นวีดิทัศน์
สารคดีแบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6” จำเป็น
ต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษ จึงขอ
อนุญาตเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์รัตนาดี โชติภนนิช)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2310-8335

ที่ ศธ 0518.07/ 1531

บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กทม. 10240

๙ พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

เรียน อาจารย์อัญชุลีญา ไกรตศรีเมือง

ด้วย นางสาวอรุณี มณีรัตน์ รหัสประจำตัว 4412420143 ปัจจุบันเป็นนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวด้วยแผ่นวีดิทัศน์
สารคดีแบบมีการชี้แนะ โดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6” จำเป็น
ต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษ จึงขอ
อนุญาตเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์รัตนาดี โชติภพนิช)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2310-8335

ภาคผนวก ข
แบบประเมินเนื้อหาและสื่อการสอน

แบบประเมินเนื้อหาและแบบทดสอบ

เรื่อง ชี้อัจฉริยะรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

ระดับผู้เรียน มัธยมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
ความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกำหนดไว้ชัดเจน					
2. บทเรียนสามารถให้ผลตามผลการเรียนรู้ที่วางไว้					
3. เนื้อหาสอดคล้องกับเรื่อง					
4. เนื้อหามีคุณค่าสำหรับการเรียนรู้					
5. ความยากง่ายของเนื้อหามีความเหมาะสมกับผู้เรียนตามเป้าหมาย					
6. การจัดลำดับเนื้อหามีความสัมพันธ์กัน					
7. ภาษาที่ใช้เหมาะสม					
8. ความสอดคล้องของแบบทดสอบกับเนื้อหา					
9. ข้อคำถามในแบบทดสอบชัดเจน					

ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่ / /

แบบประเมินสื่อการสอน

ประเภทสื่อการสอน บทเรียนแผ่นวีดิทัศน์
 เรื่อง จีจรรย์านรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร
 ระดับผู้เรียน มัธยมศึกษาปีที่ 6
 ผู้ผลิต น.ส. ครุณี มณีรัตน์
 คำชี้แจง กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
 ความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
 4 หมายถึง ดี
 3 หมายถึง ปานกลาง
 2 หมายถึง พอใช้
 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ					
1.1 เนื้อหาบทเรียนครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
1.2 จัดลำดับเนื้อหาเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
1.3 ความถูกต้องของเนื้อหา					
1.4 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา					
1.5 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน					
1.6 ความน่าสนใจของเนื้อหาบทเรียน					
1.7 เวลาในการนำเสนอมีความเหมาะสม					
2. ด้านคุณภาพของภาพ					
2.1 ความตรงตามเนื้อหาของภาพที่นำเสนอ					
2.2 ความชัดเจนของภาพ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.3 ความชัดเจนของตัวอักษร					
2.4 ความต่อเนื่อง					
3. ด้านคุณภาพของเสียง					
3.1 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
3.2 ความถูกต้องของภาษา					
3.3 ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบ					
3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียงบรรยาย					
4. ด้านคุณภาพของเทคนิคการนำเสนอ					
4.1 เทคนิคในการลำดับภาพ					
4.2 เทคนิคในการใช้คอมพิวเตอร์กราฟิกในการสร้างไตเติล					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่ / /

ภาคผนวก ค

บทวิดิทัศน์

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ทางการเรียน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Script du Français Touristique

1	Musique montée progressivement
2	Musique
3	Musique
4	Musique
5	Musique
6	Musique
7	Musique baissée progressivement
8	Musique montée progressivement
9	<p>Musique baissée progressivement</p> <p>Salut, bienvenue à la leçon de français touristique. Aujourd'hui, je serai votre guide tout au long de cette leçon. Nous ferons ensemble une excursion pour apprendre et pratiquer le français. Quand on vous invite à voyager dans une île, vous penseriez à la mer avec des plages couvertes du sable blanc. Pour y aller, il prend des temps. Mais il existe une île qui n'est pas loin et un long voyage n'est pas nécessaire. Cette île peut être considérée comme le centre culturel thaï qui donne la fierté aux citoyens de la Thaïlande. Elle est l'île de la cité du monde thaïlandais, «l'île Ratanakosin.»</p>
10	<p>On appelle le cœur de la cité bangkokoise «une île» du fait qu'il est entouré par le fleuve Chao Praya à l'ouest et le canal Ku Meung Deum à l'est. Ce dernier, qui a la forme de demi-cercle, commence à couler de Pak Klong Talad ou le marché des fleurs jusqu'au pied du pont Pin Klao.</p>
11	<p>Aujourd'hui nous utiliserons le vélo comme notre mode de transportation qui n'est pas polluante et qui nous donne une bonne santé.</p>
12	<p>D'abord, je vous présente le tenu pour faire du vélo.</p>
13	<p>le vélo, le casque, le t-shirt, le pantalon, les chaussettes, les chaussures.</p>
14	<p>Regardons l'itinéraire de cette excursion.</p>

15	Centre d'information touristique.
16	Nous commençons en faisant du vélo tout au long de la rue Na Phratat. On passe par la Place de Phramen ou Sanam Luang, puis, prend la rue Maharatch et continue tout au long du mur du Palais royal et s'arrête pour visiter le Temple de Buddha Couché ou le Wat Phra Chétuphon. Ensuite, on continue en passant par le Ministère de la Défense, puis la rue Kalayanamitra et s'arrête à la Grande Balançoire et ensuite, à côté de la Grande Balançoire, le temple Suthat Thepwararam où se trouve Phra Sri Sagaya Muni. Et après, on va voir le Palais métallique puis la rue Khao San et la forteresse Phra Sumen. Puis, cette excursion se termine avec la visite du jardin Santi Chai Prakan.
17	On y va.
18	Le Sanam Luang était créé depuis la fondation de Bangkok. Elle est une grande espace publique où on organise des cérémonies royales et des activités importantes par exemple: les funérailles des membres de famille royale. Autrefois, on l'appelait la Place de Phramen.
19	Organiser une cérémonie
20	Une cérémonie royale
21	La cérémonie de labour
22	Des célébrations annuelles
23	Les jeux de cerfs-volants
24	Musique
25	Le temple Phra Sri Ratana Sasadaram ou Wat Phra Kæw est la place où abrite le Bouddha d'Émeraude et où s'organisent beaucoup d'activités religieuses du Roi.
26	Le Palais royal est considéré le symbole de l'île Ratankosin ou le cœur de la cité. Il se divise en 2 parties importantes: le Palais royal et la résidence du roi. Il y a beaucoup de beaux palais.
27	L'ancienne tradition.

28	Une chapelle royale.
29	Abriter.
30	Le Bouddha d'Émeraude.
31	Le temple de Bouddha couché ou Wat Phra Chétuphon est le temple royal de premier rang construit depuis la période Ayutthaya. Ce temple est le centre des architectures et des objets d'arts traditionnels.
32	Par exemple: le grand image du Bouddha couché.
33	On peut aussi considérer ce temple comme la première université de la Thaïlande parce que c'est le centre de connaissances religieuses, littéraires, et médicales. Ces connaissances y Étaient été gardées depuis le règne du Roi Rama III.
34	Le Ministère de la Défense—Autrefois, le Palais de 3 fils du Roi Rama I se trouvait ici. Mais, les bâtiments de trois étages actuels se faisaient reconstruire sous le règne du Roi Rama V selon le style occidental. Juste après la reconstruction, des gardiens de la cité s'en servent comme la résidence. Son tympan est décoré avec du bas-relief doré.
35	La Grande Balançoire se trouve devant le temple Suthat Thepwararam. On l'a été utilisé pour organiser la cérémonie de Tri Yam Pawai qui célébrait la visite du Monde des Dieux brahmaniques. Cette cérémonie était annulée depuis 1933.
36	Le Temple Suthat Thepwararam se mettait à être construire depuis le règne du Roi Rama I jusqu'au règne du Roi Rama III. Ce temple était prédestiné par le Roi Rama I à être le grand temple au centre de la cité. Dans ce temple, il y a beaucoup des choses intéressantes à regarder.
37	Phra Sri Sagaya Muni dans la chapelle royale était installé depuis le Temple Pratu Dan Ræk à l'île Ratanakosin.

38	La place de pavillon Maha Jedsada Bodin, au pied du pont Pan Fa Lilad, est la place où se trouve le monument du Roi Rama III et un pavillon pour accueillir des invités du Roi ou du gouvernement.
39	La rue Khao San était construite sous le règne du Roi Rama V. Autrefois, on l'appelait la ruelle Khao San. Cette rue se termine sur la rue Tanao. La rue a été énormément changée depuis sa construction, d'une communauté avec des logements du peuple local aux hôtels pour des touristes. Beaucoup des affaires touristiques s'y trouvent par exemple : les agences de voyage, les restaurants bon marchés, les magasins des souvenirs etc.
40	La forteresse Phra Sumen se trouve à la rue Pra Atit au commencement du canal Bang Lam Poo. Elle était utilisée comme la forteresse de la cité depuis le règne du Roi Rama I. Et si l'on continue dans la rue Phra Sumen, on entre dans le quartier Bang Lam Poo, une communauté ancienne où se vendent des choses depuis la création de Bangkok et où se trouvent des musiciens traditionnels thaïs.
41	Le jardin Santi Chai Prakan se situe au bord du fleuve Chao Praya près de la rue Pra Atit. Il est créé par le gouvernement et du peuple local pour célébrer le 72ème anniversaire du Roi Rama IX. On peut contempler la vue depuis le promenade au bord du fleuve et aussi les 2 derniers arbres Lam Poo en Thaïlande.
42	Comment va-t-il cette excursion? Vous vous amusez bien? Si vous avez du temps libre pendant le week-end, visitez donc de l'île Ratanakosin vous-même et vous serez fiers de vos cultures thaïes et vos pays. Au revoir
43	Musique
44	Musique
45	Musique
46	Musique

47	Musique
48	Musique
49	Musique
50	Musique baissée progressivement

Ce script est traduit par DARUNEE MANEERAT

แบบสอบถามประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ทางการเรียน
 วิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว
 เรื่อง ชี้อักษรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

วุฒิการศึกษา

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดไว้ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

+1 เท่ากับ แน่ใจว่าข้อสอบวัดตามจุดประสงค์

0 เท่ากับ ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดตามจุดประสงค์

-1 เท่ากับ แน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดตามจุดประสงค์

ข้อสอบข้อที่	+1	0	-1
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			

ข้อสอบข้อที่	+1	0	-1
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			

ข้อสอบข้อที่	+1	0	-1
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			
50.			
51.			
52.			
53.			
54.			
55.			
56.			
57.			
58.			
59.			
60.			
61.			
62.			
63.			

ข้อสอบข้อที่	+1	0	-1
64.			
65.			
66.			
67.			
68.			
69.			
70.			
71.			
72.			
73.			
74.			
75.			

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....

()

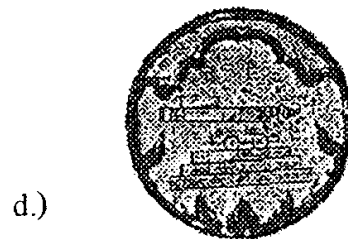
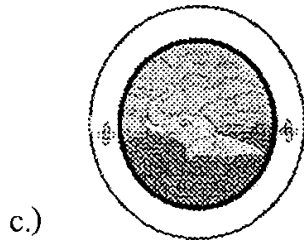
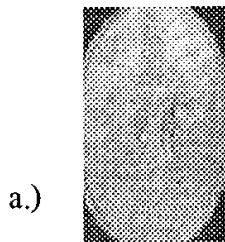
...../...../.....

1. บุรีรัมย์ อุบลราชธานีเวศน์ มหาสถาน อมรพิमानอวตารสถิตย์ สักกะทัตติยะ
 วิทยุกรรมประสิทธิ์

Il s'agit (de,du.....)

- a) de la petite annonce b) du slogan
 c) de la publicité d) du nom

2. Parmi ces choix , lequel est un symbol de Bangkok ?

3. Un guide attend les touristes à l'office du Tourisme de Bangkok.

Guide : Bonjour mesdames. Bonjour messieurs.

Je m'appelle Ram Rakdee. Je serai votre guide pour aujourd'hui.

Touriste : Bonjour monsieur.

Question : Le guide est en train de/d'.....

- a) se présenter
 b) accueillir les touristes
 c) montrer le chemin aux touristes
 d) se mettre d'accord avec les touristes.

4. Pour la première rencontre, le guide dit aux touristes :

- a) je vous connais mieux, mesdames-messieurs.
 - b) Mesdames. Messieurs. Que vous êtes célèbre !
 - c) Que vous êtes bien connus, mesdames-messieurs.
 - d) Mesdames-messieurs. Bonjour ! Permettez-moi de me présenter.
- Je m'appelle Ram Rakdee.

5. Il montre le chemin. Il raconte une petite histoire.

Il fait visiter les poles d'attraction à une ou plusieurs personnes.

Il donne de temps en temps des explications sur les plats régionaux aux touristes.

Qui est-ce ?

- a) Le professeur d'histoire.
- b) L'agent de polic
- c) Le chef d'hotel
- d) Le guide local

6. Si on allait à l'île de la cité Rattanakosin ? Cela exprime.....

- a) un ordre
- b) une habitude
- c) une condition.
- d) une suggestion

7. A :Vous aimez faire du vélo ?

B :.....Je le fais de temps en temps.

- a) Pas spécialement
- b) Pas grave
- c) Pas du tout
- d) Pas possible

8. Selon la loi tous les conducteurs du vélo doivent porter

- a) un casque
- b) un chapeau
- c) une casquette
- d) une ceinture de sécurité

9. Tout le monde est là ? S'il vous plaît, nous allons prendre le vélo !”

Où sont probablement ces personnes ?

- a) A la garage
- b) Sur le quai
- c) A l'aéroport
- d) Devant l' office du Tourisme de Bangkok

10. Quel est le sport de février à avril à Champ Royal ?

- a) Cerfs-volants
- b) Equitation
- c) Le Cyclisme
- d) Le vélo tout-terrain

11. Le touriste: Je voudrais voir la superbe collection d'objets d'art.

Qu'est-ce que vous me conseillez ?

Le guide: Je vous conseille _ _ _ _ _

- a) le Musée National.
- b) Lak Mueang.
- c) la Grande Balançoire.
- d) Parc du Roi Rama IX.

12. Le temple le plus important de la Thaïlande est le Wat Phra Kaeo.

En français on l'appelle.....

- a) le Temple du Bouddha d'or.
- b) le Temple du Bouddha vert.
- c) le Temple du Bouddha couché.
- d) le Temple du Bouddha d'Emeraude.

13. Quelle statue important peut-on voir dans le Wat Pha Kaeo.

- a) On peut voir la statue du Bouddha couché
- b) On peut voir la statue du Bouddha marbe.
- c) Il y a la statue du Bouddha d'or.
- d) Il y a la statue du Bouddha d'Emeraude.

Le guide: ___ 24 ___ ?

Le touriste: Je voudrais __ 14 __ à Bangkok.

Pourriez-vous __ 15 __ ?

Le guide: Je vous recommande l'île de la cité de Rattanakosin.

14. a) me promener
b) visiter
c) me balader
d) prendre le vélo

15. En quoi est le Bouddha d'Emeraude ?

- a) Elle est en rubis.
b) Elle est en saphir.
c) Elle est en topaze.
d) Elle est en jade.

16. Combien de costumes a-t-elle ?

Elle a 4 costumes.

Elle a seulement costume.

Elle a 2 costumes.

Elle a 3 costumes.

17. A : Connaissez-vous un endroit où je pourrais regarder les peintures murales ?

B :

- a) Marchez !
b) Tournez à droite, vous prenez le quai et vous arrivez à la gare.
c) Tenez-vous équilibre, la tête bien droite.
d) C'est tout droit,

18.

Parmis les proposition ci-dessous,
laquelle décrit le mieux cette image ?

- a) Les rishis en différentes positions de yoga.
- b) Les statues de Bouddha.
- c) Les statues de pierre en méditation.
- d) Les géants gardiens

19. Pierre: Nous irons cet après-midi se faire de massage traditionnel.

- a) à Wat Suthat
- b) à Wat Pho
- c) à Lak Mueang
- d) à Sanam Luang

20. Pierre et son amie visitent Lak Mueang.

Pierre: Regarde ! Elle est plus ancienne. Je pense qu' il a 100 ans.

Son amie: Moi, je trouve que LaK Mueng a 220 ans.

Pierre:.....

Son amie: Bonne idée !

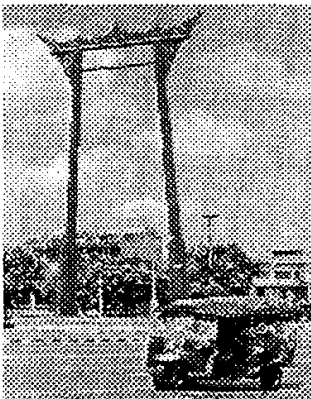
- a) Ça te dirait de m'écouter.
- b) D'accord. Je suis de ton avis.
- c) Si on allait ailleurs ?
- d) Pourquoi pas demander au guide ?

21. A:

B: Non, dix minutes en vélo.

- a) Combien de temps faut-il mettre pour aller à Wat Suthat ?
- b) Le Wat Suthat est encore loin ?
- c) Comment peut on aller à Wat Suthat ?
- d) A combien de minutes d'ici le Wat Suttat se situe ?

22.

Quel numéro peut décrire cette image ci-dessous ?

- a) La Grande Balançoire
- b) Le Géant gardien
- c) Le pavillon
- d) Le Monument

23. L'un des sites touristiques suivantes à Bangkok est renommé pour les objets bon marché. C'est.....

- a) La rue Khao San
- b) La rue Dinso
- c) La rue Ratchadamnoen
- d) La rue Silom

24. Le touriste: S' il vous plaît,.....

La guide: Continuez tout droit, c' est à coté du marché Banglumpoo.

- a) votre addition !
- b) adressez-vous au cuisinier ?
- c) est-ce qu il y a un bon restaurant dans le quartier ?
- d) Je peux vous prêter votre carte ?

25. Si vous voulez acheter des choses bon marché, vous allez quel quartier ?

- a) Marché Don Wai.
- b) Marché de Banglampoo.
- c) Marché de Silom.
- d) Marché de Lang Suan.

26. Un touriste: Santi Chaiprakarn Parc , s'il vous plait !

Un passant : Vous prenez cette rue , puis la première à gauche.

Un touriste: Merci , monsieur.

Un passant :

- a) sans doute
- b) A la prodaine
- c) Je vous en prie
- d) Comme vous voulez !

27. Somsak: Soyez la bienvenue à Bangkok.

Catheine: Bangkok est vraiment charment, **mais le soleil !**

Cela veut dire.....

- a) Elle aime le soleil.
- b) Elle est très fatiguée.
- c) Il fait très chaud.
- d) Il faut prendre le soleil.

28. Mathieu: Dis-moi ou se trouve l'Hôtel du Siam.

Réceptionniste: Dans le centre-ville.

Quelle est la fonction de la phrase de Mathieu ?

- a) Donner un ordre
- b) Donner un conseil
- c) Demander un avis
- d) Demander un enseignement

29. Touriste: Madame , vous acceptez la carte Visa ?

Vendeuse: Oui , bien sur, Madame !

La phrase soulignée veut dire qu'.....

- a) elle va payer par virement bancaire.
- b) elle va payer avec une carte de crédit.
- c) elle va payer par chèque de voyage.
- d) elle va payer en espèce.

30. Les touristes commencent à être fatigué et à avoir soif. Ils ont envie de.....

- a) manger
- b) bavarder
- c) boire
- d) dormir

31. La guide: Je suis libre cet après midi, je vous emmène à la rue Khao San

Touriste:

- a) Chic alors!
- b) Bonne journée!
- c) Bonne chance!
- d) Félicitations!

32. Touriste: Et encore merci de m'avoir rendu ce service.

La guide:

- a) je vous en remercie beaucoup.
- b) C'est tout à fait normal.
- c) Ce n'est pas très inquiétant.
- d) Il faut ne dire merci.

33. Touriste: Excusez-moi , je suis en retard.

La guide:

- a) Si vous voulez.
- b) Ça ne fait rien , on n'est pas là depuis longtemps.
- c) Tant pis!
- d) Tant mieux!

34. Patrick: Tu as déjà pensé à tes prochaines vacances ?

Paul:.....

Patrick: Qu'est-ce que tu vas faire cette année ?

Paul: J'irai faire du cyclisme à l'île de la cité de Rattanakosin en Thaïlande.

- a) Bien sûr que non.
- b) Tu peux me conseiller quelque chose ?
- c) Pas encore. Il faut parler à ma femme.
- d) Bien sûr. Ça se prépare longtemps à ma femme.

35. Somsri: On organise le voyage à l'île de la cité de Rattanakosin ce week-end.

Tu veux venir avec nous ?

Somsak:Je n'ai rien d'autre à faire.

- a) Ça m'intéresse
- b) J'ai la frousse
- c) C'est inadmirable
- d) Je m'en moque

36. Votre touriste qui est très fatiguée tombe malade. Que dites-vous ?

- a) Je vous conseille de ne pas aller.
- b) Au secours !
- c) Allez-y tout de suite.
- d) Vous n'avez qu'à vous reposer.

37. Le touriste : Mademoiselle, je me fais du souci. J'ai oublié mon appareil au bureau de Tourisme.

La guide:

- a) Soyez tranquille. Vous êtes le bienvenu.
- b) Je vous présente toutes mes condoléances.
- c) Ne vous inquiétez pas. Monsieur, je vais m'en occuper tout de suite.
- d) Ça y est presque !

38. La guide: Si on allait voir la Grande Balançoire ?

Le touriste:

- a) C'est une bonne idée !
- b) Il est très loin.
- c) Tout s'arrangerait.
- d) Tant pis !

39. Olivier veut se promener dans un quartier sympathique.

Quel l'endroit ou il peut aller ?

- a) Le quartier de Banglampoo.
- b) Le Palais Vimanmek.
- c) La Maison de Jim Thompson.
- d) Le Palais Suan Pakkad.

40. Au départ d'un tour à Bangkok, après s'être présenter aux touristes,

Paveena, le guide local leur souhaite:

- a) Bon courage !
- b) Bonne journée !
- c) Bonne idee !
- d) Bonne fete !

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแสดงค่าความยากง่าย (p)
ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})
ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ
โดยใช้โปรแกรม SPSS for Window v. 12 แสดงว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้มี
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.936	40

Item Statistics

	Mean	Std.Deviation	N
V1	.70	.466	30
V2	.80	.407	30
V3	.87	.346	30
V4	.83	.379	30
V5	.60	.498	30
V6	.43	.504	30
V7	.37	.490	30
V8	.60	.498	30
V9	.43	.504	30
V10	.63	.490	30
V11	.40	.498	30
V12	.57	.504	30
V13	.77	.430	30
V14	.67	.479	30
V15	.50	.509	30
V16	.50	.509	30
V17	.63	.490	30
V18	.63	.490	30
V19	.63	.490	30
V20	.53	.507	30
V21	.67	.479	30
V22	.40	.498	30
V23	.57	.504	30
V24	.47	.507	30
V25	.53	.507	30

Item Statistics

	Mean	Std.Deviation	N
V26	.50	.509	30
V27	.47	.507	30
V28	.53	.507	30
V29	.73	.450	30
V30	.53	.507	30
V31	.37	.490	30
V32	.47	.507	30
V33	.43	.504	30
V34	.60	.498	30
V35	.57	.504	30
V36	.50	.509	30
V37	.47	.507	30
V38	.53	.507	30
V39	.60	.498	30
V40	.53	.507	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V1	21.87	103.913	.56	.934
V2	21.77	106.116	.38	.935
V3	21.70	105.459	.55	.934
V4	21.73	106.823	.32	.936
V5	21.97	105.206	.40	.936
V6	22.13	104.809	.43	.935
V7	22.20	103.752	.55	.934
V8	21.97	103.344	.58	.934
V9	22.13	104.947	.42	.935
V10	21.93	102.754	.65	.933
V11	22.17	103.316	.59	.934
V12	22.00	106.000	.31	.936
V13	21.80	104.648	.53	.934
V14	21.90	104.714	.46	.935
V15	22.07	105.168	.39	.936
V16	22.07	104.133	.49	.935
V17	21.93	104.547	.47	.935
V18	21.93	104.409	.48	.935
V19	21.93	102.685	.66	.933
V20	22.03	103.257	.58	.934
V21	21.90	104.852	.45	.935
V22	22.17	104.282	.49	.935
V23	22.00	101.034	.81	.932
V24	22.10	105.610	.35	.936
V25	22.03	105.344	.37	.936
V26	22.07	101.926	.71	.933
V27	22.10	105.059	.40	.935
V28	22.03	105.895	.32	.936
V29	21.83	105.247	.44	.935

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V30	22.03	103.689	.54	.934
V31	22.20	104.303	.49	.935
V32	22.10	102.921	.61	.934
V33	22.13	106.395	.27	.937
V34	21.97	104.309	.49	.935
V35	22.00	103.034	.61	.934
V36	22.07	103.375	.57	.934
V37	22.10	103.817	.52	.934
V38	22.03	102.516	.65	.933
V39	21.97	102.654	.65	.933
V40	22.03	104.102	.50	.935

แบบฝึกหัด

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	3	31	37	33.67	3.055
Valid N (listwise)	3				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	3	33	36	34.33	1.528
Valid N (listwise)	3				

แบบทดสอบ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	3	28	37	32.33	4.509
Valid N (listwise)	3				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	3	32	35	33.33	1.528
Valid N (listwise)	3				

แบบฝึกหัด

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	10	26	38	32.40	4.115
Valid N (listwise)	10				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	10	26	40	33.10	4.533
Valid N (listwise)	10				

แบบทดสอบ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	10	31	39	36.30	2.263
Valid N (listwise)	10				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	10	24	37	32.00	3.859
Valid N (listwise)	10				

แบบฝึกหัด

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	20	26	38	32.45	3.137
Valid N (listwise)	20				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	20	24	38	32.05	3.395
Valid N (listwise)	20				

แบบทดสอบ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	20	30	37	35.20	1.735
Valid N (listwise)	20				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
tot	20	29	36	32.10	2.245
Valid N (listwise)	20				

เปรียบเทียบก่อนเรียน

Group Statistics

แบบข้อ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
tot	27	32.89	4.668	.898
1 ใช้น้ำดื่มบรรจุขวด	27	30.78	2.423	.466
2 ใช้น้ำ				

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means					95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
tot	10.547	.002	2.086	52	.042	2.111	1.012	.080	4.142
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			2.056	39.061	.044	2.111	1.012	.064	4.159

เปรียบเทียบสื่อมีคำบรรยาย ก่อน-หลัง

Group Statistics

เรียน	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
tot				
1 ก่อนเรียน	27	32.89	4.668	.898
2 หลังเรียน	27	35.19	2.573	.495

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
tot	Equal variances assumed	7.487	.008	-2.238	52	.029	-2.296	1.026	-4.335	-.238
	Equal variances not assumed			-2.238	40.457	.031	-2.296	1.026	-4.369	-.224

เปรียบเทียบสื่อไม่ซ้ำก่อน-หลัง

Group Statistics

เรียน	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
tot				
1 ก่อนเรียน	27	30.78	2.423	.466
2 หลังเรียน	27	32.22	2.501	.481

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Equal variances assumed	.806	.374	-2.155	52	.036	-1.444	.670	-2.789	-.100
Equal variances not assumed			-2.155	51.948	.036	-1.444	.670	-2.789	-.100

เปรียบเทียบหลังเรียน

Group Statistics

แบบข้อ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
tot	27	35.19	2.573	.495
1 ให้นำมีคำบรรยาย	27	32.22	2.501	.481
2 ไม่ชี้นำ	27			

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
tot	.000	1.000	4.291	52	.000	2.963	.691	1.577	4.349
			4.291	51.959	.000	2.963	.691	1.577	4.349

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2544). *สื่อการสอนและฝึกอบรม: จากสื่อพื้นฐานถึงสื่อดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ หัสนิธิ. (2544). กรุงเทพมหานคร กับบทบาทในการพัฒนา. *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*, 20(2), 16-21.
- จงกล สุภเวชย์. (2541). *เรียนภาษาฝรั่งเศสกับหน่วยศึกษานิเทศก์*. กรุงเทพมหานคร: กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์.
- จันรรค์ อัญญามงคล. (2531). *การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 1-4*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สาขาวิชานิเทศศาสตร์.
- จีรรัตน์ ชिरเวทย์. (2534). *วิทยุและโทรทัศน์เบื้องต้น*. นครปฐม: ม.ป.ท.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง. (2541). *การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์*. ใน สมเชาว์ เนตรประเสริฐ (บรรณาธิการ), *เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์* (หน่วยที่ 10, หน้า 124-137). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล. (2521). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์. (2531). *รูปแบบสารคดีโทรทัศน์เบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2537). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ สมพงษ์. (2535). *สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.

- ณัฐภา เกื้อหนุน. (2532). ชุดการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวเรื่อง การนำเที่ยววัด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์จอห์น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐพงศ์ สุกรี. (2540). ททท. ระดมสมองกำหนดแผนการท่องเที่ยวหนูนปีการท่องเที่ยวไทย. วารสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 16(3), 28-37.
- ทิพย์เกษร บุญอำไพ. (2540). การผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา. ใน สรชัย กมลดีมสกุล (บรรณาธิการ), เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (หน่วยที่ 7). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธิดา บุญธรรม. (2527). การวิเคราะห์แนวทางการสอนภาษาฝรั่งเศสในรอบ 30 ปี อะไรคือนวัตกรรมใหม่. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการนำทฤษฎีการสอนและจิตวิทยาการศึกษาและแนวทางปฏิบัติ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพพร กระจ่างพจน์. (2536). ผลของการใช้วีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตยา โสริกุล. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วีดิทัศน์ที่มีการแทรกคำถามแทรกการสรุปและแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บัณฑิต ศรีประเสริฐ. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากวีดิทัศน์ 2 รูปแบบที่ใช้และไม่ใช้คำถามในการสรุปเนื้อหา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ. (2534). เทคนิคพื้นฐานการใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, คณะครุศาสตร์ สหรัตน-โกสินทร์, ภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา.

- ประไพ เทียนเงิน. (2534). การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย
- ปราโมทย์ จามรวีเชียร. (ม.ป.ป.). เครื่องเล่นวีดิโอดีสค์ 1. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริม
วิชาการ.
- พรทิพย์ อันทิวโรทัย. (2541). การวิเคราะห์รูปแบบความเป็นครูและกระบวนการถ่าย
ทอดความรู้ของครูมนตรี ตราโมท ในกลุ่มผู้สืบทอดต่างกัน. วารสารครุศาสตร์,
26(2), 67-76.
- พิชยา บุญสม. (2536). บทเรียนวีดิทัศน์ภาษาฝรั่งเศส สำหรับเรียนด้วยตนเอง ระดับผู้เริ่ม
เรียน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. (2531). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพบูลย์ จันทยศ. (2526). สารพัฒนาหลักสูตร: วีดิโอเทปก้าวใหม่ของการสร้างตำราเรียน.
ม.ป.ท.
- ไพบูลย์ เปี้ยศิริ. (2545). สร้างวีดิโอซีดี ด้วยอุปกรณ์ราคาถูก. กรุงเทพมหานคร: แอ็ดวานซ์
มีเดียซัพพลายส์.
- ไพบูลย์ เพิ่มพูน. (2525). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านหนังสือแบบเรียนชั้น
ประถมศึกษาที่อาศัยการเพิ่มจำนวนเครื่องชี้นำ. กรุงเทพมหานคร: ปริญญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพโรจน์ ตีระธนากุล และนิพนธ์ สุภศรี. (2528). เทคนิคการผลิตรายการวีดิโอเทปเพื่อ
การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พลพันธ์การพิมพ์.
- ไพโรจน์ เบบใจ. 2520. คู่มือการเขียนบทโปรแกรม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ-
ประสานมิตร, ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา.
- มณฑา คลอวุฒิวัฒน์. (2530). ชุดการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- มนต์ชัย นินนาทนนท์. (2526). อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนตรี โปธิ์มงคล. (2544). ประสิทธิภาพของวีดิทัศน์เพื่อการฝึกอบรมพนักงานเรื่อง
เทคนิคการให้บริการในสวนอาหาร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2535). การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และอนันต์ธนา อังกิ้นนทน์. (2525). วิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัชฎาวรรณ นิ่มนวล. (2538). ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนด้วยวีดิทัศน์สารคดีสำหรับเด็ก
เรื่องฉันทน์น้ำแบบมีการชี้หน้าด้วยภาพการ์ตูน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนอำนวยการวิทยุ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2535. สารคดี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ละเอียด จุฑานันท์. (2543). เอกสารแนวการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส.
กรุงเทพมหานคร: กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์.
- วชิราพร อัจฉริยโกศล. (2531). เทคโนโลยีสารสนเทศ (บนจอคอมพิวเตอร์) กับมนุษย์.
วารสารครุศาสตร์, 26(3), 1-8.
- วรรณวิภา ตันทะสิริ. (2541). เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับโลกการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์.
วารสารวิศวกรรมและวิทยาศาสตร์ประยุกต์, 1(2), 50-52.
- วรรษญา เจริญสุขใส. (2545). สถานการณ์การท่องเที่ยวปี 2546. จุลสารการท่องเที่ยว,
21(2), 4-13.
- วสันต์ อติศัพท์. (2533). การผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอ. เอส. พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- วัลลยา บริสุทธิ์พันธ์. (2539). ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยใช้วีดิทัศน์
เป็นสื่อประกอบการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล
จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วิจิตร ภัคศิริรัตน์. (2523). *วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์กับการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิจิตรตรา วงศ์ทรัพย์สกุล. (2536). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเทปโทรทัศน์การสอนที่ใช้และไม่ใช้กราฟิกคอมพิวเตอร์*. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วินอง แจ่มใจ. (2527). *การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่ใช้และไม่ใช้เรื่องชี้้นำในคำบรรยาย*. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วีระ ไทยพานิช. (2545). *เทคโนโลยีการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรีธยา ประทุมราช. (2532). *การประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศักดิ์ ประจุกสิลป. (2537). *โสตทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศิรินันท์ สามัญ. (2539). *Contact bulletin pedagogique*. กรุงเทพมหานคร: กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์.
- ศุภนิต อารีหทัยรัตน์. (2543). *โสตวัสดุเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมคิด ชีรสิลป. (2530). *การผลิตรายการโทรทัศน์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมบูรณ์ สงวนญาติ. (2534). *เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน (ตำราเอกสารวิชาการ ฉบับที่ 41)*. กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, หน่วยศึกษานิเทศก์, งานพัฒนาตำราและเอกสารทางวิชาการ.

- สมหมาย ตติยะวรรณนท์. (2540). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้บทเรียนวีดิทัศน์การสอนการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีตัวชี้เน้นเสียงกับไม่มีตัวชี้เน้นเสียง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สันทัต ภิบาลสุข. (2527). รวมบทความเกี่ยวกับเทคโนโลยีฯ และนวัตกรรมการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สายทิพย์ ชลธาร. (2530). ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการชี้ในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริรัตน์ ไกรวานิช และบุญสม สิริพิงษ์. (2542). สถานการณ์การท่องเที่ยวปี 2541. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 10(3), 12-16.
- สุรณีย์ ขจัดภัย. (2541). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์วิชากิจกรรมนาฏศิลป์ ในระดับชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุนันทา ปิ่นปรีชา. (2540). แบบฝึกทักษะการฟังภาษาฝรั่งเศสโดยใช้วีดิโอเชิงปฏิสัมพันธ์สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุปราณี เสากายน. (2524). รายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการการใช้ภาษาฝรั่งเศสในวงการธุรกิจไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2537). วิธีการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกุล คุปรัตน์. (2524). สื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพฯอักษรกิจ.
- อรพรรณ สุริยพันธุ์. (2536). แบบฝึกทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารฟัง-พูดด้วยวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรุณีประภา หอมเศรษฐี. (2540). *ภาษาเพื่อการสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Culberson, H. M. (1974). Word vs. pictures: Perceived impact and connotative
meaning. *Journalism Quarterly*, 51(1), 226-237.

Widdowson, H. G. (1978). *Une approach communicative de l'enseignement des
langues*. Oxford: Oxford University Press.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล นางสาวครุณี มณีรัตน์
วัน เดือน ปี เกิด 1 มกราคม 2500
สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
จาก โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
ปีการศึกษา 2518
สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาฝรั่งเศส)
จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปีการศึกษา 2521
ตำแหน่งหน้าที่
การทำงานปัจจุบัน อาจารย์ประจำหมวดวิชาภาษาฝรั่งเศส
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

